

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 6 de febrer de 1992

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

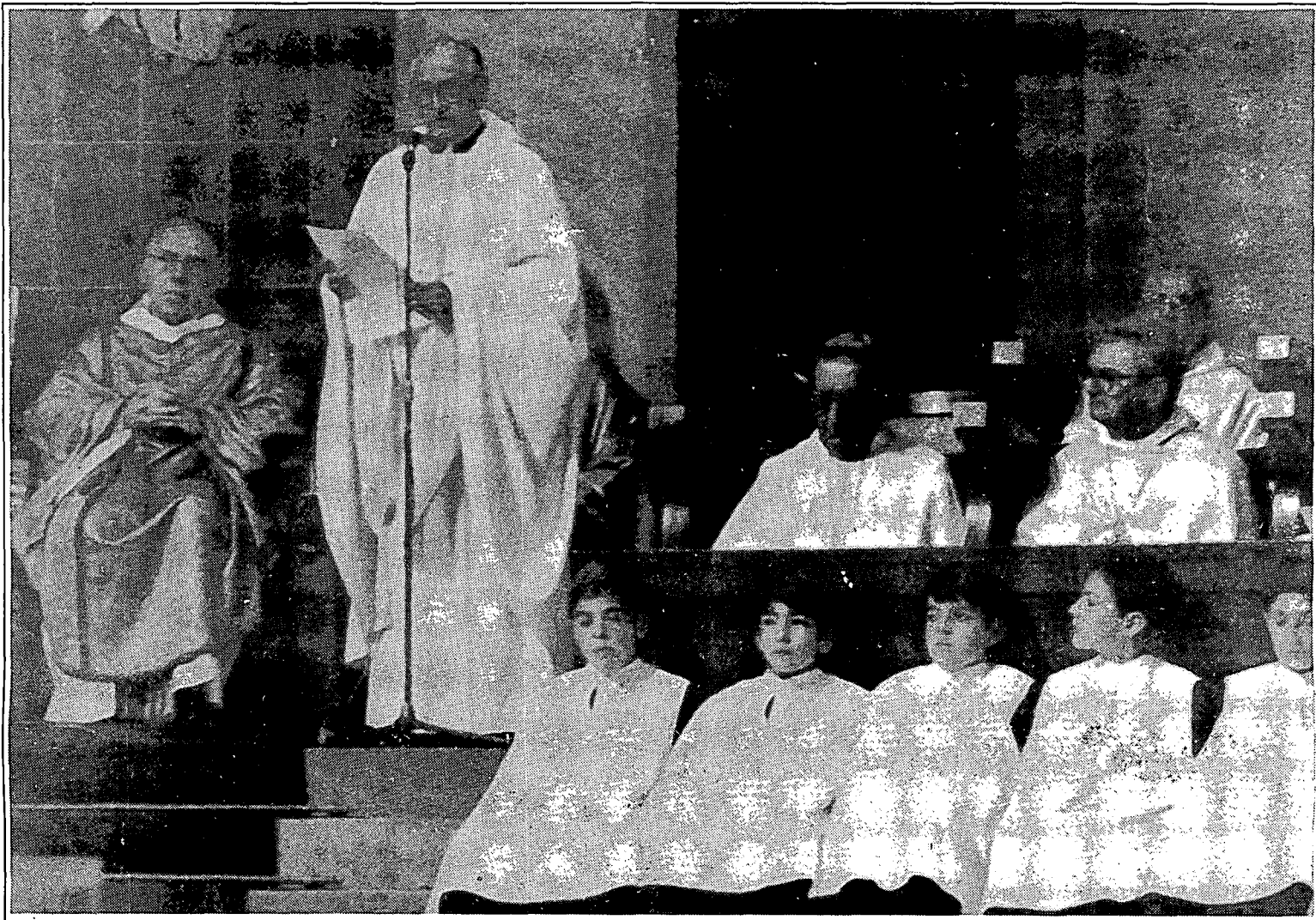
Any XIII - Núm. 646 150 ptes.

AFINANT...

L'enigma de CC

Ja és sabut que els arbres no deixen veure el bosc. Els arbres es veuen de prop, el bosc es veu de lluny. No puc estar-me de dir-ho, de deixar-ho escrit. Durant aquest mes de gener no he escrit ni una ratlla — prou ho sabeu — pel nostre setmanari, però no he deixat pas de llegir-lo, i de cap a cap. Puntualment m'arribava, cada setmana, ja sigui al capdavant de la Pampa, ja sigui al cor dels Andes. Era una sorpresa i un goig. Cada número m'ha admirat per la presentació excel·lent, ben il·lustrada, dissenyada amb gust i traça; m'he llegit amb fruïció els articles interessants, variats, tractant amb encert temes d'actualitat a vegades no fàcil; hi he trobat una informació acurada, al dia, i que no trobes enlloc més, una espiritualitat bíblica i litúrgica sòlida ensem amb assequible... Potser sí que semblo un avi cofoi amb el seu nét. Tant se val! Sóc prou conscient que CC és l'obra de molts, de moltíssims i que l'aplaudiment que es mereix, talment com en els concerts, s'ha d'adreçar sobretot a l'autor de la partitura i als executants. I ara no és per repartir mèrits i lloances que escric això: el meu sentiment final, en plegar el número un cop llegit cada setmana, era: "Com pot ser que no es vengui com pa beneït entre la gent que va a missa" a casa nostra — no dic pas entre els batejats". Qui em resoldrà aquest enigma?

Joan E. Jarque i Jutglar

Els bisbes catalans assistiren a la celebració del IV Centenari de la consagració de la basílica

A Montserrat s'ha mantingut viva la flama de la fe

MONTSERRAT.— El diumenge passat es va celebrar al monestir de Montserrat el quart centenari de la consagració de la basílica. L'arquebisbe de Tarragona, monsenyor Ramon Torrella, va presidir la concelebració de la missa amb els arquebisbes de Barcelona i de Perpinyà i la resta dels bisbes i abats de Catalunya seguint el mateix protocol de quatre segles enrera. Amb aquest acte, s'inicià també la campanya **Som una Església de pedres vives** destinada a recaptar diners per la restauració de la basílica i per la remodelació d'habitatges de famílies amb pocs mitjans econòmics.

L'abat del monestir, dom Sebastià Bardolet, que va obrir l'acte, destacà el paper rellevant de "tots els qui han mantingut encesa la flama de la fe en el santuari — des de bisbes a pelegrins — i que ara reprenem amb il·lusió renovada".

Reclam d'evangelització

En l'homilia, l'arquebisbe de Tarragona va destacar la importància

del santuari com a símbol religiós i històric de Catalunya, afirmant que "si la basílica de Montserrat és una ofrena a la societat catalana també ha de ser un reclam d'evangelització per als nostres contemporanis" i va recordar les paraules del bisbe Torras i Bages, en la Visita Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.

Va cloure l'acte litúrgic l'arquebisbe de Barcelona, monsenyor Ricard M. Carles i va donar per obert l'any del quart centenari tot demanant una pregària a Santa Maria de Montserrat en solidaritat amb "els fills més petits i estimats, els qui sofreixen en el cos i en l'esperit, els qui són oblidats i marginats per la societat."

Durant la celebració l'escolania interpretà diverses composicions originals de monjos montserratins al llarg d'aquests 400 anys.

A la tarda va començar l'assemblea de la Conferència Episcopal Tarraconense amb l'assistència dels prelatos de les diòcesis catalanes.

El president de la Generalitat, Jordi Pujol que no va poder assistir a l'acte del matí, ho va fer a la tarda i rebé de mans de l'abat del monestir la medalla del quart centenari.

RUTA DE SANT PAU

GRÈCIA I TURQUIA

Indrets evangelitzats per sant Pau i esglésies de l'Apocalipsi

Del 22 d'abril al 9 de maig

INDRETS DE L'ITINERARI:

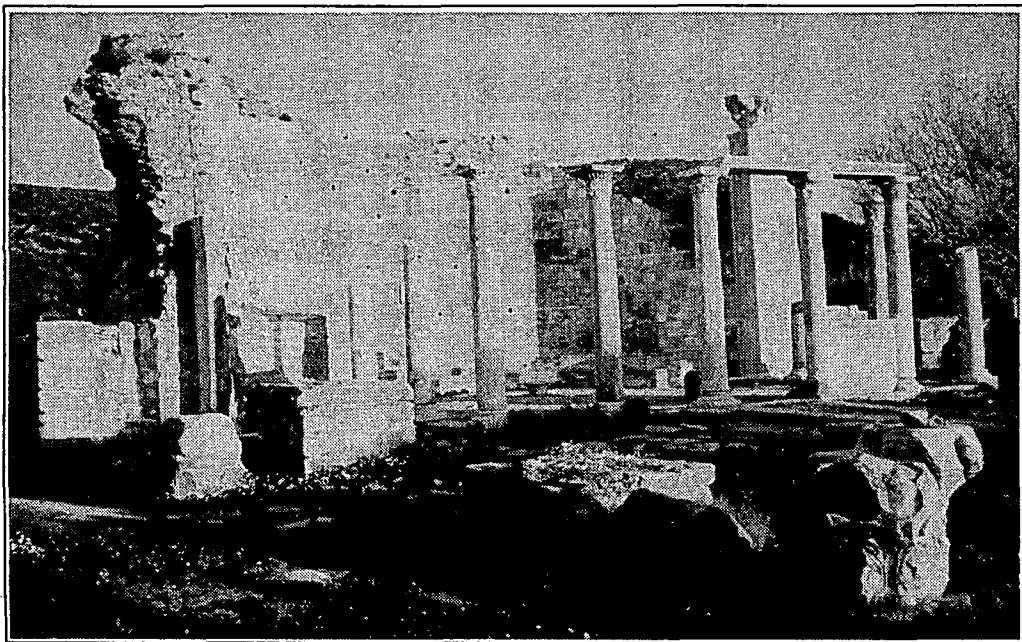
TURQUIA:

Istanbul
Adana
Tarsus (Tars)
Konya (Iconi)
Capadòcia: Nevsehir, Goreme...
Yalvaç (Antioquia de Psísidia)
Egridir
Perga
Aspendos
Side
Antalya (Atàlia)
Pamukkale (Hieràpolis)
Afrodísia
Priene
Milet
Selçuk: Efes i casa Mare de Déu
Izmir (Esmirna)
Bergama (Pèrgam)
Truva (ruïnes de Troia)
Çanakkale
Kesan

GRÈCIA:

Philippos (Filips)
Lydia
Kavála (Neàpolis)
Tessalònica
Véria (Berea)
Kalambaka i monestirs de Meteors
Delfos
Ossios Loukas
Súnon
Korinthos (Corint):
el canal i la ciutat antiga
Micenes
Epidaure
Atenes

Efes: església del concili.

PLACES LIMITADES – OBERTA LA INSCRIPCIÓ

Amb l'assistència tècnica de:

UE ULTRAMAR EXPRESS

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA CONTRIBUEIX ECONÒMICAMENT
PERQUÈ **CATALUNYA CRISTIANA** PUGUI SORTIR CADA SETMANA. FES-TE AMIC!
Per a informació: Plaça d'Urquinaona 11, 3r. 3a. A, 08010 Barcelona, tel. (93) 301 37 18

EDITORIAL

Montserrat: els quatre-cents anys d'una basílica

Una efemèride de Montserrat ho és de tot Catalunya. Per això la celebració, el dia de la Candelera, del quatre-cents aniversari de la consagració de l'actual Basílica, ha repercutit tan amplament.

Saber que el primer esment documentat del culte a Santa Maria a la Muntanya de Montserrat data del 800... ja ens impressiona. Però els quatre segles del Temple ens permeten una evocació encara més viva de la nostra tradició: tants monjos, tants fidels, tants malalts, tants nuvis, tants infants, tantes romeries, tantes promences, tants joves atrets per la vida monàstica, tantes hores de tribulació i algunes també de jubilosos en la història d'aquest país... Tot això i més s'ha aixoplugat sota les voltes d'una mateixa Basílica. L'espai ens ajuda a copsar i unir temps diversos.

És una bona notícia l'inici de la restauració de la Basílica que ens ha de permetre, en uns pocs anys, de recuperar la seva estructura primitiva posteriorment mistificada. Ara bé, l'encert més notable d'aquesta commemoració ha estat la iniciativa d'acompanyar-la amb una campanya d'ajuda fraterna a favor de la reconstrucció d'habitatges en males condicions. Així la singular expressió de fe que és Montserrat és avalada pel testimoniatge de la caritat. Perquè, "de què serveix que un digui que té fe si no l'expressa amb actes?" (Jaume, 2, 14).

Ara, des de la talaia d'aquest cimall històric, mirem endavant i ens preguntem: com serà el futur de Montserrat? I, sobretot, quin lloc tindrà la nostra Mare de Déu en el cor dels catalans dels segles venidors? Si girem l'esguard cap a certes zones opaques de la nostra vida cristiana, ens vénen a la memòria aquelles malenconioses paraules de Jesús: quan vingui el Fill de l'home, trobarà fe a la terra? Però, felicitment, també hi ha zones lluminoses i il·luminadores que ens fan experimentar aquelles altres paraules del Senyor: "Jo sóc amb vosaltres fins a la fi dels segles".

En aquest aniversari, invoquem Santa Maria de Montserrat tot demanant-li que guïi la nostra Església cap a la nova evangelització de Catalunya. Quan el Papa anima a evangelitzar de bell nou els pobles d'Europa, sovint fa referència a la necessitat d'un "nou ardor". És el que necessitem també nosaltres: deixar-nos penetrar per aquell "foc que sense consumir escalfa" i, així, sobreposar-nos a la fredor que envaeix el món desenvolupat. Que el consumisme no redueixi la persona a la condició de simple consumidor de béns materials; que l'afany de posseir no generi insolidaritat; que l'objectiu del benestar i el plaer no acapari l'horitzó de la nostra existència.

També voldríem retrobar "un nou ardor" en la mateixa devoció a la Mare de Déu de Montserrat. Ella és molt més que un símbol, és molt més que una bella creació cultural, és molt més que un sentiment que ens vincula al passat. És la Mare de Jesús atenta als qui, com als nuvis de Canà de Galilea, se'ls ha acabat el vi. Ens sentim joiosos de tot allò que és Montserrat i de tot allò que hi trobem. Però ens agradaria, a més a més, veure créixer al seu entorn, a tot Catalunya, l'escalf renovat de la pregària popular als llavis dels catalans... Aquell escalf que, al llarg dels segles, ha fet d'un Santuari la nostra casa pairal.

Tot diàleg sobre la unitat dels cristians implica que hom no perdi mai de vista això que constitueix el cor del misteri de l'Església. L'Església ha nascut de la irrupció imprevisible del Crist vivent enmig dels seus deixebles. És el fruit d'un esdeveniment històric del qual Pasqua i Pentecosta poden ser considerades com els dos finestrals indissociables.

Tota comunitat cristiana local és un do de l'Esperit del Crist ressuscitat. Animats i il·luminats per l'Esperit, els homes i les dones creuen que Jesús és vivent entre ells. Heus ací el fonament permanent de la comunitat cristiana, que és, abans de tot, una "experiència espiritual", pasqual.

El Crist pasqual ha acomplert el "shalom", aquesta "salutació" messiànica que els profetes havien anunciat pel "Dia del Senyor". Des de l'alba de Pasqua, ell transmet als seus deixebles tots els seus "poders", la seva "autoritat", el seu Esperit, potència de vida i de perdó. I els associa a la seva pròpia missió rebuda del Pare invitant-los a actualitzar-la en l'espai i en el temps.

L'Església no és pas, doncs, una associació més com la dels pescadors de xarxa o un partit que acull els que se li adhereixen. L'Església és una "porció" de la nostra humanitat que acull, reconeix la presència actual de Crist i el confessa com a Senyor i Salvador del món, i es compromet al seu seguiment.

Cal recordar l'origen de la paraula Església? En la Bíblia hi ha un mot específic, "qahal", per designar el Poble de Déu cridat, convocat, aplegat per retre un culte al Déu únic de l'Aliança. Els jueus hel·lenistes l'han traduït per *ecclesia* que designa entre els grecs l'assemblea dels ciutadans d'un poble "convocats" per un pregoner públic.

En el Nou Testament, els jueus convertits al Crist escollien, ells també, la paraula *ecclesia* per designar el nou Poble de Déu que l'esdeveniment pasqual i la predicació dels apòstols després de la Pentecosta havien fet néixer. L'*ecclesia* esdevé aleshores l'assemblea dels germans i de les germanes convocats pel Crist Senyor. L'Església és justament "la cridada", la "convocada".

Tota comunitat cristiana és un "signe sacramental" que recorda que Déu no entra solament en diàleg amb els individus aïllats, sinó amb els membres d'un poble convocat. Signe que el cristianisme no és pas una religió purament privada sinó un ampli projecte comunitari que inclou totes les dimensions de l'home, també la dimensió socio-econòmica. L'Església és el "sagrament" de la germanor universal, de la unitat dels homes amb Déu i entre ells, és a dir del Regne de Déu.

Tota vocació cristiana és el signe d'una "convocació" de tota la humanitat. Així la comunitat eclesial no és una juxtaposició d'individus, sinó una part del Poble de Déu. Si cada un és cridat "personalment", aquest no ho és mai en tant que individu

aïllat sinó com a membre d'un poble visible.

Poble del qual la vocació és universal segons el mateix disseny de Déu. Els creients són units per la mateixa crida, la mateixa convocatòria de Déu, la mateixa Paraula, els mateixos sagraments, el mateix Senyor i el mateix Esperit com ho expressa molt bé una antiga fórmula litúrgica recordada per sant Pau: "No hi ha més que un cos i un sol Esperit com també una sola esperança: la de la vocació a què foreu cridats. Un sol Amo, una sola fe, un sol baptisme, un sol Déu, Pare de tots, que és damunt de tots, per tots i en tots." (Ef 4:4-6)

El testimoniatge de l'Església en aquest món té doncs una mirada universal ja que s'adresa a tots els homes de totes les nacions i de totes les cultures. El dia de la Pentecosta, "cada u entén els apòstols en la seva pròpia llengua" (Ac 2:6). Aquesta relació manifesta el capgirament de la situació simbolitzada pel vell mite de la Torre de Babel (Gn 11:1-9), símbol de la confusió de llengües, de la ruptura de la comunicació entre els homes.

Per ultrapassar aquesta situació, existeix una solució autoritària amb la qual tot imperi terrenal ha somniat, la d'imposar una llengua, un model cultural únic per a tots els pobles. Això sempre ha estat un fracàs.

L'Església neix de la Pentecosta, ha de testimoniar una unitat que no és pas uniformitat sinó "comunió", universalitat en el respecte a les diferències, les diversitats de costums, les tradicions, les llengües, les maneres de viure i d'expressar-se...

Grega amb els grecs, africana amb els africans, l'Església també ha d'aprendre el llenguatge modern dels nous sectors culturals del món modern com els de la ciència, de l'art, dels mitjans de comunicació...

A més, l'universalisme de l'Església de Crist no és pas "abstracte" sinó sempre encarnat i per tant localitzat en una regió, un país, un poble, una cultura, un entorn humà. La seva universalitat concreta només existeix en i per la comunió de múltiples comunitats locals.

L'Església universal no és ni una multinacional ni una federació d'Esglésies nacionals sinó que és una "comunió" (κοινωνία) d'Esglésies particulars. Aquesta és l'estructura original, específica, de l'Església.

És per aquesta raó, per exemple, que el Papa no pot ser Papa si no és abans el bisbe de Roma, és a dir el responsable d'una comunitat local. I el seu carisma és vetllar per la unitat de les Esglésies, per mantenir la "comunió" en el respecte de les seves diferències.

És sens dubte en el funcionament d'aquest carisma de Pere que l'Església catòlica llatina ha de convertir-se per tal que l'ecumenisme progressi!

■ Michel Hubaut *Franciscà*
(De "la Croix")

RESPIR

Un vell digne

"Voldria ser un vell digne" ens digué un dia un senyor amb qui estàvem parlant, el qual, sense arribar encara a vell, s'hi anava tornant, com ens hi anàvem tornant, més o menys, tots els qui formàvem el rotlló; només que ell potser havia anat més de pressa, o havia començat abans, i vivia, o passava moltes hores del dia, envoltat de vells que no portaven la vellesa com ell creia que calia portar-la. Per això tenia por i traduïa aquest temor en el desig de poder ser un vell digne. En casos així, no saps què respondre, perquè, per un cantó, no voldries caure en l'extrem de les consolacions fàcils, ni, per l'altre, deixar ningú sense esperança. Un dels qui eren a la conversa, va tenir, segons el meu parer, una intervenció força adequada; li va dir, amb un somriure amable: "No t'hi amoinis; tu certament que ho seràs, un vell digne; però potser els altres no t'hi tindran". No sé si el va tranquil·litzar, però no m'estranyaria que sí, perquè em penso que ho va dir precisament perquè el tranquil·litzessin!

■ Miquel Estradé

Director: Joan E. Jarque i Jutlar

Sots-directors: Francesc Malsosa Riera i Mons. Joan Carrera Planas.

Redacció i col·laboradors: Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Joan d'Arquer; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Càmpma; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collé; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaça; Tomàs Puntí; Jordi Roigé i Solé; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Manuel Valls; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Joan Boronai, TARRAGONA; Norbert Miracle, TORREDEM-

BARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA i

SUD D'ESPANYA.

Disseny: Josep Samper.

Compaginació: Carlos Aguado

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 7.800 Ptes.

Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica, Àfrica i Filipines: 21.892 Ptes.

□ Àsia més oriental i Oceania: 30.732 Ptes.

Edita: FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Angels, c/. València, 244, 2º. Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impressora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30, Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

Senyals d'alerta social

Parlar exageradament de la corrupció política i generalitzar-la sense matisos, com ara fan molts, no és equitatiu. Però, a banda d'això, hi ha una cosa més greu: correm el perill d'enganyar-nos pensant que la culpa és sempre dels altres. La vella tendència al boc expiatori que ens exculpa trobaria en la política un recurs còmode. És molt més realista i educatiu descobrir el mal allà on és, en lloc de blasmar els espills que el reflecteixen. I és més evangèlic mirar de treure la biga de l'ull propi que entretenir-se amb la palla del de l'altre. Per això ens hauria de preocupar més la corrupció social, és a dir, la que es genera en el si de la societat que tots formem. En aquest sentit, sovint ens arriben notícies preocupants de decadència moral. N'esmentaré tres d'aquests dies, que són, al meu entendre, veritables senyals d'alerta. El senyor governador del Banc d'Espanya ha fet a l'Eurofòrum celebrat a l'Escorial unes declaracions sobre economia. Entre moltes coses d'aquelles pròpies de la matèria, que els profans no acabem d'entendre mai del tot, n'ha dit una que m'ha sobresaltat: que cal vigilar que una disminució de l'atur no generi més inflació i que s'ha calculat que a Espanya cal un 14 per cent d'atur perquè l'economia funcioni... Voldria creure que la idea última del governador és que s'han de trobar maneres de comptabilitzar la reducció de l'atur i la de la taxa d'inflació. Em temo, però, que estiguem davant una manifestació més de la comoditat que troba ara el capitalisme liberal, tan acreditat per la seva eficàcia econòmica, per tirar al dret. La nova evangelització d'Europa passa també per la doctrina social de l'Església —un mur per a la consciència que no ha caigut amb l'altre— sobre la primacia de la persona i el dret al treball. A l'altra banda del mapa social, ens trobem amb la vaga d'un servei públic que planteja interrogants greus. Les condicions que justifiquen l'exercici del dret indiscutible a la vaga no apareixen en aquesta del metro. Hi ha una desproporció evident entre el mal inferit a un milió d'usuaris —un tercer innocent, entre l'empresa i els treballadors— i el grau de gravetat de la qüestió discutida i el nombre de vaguistes afectats. La bona tradició sindicalista perill si la seva lluita degenera en simple defensa d'interessos corporatius. Finalment ens arriba la notícia de les infeccions causades per l'alimentació fraudulenta del bestiar amb determinats productes químics i que enllaça amb la deterioració de molts habitatges per defectes de construcció. Ja se sap que en aquests casos se sol demanar, legítimament, una vigilància més eficaç de l'administració. Però aleshores sorgeix la pregunta, si la corrupció social creix tan desmesuradament, serà possible trobar vigilants per a tanta gent a vigilar? Només en la formació de consciències responsables trobarem resposta raonable a tant d'egoisme. El missatge de la doctrina social de l'Església és que el seguiment de l'Evangeli passa per l'atur... les vagues... l'honradesa professional... entre d'altres realitats. De nosaltres depèn que no resti lletra morta.

■ J. Carrera Planas

Enviats a l'Amèrica Llatina

El 15 d'octubre de 1963, quatre preveres barcelonins vam agafar el vaixell italià "Amerigo Vespucci" que, després de 26 dies de navegació, ens va deixar al port de la ciutat d'Antofagasta, al nord de Xile. No érem els primers ni hem estat els darrers missioners que hem deixat la nostra terra per anar a col·laborar en l'evangelització i en la promoció d'altres pobles.

Aleshores no es parlava encara del V Centenari del descobriment i de l'evangelització d'Amèrica. Erem un grup de joves il·lusionats per la crida que Pius XII i Joan XXIII havien fet als capellans diocesans a dedicar uns anys de la nostra vida al servei dels germans cristians d'Amèrica Llatina.

Els missioners "enviats" per l'Església barcelonina érem membres d'un moviment anomenat "Agermanament", integrat per preveres i laics. Tots teníem el desig d'obrir les nostres comunitats d'aquí als germans del món, compartir amb ells els goigs i les esperances, potenciar el desenvolupament integral dels pobles del Tercer Món i viure així la dimensió universal i missionera de la fe cristiana.

Teníem molt clar que no hi anàvem a fer "hispanitat" ni tampoc diners. Hi anàvem a donar i a donar-nos... i resulta que, tant els qui ja hem retornat a casa com els qui encara hi treballen, tots constatem que hem rebut més del que hem donat.

Els llatinoamericans ens ensenyen

Els germans de l'Amèrica Llatina ens han ensenyat a **ser capaços d'acollir l'altre** com una persona i mai com un número; a ser valorat pel que ets i no pel que tens, a acceptar i a saber perdre el temps amb cada persona.

Hem après, també, l'**esperit de sacrifici**. Les circumstàncies socials, econòmiques i polítiques (pensem en les cruels dictadures), la dependència dels Estats Units i de les multinacionals, han empoïrit, encara més, els pobles llatinoamericans. Com passa sempre, els qui ho paguen són els més pobres. Això, però, no els enfonsa, sinó que les dificultats els enforteixen i els mouen a resistir i a treballar per un món millor.

Cal destacar la senzilla i ferma **esperança en el Déu de la vida**. Ells saben que estan a les seves mans i que mai no els deixa, que sempre els il·lumina.

Això explica la seva serenitat i la

seva alegria enmig dels problemes de cada dia.

El que segurament ens ha colpit més, ha estat el **seu cristianisme** gens complicat i espontani que els mou a cercar un major coneixement de la Paraula de Déu, a viure la fe en petites "comunitats cristianes de base" i a intentar dur a la pràctica la "teologia de l'alliberament" de l'home i dels pobles segons el voler del Senyor. Esperen que així es realitzarà el pla salvador de Jesucrist que vol que tots els homes tinguem una vida digna, lliure i eterna.

Una Amèrica Llatina amb futur

Hi ha un fet important que no

Reflexions sobre el Cinquè Centenari

podem oblidar: la situació actual de l'Amèrica Llatina és molt diferent de la del temps de la Conquesta i de la Colònia. És també diferent la manera de veure i de jutjar els seus problemes els qui aquí se'ls contemplen de lluny o els qui hi viuen o hi hem passat molts anys de la nostra vida.

Cal assumir la història d'Amèrica tal com és, sense deixar-nos portar pels corrents interpretatius extrems: la "**llegenda negra**", que només veu els aspectes negatius de la conquesta i de l'evangelització o la "**llegenda rosa**", que tant sols es fixa en el que hi ha hagut de positiu.

Tinguem molt present la història però fem que la celebració del V Centenari millori el present i posi les bases d'un futur millor per a tots els pobles i països de l'Amèrica Llatina. Ella necessita retrobar-se a si mateixa partint de la realitat actual —plena encara de injustícies i de pobresa— sabedora de la immensa riquesa que té.

S'ha dit moltes vegades que l'Amèrica Llatina és el "Continent del futur" per la seva gran riquesa humana, cultural i material, sense

oblidar que el 63,5% dels catòlics del món viuen al continent americà.

L'avinentsa del V Centenari desvetlla l'interès de tots pel que és i pel que significa l'Amèrica Llatina. Això és molt important però cal fer molt més: **els polítics**, col·laborant a fer caure "el mur" de pobresa i d'explotació que encara separa el "Nord" del "Sud". **Els missioners** —homes i dones cristians de casa nostra o d'altres països— col·laborant amb ells i essent un pont de germanor entre aquells països llunyans i els nostres. I **tots**, deixant-nos colpir pel dolor i la injustícia que pateixen tants homes i dones llatinoamericans, començant per rebre els emigrants que arriben a casa nostra amb una actitud d'acolliment semblant a la que ells tenen allà amb nosaltres.

Cinc fruits del V Centenari

Acabo aquestes reflexions formulant cinc desigs —un per cada Centenari!— nascuts de la meua gran estimació per tota l'Amèrica Llatina i sobretot per Xile, on vaig viure i treballar durant 10 anys:

—Desitjo que **els historiadors** estudiïn i donin a conèixer els fets de la colonització i de l'evangelització d'Amèrica amb objectivitat, indicant clarament els seus encerts i els seus errors.

—Desitjo que **s'enforteixin** cada cop més **els lligams dels nostres pobles** amb tots els que formen l'Amèrica Llatina, en esperit de respecte i de bona col·laboració.

—Desitjo que **creixi el nivell** cultural, social, econòmic i polític dels diferents països llatinoamericans. Que s'alliberin del pes feixuc del deute extern i que no els manquin bons governants.

—Desitjo que **els cristians** —com ens va ensenyar Jesús— sapiguem demanar perdó pel que hem fet malament en el passat i siguem, en el futur, capdavaners en el servei dels pobles de l'Amèrica Llatina.

—Desitjo, finalment, que avanci el procés d'**integració dels diferents països** que formen l'Amèrica Llatina, perquè junts puguin assolir i gaudir millor dels drets fonamentals de les persones i dels pobles: la justícia, la llibertat, el progrés i la pau.

S'ho mereixen!

■ Mn. Jordi Jorba

Delegat diocesà de Missions de l'Arquebisbat de Barcelona

SABER ESCOLTAR

Fortalesa, seguretat i constància

L'oració col·lecta d'una missa de la Mare de Déu suplica així: "Concediu-nos, per la seva intercessió, fortaleza en la fe, seguridad en la esperanza i constancia en la caridad". Una deprecació de primera magnitud per al creixement de la vida cristiana. Perquè l'Evangeli no és pas per pusil·lànimes ni debils espirituals. Ben al contrari, demana homes i dones vigorosos. D'aquells que no miren pas enrera un cop han clavat la rella.

Els cristians actuals han de tenir una fe forta i de la fe n'han de pouar la vigoria per saber-ne

mantenir en la seva opció. Necessiten una esperança que els doni la seguretat del terme promès i que, com una àncora, els faci estables enmig de l'onatge. La caritat —virtut per excel·lència i que romandrà en el més enllà— ha de ser constant, sense cap defallença.

L'actitud de por o de refús només es pot vèncer amb el poder de Déu. Per això cal pregar per intercessió de Santa Maria, la Verge Forta, Segura i Constant.

■ Joan Guiteras

Aquestes darreres setmanes ha tocat el torn per al debat públic a la corrupció. La lluita política ja ho fa això: successivament, va imposant temes de discussió, que infla adequadament, després els escampa, i finalment desapareixen tan depressa com han aparegut. La premsa, en aquesta dinàmica d'aparicions, hi té un paper rellevant, és clar.

En el cas de la corrupció, no sabem si el debat durarà encara molt. De fet, és una qüestió típicament electoralista, i probablement s'intentarà fer-lo arribar, ni que sigui en estat de latència, fins a la celebració d'eleccions generals que molts observadors polítics vaticinen per a la propera tardor.

Però aquesta dimensió electoralista és la que converteix una denúncia feta en termes ètics en un debat ell mateix corrupte. No és que no sigui preocupant el descobriment permanent d'abusos de poder, sinó que la seva denúncia no respongui a una veritable preocupació ètica, sinó més aviat a un interès estrictament polític i electoral. De fet, és de doldre que la denúncia dels abusos de poder acabi en un altre abús de poder.

Perquè per raons diverses, l'exigència moral com a tal, ha esdevingut mercaderia electoral. Aquest mecanisme endimoniat de les enquestes, deu haver permès als gabinets d'assessorament electoral descobrir que el ciutadà està preocupat per la incivilitat, per la manca de normes de convivència mínimes que garanteixin una bona entesa social, per l'establiment d'unes regles de joc i per assegurar que el joc sigui net. I els polítics, han inclòs la preocupació en el seu menú electoral, girant fins i tot contra el mateix elector l'exigència de moralització.

*Quan la
rectitud moral
esdevé eslògan
polític*

Per això, debats com aquest, contenen grans dosis d'hipocresia, perquè més que una voluntat sincera de reflexió moral, esdevenen armes enverinades dirigides contra l'adversari, o són mera retòrica en un pim pam pum que contribueix a fer impossible el judici clar sobre l'abús de poder que es volia denunciar.

Així doncs, es poden fer dues coses per a trencar aquesta lògica enverinada de la reflexió moral sobre la corrupció, que l'acaba convertint en un debat immoral. Una, buscar mecanismes eficaços per al control de l'acció política, de manera que

l'abús de poder i la corrupció siguin més difícils i sobretot, detectables. No cal comptar en conversacions sobtades a la rectitud moral dels qui estan en llocs claus a l'hora dels grans negocis. Com sempre s'ha dit, qui trafica amb oli, se n'unta els dits. L'altra cosa que es pot fer, és apartar el debat de la corrupció del combat polític immediat, i analitzar-lo en un context que en permeti detectar les causes generals. Es tractaria de saber si hi ha fallades en la transmissió educativa dels principis morals, o si és la mateixa lògica social i econòmica que afavoreix i legitima l'abús com a mecanisme habitual de poder, o quin paper hi tenen determinats models de conducta enaltits pels mitjans de comunicació de massa, etc.

En aquesta reflexió allunyada de la controvèrsia electoralista, l'Església hi hauria de poder tenir un paper destacat. No tant perquè és pugui presentar ella mateixa com a exemple de terreny neutral o immaculat de corrupció. De cap manera. Sinó perquè hauria de tenir paraules sàvies sobre com fer un ús èticament acceptable de la llibertat. Seria un error pensar que l'Església ha de portar el debat al terreny exclusiu de la declaració de principis teòrics immutables. De fet, no serviria de gran cosa. Ni, naturalment, hauria d'aprofitar l'ocasió per a presentar-se com a camí exclusiu per al guiatge moral. Aquesta és una temptació que limitaria l'interès general de la seva aportació. En canvi, podria aportar una llarga tradició de pensament que enriquiria enormement la discussió, i una llista encara més llarga de models de vida que precisament han combinat llibertat, compromís i rectitud ètica.

■ Salvador Cardús i Ros

CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES

◆ Si els ministres callen, parlaran les pedres

Sr. Director:

Li prego que em publiqui el següent article. Jo que crec que podria ser un mitjà d'apostolat, exercitar la llibertat d'expressió en l'espai CARTES...

En l'entrada triomfal de Jerusalem, els escribes i fariseus que hi havia entre la gernació, plens de ràbia i rancúnia, digueren a Jesús: Mestre, reprèn els teus deixebles. Va respondre: Us ben dic que si aquests callen, parlaran les pedres.

Incesantment les pedres han parlat. Pedregam per arreu; catàstrofes i volcans apagats que desperten bramulant. El Mur de Berlín enfonsat, cridant amb veu potent: Mori el comunisme. Aquesta mateixa veu potent, sentiren les muralles de Jericó. Malauradament, els nostres governants obren com si Déu no existís a l'estil farisaic, abusant tirànicament dels mitjans de comunicació i televisions estatals, fins i tot les catalanes, que han envaït d'escombraries les nostres llars.

Davant de tant de vessall de pornografia, de descristianització i de neopaganisme del nostre poble, i davant una campanya a favor del desordre que condueix a la destrucció de les mentes i de la fe, no podem romandre impassibles, i sí, mostrar que no estem aïllats, i que som una majoria els que

estem en contra de tanta claveguera que diàriament envaeix els nostres carrers, places i famílies; i tot això ens obliga a constituir un corrent d'opinió suficientment nombrós.

Desídia i corrupció va denunciar el Rei. Neopaganisme, descristianització i immoralitat, el Sant Pare. Davant de tant ateisme destructor, ¿deixarem parlar les pedres?

JUAN BORÍ BOSCH
Lleida

◆ Deu anys de divorci

Sr. Director:

La llei de divorci ha complert deu anys. I ens preguntem: Quantes desenes de milers de matrimonis, definitivament trencats a l'empar d'aquesta llei, s'haurien salvat — superades les passatgeres dificultats — si no hagués estat admès el divorci en la nostra legislació? Quantes desenes de milers d'infants haurien vist salvada la seva llar — i amb ell a tants valors — de no haver estat admès el divorci en la nostra legislació?

"La mera possibilitat de divorci— deia LLeó XIII— és ja una provocació al mateix divorci". La legislació, en acceptar-la, l'afavoreix, i obre una porta que cada vegada es fa més gran: Es comença admetent-lo "només per a determinats casos extrems", i després

les causes es van ampliant de manera que, en la pràctica, el qui vulgui divorciar-se sempre ho aconsegueix, amb el consegüent dany per a tot el conjunt social.

Certament que la família, com a institució, no s'ha desintegrat. Però, ¡quantes famílies concretes, quants esposos i quants fills, han sofert un dany irreparable!.

LUIS RIESGO MENGUEZ
(Barcelona)

***

◆ **Que fos una escultura pròxima i amiga**

Sr. Director:

He seguit amb interès la campanya oberta per Amics de Sant Jordi per entronitzar una escultura del sant al temple de la Sagrada Família prosseguint la continuada tradició que la ha feta present a gairebé tots els edificis importants de Catalunya. I per tot el que ja s'ha dit en aquesta mateixa revista, penso també que és un encert encarregar-lo a J.M. Subirachs. Conec algunes de les versions del sant fetes per l'escultor i en cada realització Subirachs introdueix algun aspecte nou. M'agradaria, en cas de fer-se realitat la proposta d'Amics de Sant Jordi, que aquesta nova imatge fos la més humana i personalitzada de les fetes fins

ara per l'autor: que sense perdre el rigor escultòric, l'expressió del rostre la fes pròxima i amigable. Que fos un Sant Jordi que el sentíssim més com un personatge real que no com un símbol llunyà i abstracte.

FRANCINA RODRIGUEZ
Barcelona

◆ Demostració científica de l'existència de Déu

Sr. Director:

Aquest estiu vaig comprar DIEU ET LA SCIENCE, a La Guingueta (alias "Bourg Madame"). És innegable que costa

un xic de llegir, malgrat la intenció els autors d'emprar un llenguatge el més planer possible; però ni el tema ni la discussió permeten que sigui gaire assequible, si no hi ha un mínim de preparació bàsica. Ara bé, diguin el que diguin, és la demostració que per mitjà dels coneixements científics actuals, no hi ha més remei que acceptar l'existència de Déu. La demostració—per exclusió, si es vol així— és definitiva. Tots els comentaris que es puguin fer —i es facin crítics el llibre— no poden impedir que quedi demostrada científicament, l'existència de Déu.

MANUEL CUSI i RAMON
Barcelona

ACUDIT

A través del aConsell Pontifici "Cor unum"

L'obra social i assistencial del Papa durant el 1991

El Sant Pare, a través del Pontifici Consell "Cor unum", estimula i harmonitza l'acció d'ajuda humanitària en diverses parts del món.

Com a exemple, durant l'any 1991, es pot esmentar l'acció desenvolupada amb motiu de la guerra del Golf i la que es va dur a terme per coordinar les prestacions socio-assistencials a l'antiga Unió Soviètica. Les xifres les ha facilitades "L'Osservatore Romano".

Es tracta de petites sumes comparades amb les enormes i greus necessitats que afligeixen milions i milions de persones en el món, entre les quals podríem citar, per exemple, les víctimes de la guerra del Golf, o els prop de quinze milions de refugiats i emigrants forçats, que es desplacen dins dels diversos continents, o d'un continent a l'altre. Es podrien citar també els milions de persones que sofreixen fam, sequera, subdesenvolupament, o que han resultat víctimes de diverses calamitats (terratrèmols, inundacions, tifons, epidèmies, etc...) en molts països del món.

GOLF PÈRSIC

Mogut per les preocupants informacions que arribaven sobre la guerra en la regió del Golf, Joan Pau II, durant la seva meditació a l'hora de l'Angelus del 27 de gener, va anunciar que havia confiat a **Cor unum** la tasca de crear una comissió especial per a les ajudes a les víctimes d'aquest conflicte, que havia començat el 17 de gener.

El president de **Cor unum**, cardenal Roger Etchegaray, va crear immediatament un comitè interdicasterial per a les ajudes humanitàries a les víctimes de la guerra del Golf i a Orient Mitjà, i va convocar algunes grans organitzacions catòliques internacionals d'assistència.

De l'acció concorde es va obtenir una quantitat total d'ajudes que a finals d'octubre, s'elevava a uns 42 milions de dòlars. En síntesi, aquestes ajudes, segons els donants foren:

El Sant Pare, a través de **Cor unum**: 265.000 dòlars.

Organitzacions catòliques (Caritas nacionals, organismes membres de la CIDSE, Ajuda al'Església necessitada, Sant Vicenç de Paül, CICM): 41.504.602 dòlars.

Església local a Iraq: 893.025.000 dinars iraquians.

ANTIGA UNIÓ SOVIÈTICA

Un altre moment fort d'aquest servei de coordinació realitzat per **Cor unum** fou el de l'acció a favor de les poblacions de la Unió Soviètica.

Immediatament després dels sobtats canvis socio-polítics que succeïren a Europa oriental, s'acordaren diverses iniciatives per tractar d'ajudar en fos més urgent la necessitat.

Aquestes són les xifres:

Rússia	281.000,00 US \$
	650.000,00 f.f.
	11.277,00 m.
Ucraïna	987.000,00 US \$
	249.000,00 m
	346.000,00 f.f.
Armènia	40.869,57 US \$
Sibèria	Ajudes alimentàries no quantificables
Geòrgia	44.000,00 US \$
Tayikistan	11.833,00 US \$
Bielorrússia	52.000,00 US \$
Kazajstan	2.800,00 US \$
URSS (en general)	335.000,00 m.
	800.000,00 f.f.
Lituània	96.000,00 US \$
Estònia	236.074,00 US \$
Letònia	27.350,00 US \$
Moldàvia	5.500,00 US \$
(f.f. = francs francesos; m. = marcs)	

Què representen aquestes ajudes

Les ajudes del Papa tenen diversos significats:

—Són un testimoni concret de la sol·licitud expressada pel ell en les seves crides i en les seves manifestacions de condol.

—Representen consol, suport i encoratjament a l'acció de les comunitats eclesials i de les seves organitzacions caritatives.

—Serveixen d'estímul a l'acció concorde de totes les organitzacions catòliques compromeses en el camp de l'ajuda i de l'assistència.

—Contribueix a sensibilitzar la comunitat internacional davant els grans problemes que afligeixen una gran part de la humanitat.

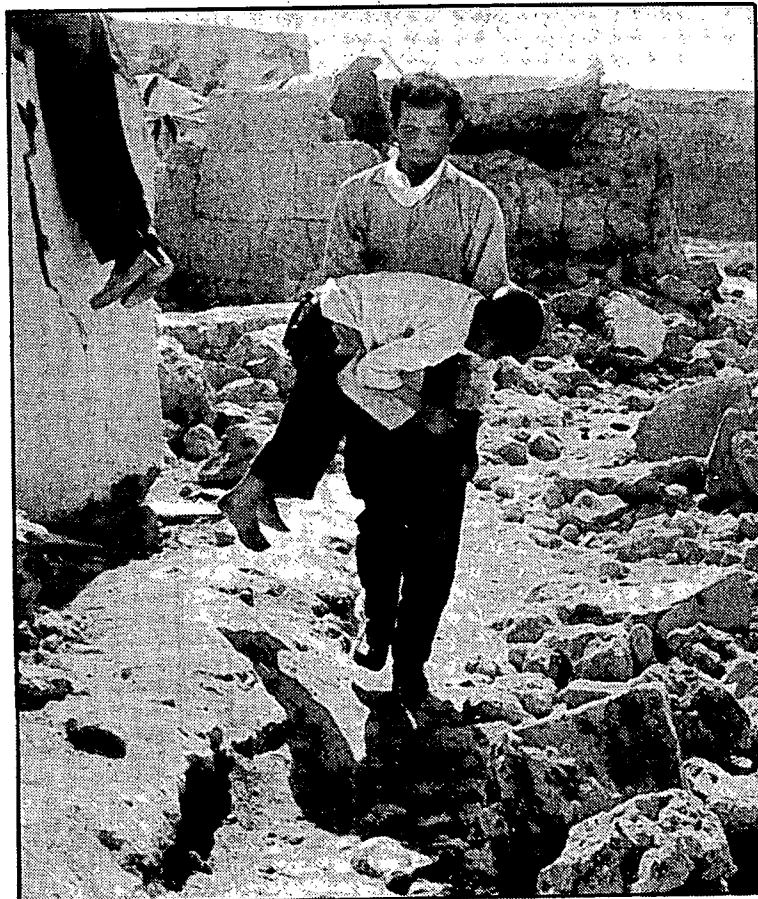
—Per acabar són, una manifestació de la comunicació cristiana dels béns.

Gràcies a les ofertes dels fidels i de les diferents comunitats eclesials (congregacions i institucions religioses, associacions, parròquies...), el Sant Pare manifesta la seva solidaritat afectiva i de tota l'Església universal on hi ha el sofriment, el dolor i la desesperació, obrint els cors a l'esperança.

Una reflexió final

A la llum d'aquests fets sorgeixen espontànies unes preguntes: Què seria de la caritat del Papa i dels esforços organitzatius de les diverses organitzacions catòliques d'ajuda i assistència, si la generositat dels fidels no estigués sempre disposada a amagar-se en l'anonimat amb ell, amb l'única finalitat que l'ajuda donada als necessitats es converteixi en ajuda de tota l'Església, i no tant d'aquesta o aquella part, d'aquesta o aquella organització?

Encara més, com podria convertir en realitat efectiva tants gestos de caritat fraterna, sense el compromís constant del voluntariat, que de manera tan silenciosa com eficaç dona suport a les iniciatives de socors de les diverses

organitzacions d'ajuda i d'assistència? El voluntariat permet que arribin al seu destí aquestes ajudes, sense que es perdin en centres burocràtics de molts or-

ganisme governamentals o inter-governamentals.

■ Francesc Gamissans

D'altres xifres significatives

Durant l'any 1991, el Sant Pare ha pogut enviar diverses ajudes amb motiu de les nombroses calamitats que han ocorregut en el món. Oferim una relació sintètica, però significativa.

CALAMITATS I DESTINATARIS

Inundacions			
Bolívia	15.000	US \$	Caritas nacional
Bangladesh	300.000	US \$	Nunciatura apostòlica. Per construir un centre on hostatjar víctimes i obres per a protecció contra tifons i inundacions
Cambotja	20.000	US \$	Creu Roja local
Laos	10.000	US \$	Bisbe. Per restaurar església i ajudar a la població.
Birmanïa	5.000	US \$	Arquebisbe de Rangun
Tifons			
Bangladesh	30.000	US \$	Caritas nacional
Filipines	15.000	US \$	Nunciatura apostòlica. Per a les poblacions de l'illa de Leyte.
Terratrèmols			
Costa Rica	10.000	US \$	Per restaurar esglésies
	10.000	US \$	Per a les víctimes
Paquistàn	20.000	US \$	Nunciatura apostòlica. Per acció de l'Església local.
Panamà	10.000	US \$	Caritas nacional
Refugiats			
Burundi	10.000	US \$	Església local. Per a ajudes a repatriats.
Kenya	15.000	US \$	Secretaria de Caritas de l'Àfrica anglòfona. Per als refugiats de Somàlia.
Ruanda	10.000	US \$	Caritas nacional. Per als repatriats de Tanzània.
Tailàndia	20.000	US \$	COERR. Per al refugiats de Birmanïa
Zaire	15.000	US \$	Nunciatura apostòlica. Per als refugiats de Sudan.
Fam			
Angola	25.000	US \$	Caritas nacional.
Moçambic	30.000	US \$	Conferència episcopal
Sudan	50.000	US \$	Nunciatura apostòlica. Per a ajudes a les víctimes.
Epidèmies			
Perú	30.000	US \$	Caritas nacional.
D'altres			
	70.000	US \$	

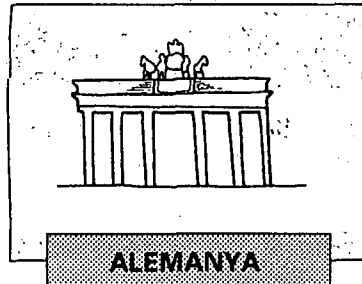
L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

TXECOSLOVAQUIA

PRAGA: l'ex-president Husak retorna al catolicisme

L'ex-president i cap del partit comunista txec, Gustav Husak que es troba hospitalitzat per una greu malaltia ha retornat a la fe catòlica. Segons informa l'agència Katkpres, l'arquebisbe de Trnava, Jan Sokol, va visitar Husak a l'hospital, i aquest va demanar-li per confessar-se i rebre la benedicció. Husak, que ara té 78 anys, fou l'encarregat de la "normalització" del seu país després de la invasió soviètica l'any 1968. Fou president de Txecoslovàquia des de 1975 fins el 1989, que va dimitir a causa de la caiguda del règim comunista. Durant el seu mandat, l'Església catòlica patí un dels períodes de persecució.

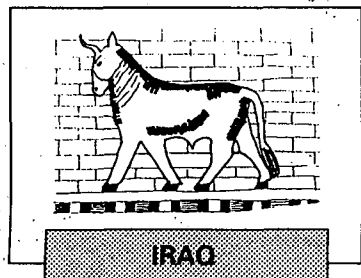
ALEMANYA

MUNIC: Es demana l'ordenació sacerdotal d'homes casats

L'Església viu actualment "sense cap dubte" una situació d'urgència que exigiria

l'ordenació sacerdotal d'homes casats provats en la fe (virí probati), segons el pare Wolfgang Seibel, editor i redactor en cap de la revista "Stimmen der Zeit" de Munic. El cèlebre jesuïta en el número de gener de la seva revista creu que la situació d'angoixa pastoral de nombroses comunitats justificaria aquesta mesura.

El pare Seibel afirma que els plans pastorals establerts actualment en una sèrie de diòcesis són una prova de la "situació d'urgència extraordinària en pla pastoral" descrita en el Sínode de les diòcesis alemanyes de 1975. L'eucaristia que és el centre i el punt culminant de la vida de la comunitat cristiana no pot celebrar-se sense un ministre ordenat, un prevere. Les comunitats tenen en certa manera el dret de tenir un prevere i les autoritats eclesials han de vetllar perquè hi hagi un nombre suficient de clergues. (APIC)

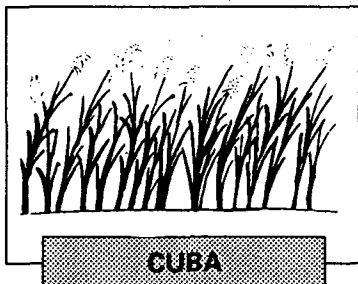

IRAQ

NOVA YORK: l'ambaixador del Vaticà a l'ONU demana alleujar els iraquians

Un any després del desencadenament de la guerra del Golf, el representant del Vaticà prop de l'ONU, monsenyor Renato Martino, ha apel·lat a la comunitat internacional perquè alleugui "les tràgiques conseqüències de la guerra pels

milers de víctimes de la població civil iraquiana". Monsenyor Martino s'expressava amb motiu de la presentació a Nova York del recull diplomàtic de les intervencions del papa Joan Pau II durant la guerra del Golf. Hom recorda que el Papa, abans i durant la guerra, havia condemnat resoltament el recurs a les armes i clamat per una solució pacífica del conflicte. (KIPA)

CUBA

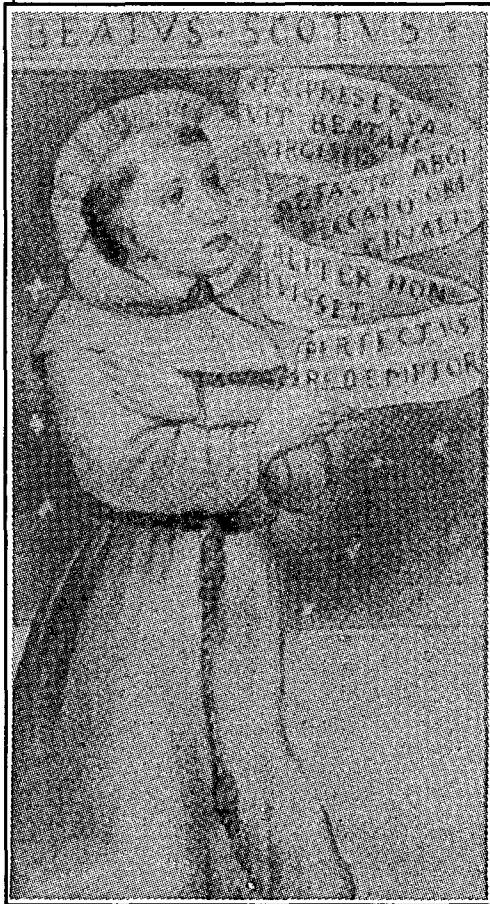
ROMA: L'execució d'un opositor polític: el Vaticà se'n plany i espera

El Vaticà va lamentar-se de l'execució a Cuba d'Eduardo Díaz Betancourt. Exiliat a Miami, aquest opositor polític havia desembarcat a l'illa amb dos companys el 29 de desembre propassat i havia estat immediatament detingut. Li trobaren armes i explosius i confessà la seva intenció de cometre atemptats per crear el pànic i el caos a la capital.

"La Santa Seu lamenta l'execució d'una persona, per motius abans de tot polítics", segons indicà el director de la sala de premsa del Vaticà. "La Santa Seu comparteix el dolor dels familiars i desitja que a Cuba un diàleg harmoniós porti a l'establiment d'una societat civil basada en el respecte de la persona humana". (KIPA).

Filòsof i teòleg franciscà

Joan Duns Escot serà beatificat

ROMA.- El Papa Joan Pau ha aprovat el decret per a la beatificació i canonització de Joan Duns Escot, filòsof i teòleg marià per excel·lència, del segle XIV. El procés de beatificació ha estat un dels més difícils i llargs de la història. L'últim

postulador de la causa ha estat el pare Joan Folguera, franciscà català.

Allò que és sant Agustí pels agustinians, Tomàs d'Aquino pels dominics, ho és Joan Duns Escot pels franciscans; donat que es considera com un dels principals pensadors de l'escola teològica d'aquest orde.

A més de filòsof renovador, com a teòleg fou un dels principals defensors del privilegi de la Immaculada Concepció de Maria. Model de vida cristiana, va saber articular de manera admirable la recerca del sentit de la vida i de la racionalitat de la fe, amb una dimensió pràctica del seu capteniment en el seguiment de Jesús de Natzaret.

Amb aquesta beatificació, quedaran arraconats els criteris d'aquells que consideraven com a perillosa o herètica la doctrina del nou beat. S'espera que el Sant Pare presideixi una solemne Eucaristia, en la qual proclamarà oficialment les virtuts i el culte de Duns Escot.

El Papa bateja 42 nens i nenes

ROMA.- Una missa sorollosa i animada té lloc una vegada l'any al Vaticà. El Papa bateja, el diumenge festa del Baptisme del Senyor, 42 nounats a l'aula del Palau apostòlic. Els menuts han cridat i plorat tots a cor sense deixar cap minut de silenci.

Els 42 infants, 26 nens i 16 nenes, quasi tots italians, estaven acompanyats per les seves famílies, un total de cinc centes persones. En el moment del baptisme els germans i germanes pogueren apropar-se, alguns vacil·lant, potser impressionats pels guàrdies suïssos, altres corrent. Un noi de cinc anys expressà aleshores la seva concepció del baptisme: "En Pere ha rebut una bona dutxa!".

Tots els pares catòlics poden en principi demanar al Papa que bategi els seus fills. El nounat no ha de tenir més de dos o tres mesos, i cal demanar immediatament després del naixement un certificat de la seva parròquia donant fe que res no s'oposa al baptisme pel Papa. Aquesta petició ha de ser tramesa a l'oficina de cerimònies litúrgiques del Vaticà, la qual indicarà els documents necessaris i el camí a seguir. Les parròquies també han de certificar que els pares han seguit una preparació del baptisme.

BARCELONA

• **SETMANA D'ESTUDI DE LA BÍBLIA.**— L'organitza el grup "Agape" de Barcelona, del 17 al 23 de febrer, a les 19.30, al local de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels (Balmes/València). Dirigirà el P. Vicente Borragán o.p.

• **XV JORNADES DE FORMACIÓ I CONVIVÈNCIA.**— Organitzades per ANFE, tindran lloc els dies 15 i 16 de febrer, a la Casa d'Exercicis de Sarrià, c/ Carrasco i Formiguera, 32. Començaran a les 10 h. del dissabte i acabaran el diumenge pels volts de les 7 de la tarda, després del res de Vespres. El tema central de les Jornades d'enguany és: "Oració i Vida". Informació i inscripcions: CEDAIR, c/ Aragó, 268, bxs., tel. 216 02 13, de dilluns a divendres, de 6 a 8 de la tarda.

• **ARXIPRESTAT DE SANT OLEGUER.**— (c/ Nàpols, 137). Cicle de conferències sobre l'evangeli de Lluc. Cada dimecres, del 5 de febrer al 18 de març, a 2/4 de 10 del vespre. Professor: Mn. Josep Rius i Camps.

• **CENTRE D'ESTUDIS PASTORALS.**— Debat per a capellans. Tindrà lloc el dilluns, dia 17, el corresponent a aquest mes de febrer, de 2/4 d'11 a la 1. El dirigirà el Dr. Antoni Bentué, professor de la Universitat Catòlica de Santiago de Xile, sobre: "Interrogants i suggeriments a la nostra pastoral de l'Amèrica llatina". Ja fa una pila d'anys que l'església llatino-americana plana damunt nostre de ve-

gades com un miratge, de vegades com un model. Val, doncs, la pena de parlar-ne amb una persona com el Dr. Bentué, que resideix actualment a Xile i que és un bon coneixedor de l'església catalana. Després d'escoltar-lo podrem dir-li la nostra. L'acte és obert a tothom.

• **CURSET PEL P. NOGUÉS.**— El P. Ramon M. Nogués, escolapi, llicenciat en biologia, farà un curset de quatre sessions sobre: "Fe i dimensions: antropològiques". Tindrà lloc els dijous, del 20 de febrer al 12 de març, de dos quarts de vuit a dos quarts de nou del vespre. Per a més informació i inscripcions: secretaria del centre, tel. 317 48 58, c/ Rivadeneyra, 6, 3er. 08002 Barcelona.

• **TEOLOGIA I HUMANISME.**— (PP. Dominics) Curs de Teologia sacramental general. El dia 13 de febrer, tema: "Els sagraments, símbols de llibertat". Dia 27, tema: "Els sagraments, gràcia i caràcter". Ponent: P. Emilio Barcelón o.p., a les 20 h., a la Sala Penyafort, c/ Bailén, 10.

• **CURS DE FORMACIÓ PERMANENT PER A RELIGIOSES/OS.**— Tema: "El seguiment de Crist". Dia 7 de febrer: Tema: "El sagrament, carisma i sagrament, profecia". Dia 21 de febrer, tema: "Nuclis centrals del seguiment". Ponent: P. Emilio Barcelón o.p., a les 19 h., a la Sala Penyafort, c/ Bailén, 10, tel. 246 33 00 Barcelona 08010.

• **UNA NOVA VISIÓ DEL MATRIMONI EN UN CAP DE SETMANA.**— Per tal d'aportar a les pare-

lles una tècnica de diàleg que ajudi a profunditzar en la relació d'esposos i en el Sagrament del Matrimoni, com també renovar, enfortir i vivificar l'amor conjugal, l'ENCONTRE MATRIMONIAL anuncia la propera trobada, que tindrà lloc els dies 21-22-23 de febrer. Comença el divendres a les 9 del vespre i acaba el diumenge a les 6 de la tarda. És d'orientació catòlica però està oberta a altres religions i creences sense distinció. També poden assistir-hi sacerdots, religiosos/es, fent en aquest cas el temari adient. L'aportació econòmica és voluntària i totalment anònima. Tels. 232 38 77 i 213 45 42.

• **S.E. CATEDRAL B. DE BARCELONA.**— Solemnitat de Santa Eulàlia. El dia 12 de febrer, dimecres, solemnitat de Santa Eulàlia, verge i màrtir, patrona de la ciutat de Barcelona, tindran lloc a la Catedral els següents actes: Matí, 9.30, Cant de Laudes a la Cripta. Tarda, 6.30, Cant de Vespres; 7 h. EUCARISTIA presidida pel Sr. Arquebisbe, Dr. Ricard M. Carles. L'escolania de la Santa Creu participarà amb els seus cants. El temple restarà obert tot el dia per tal que els fidels pugin resar i venerar el sepulcre de Santa Eulàlia. Tots els fidels barcelonins són convidats a participar en les celebracions d'aquest dia.

• **RECÉS PER A RELIGIOSES.**— Casa d'Espiritualitat Maria Reparadora, c/ Emancipació, 33. Tel. 212 69 00. Dirigeix: P. Marià Ibar, s.j. Diumenge 16 de febrer. Començarà a 2/4 d'11 del matí. Les religioses que desitgen quedar-se a dinar hauran d'avisar amb anticipació.

menge 16 de febrer. Començarà a 2/4 d'11 del matí. Les religioses que desitgen quedar-se a dinar hauran d'avisar amb anticipació.

Animació • Gestió • Educació Social i Ambiental

Febrero 1992

15 de febrer: Inici del Curs monogràfic **Lectura i ús pedagògic dels mitjans de comunicació.** Es realitzarà els dissabtes i diumenges, a l'Escola de l'Esplai. Finalitzarà l'1 de març.

29 de febrer. Inici del Curs **Geografia de Catalunya II.** Es realitzarà els dissabtes i diumenges, amb tres sortides de cap de setmana, a l'Escola de l'Esplai i llocs a concretar. Finalitzarà el 29 de març.

29 de febrer. Inici del Curs **Recursos econòmics i administració II: la gestió econòmica.** Es realitzarà dissabtes i diumenges, de 9 a 14 h., a l'Escola de l'Esplai. Finalitzarà el 8 de març.

29 de febrer. Inici del Curs monogràfic **Activitats i projectes amb adolescents i joves.** Es realitzarà dissabtes i diumenges, de 9 a 14 h., a l'Escola de l'Esplai. Finalitzarà el 8 de març.

29 de febrer. Inici del Curs monogràfic **Descobrim Barcelona.** Es realitzarà els dissabtes i diumenges, de 9 a 14 h. a 21 h., a Barcelona. Finalitzarà el 8 de març.

LA INFORMACIÓ MÉS DETALLADA DE TOTES AQUESTES ACTIVITATS ESTÀ PUBLICADA PER L'ESCOLA I ES POT SOL·LICITAR DE MANERA GRATUÏTA.

ESCOLA RECONEGUDA PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA. INFORMACIÓ: Numància, 149-151 (Entre Trav. de les Corts i Av. Diagonal). Tel. (93) 410 16 02. Fax 419 62 68. 08029 Barcelona

CURS DE PASTORAL DE LA SALUT
BARCELONA

Dates i horari: 5, 12, 19, 26 de febrer
4, 11, 18, 25 de març

Organitza: DELEGACIÓ DIOCESANA DE PASTORAL DE LA SALUT (E.C.O.D.I.P.A.S.)

Lloc i inscripció: CENTRE D'ESTUDIS PASTORALS. C/
Rivadeneyra, 6, 3a. planta. Barcelona. Tel 317 48 58

Matrícula: 6.000,— ptes

Informació: DELEGACIÓ DIOCESANA DE PASTORAL DE LA SALUT. TEL 317 15 97 (de 10 a 13 h)

Lema dia del malalt, 24 de maig de 1992
és "CONEIX EL SEU MÓN"

Institut de Teologia Espiritual

L'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona iniciarà les classes del segon quadrimestre el dilluns 10 de febrer. Les classes tindran lloc tots els dies lectius de dilluns a dijous i de 19.15 a 21 hores.

Les assignatures que es professaran en aquest segon quadrimestre són de dos tipus: **assignatures ordinàries i curssets monogràfics.** Cada una de les assignatures ordinàries tenen classe un dia per setmana; els cursos monogràfics duren una setmana completa amb classe diària.

En el segon quadrimestre es professaran les següents assignatures:

• **DILLUNS:** TEOLOGIA ESPIRITUAL BIZANTINA; es del dia 10 de febrer fins al 30 de març (Prof. Jaume González Agápito).

• **ESPIRITUALIDAD DE LOS SACRAMENTOS;** des del dia 6 d'abril fins al 1 de juny (Prof. Gerard Solé).

• **DIMARTS:** LECTURA ESPIRITUAL DE LA BÍBLIA; des del 11 de febrer fins al 2 de juny (Prof. Pere Franquesa).

• **DIMECRES:** FENOMENOLOGIA DE LA RELIGIÓ; des del 12 de febrer fins al 13 de maig (Prof. Josep Mª Via).

—LA REVELACIÓ CRISTIANA, FONT D'ESPIRITUALITAT; des del 20 de maig fins al 3 de juny (Prof. Joan E. Jarque).

• **DIJOUS:** HISTÒRIA DE L'ESPIRITUALITAT II; L'ESPIRITUALITAT ANTIGA I MEDIEVAL; des del 13 de febrer fins al 4 de juny (Profs. Ramon Corts i Josep Mª Arenas).

En aquest segon quadrimestre hi hauran els següents curssets monogràfics:

• **FEBRER** des del 24 fins al 27: LA INDIFFERÈNCIA RELIGIOSA HOY (Prof. Jordán Gallego).

• **MARÇ** des del 9 fins al 12: MOVIMENTS D'ESPIRITUALITAT CRISTIANA (Prof. Hilari Raguer).

• **MAIG** des del 11 fins al 14: ESPIRITUALITAT DEL MATRIMONI: INFLUÈNCIA DE LA MATEIXA EN LA VIDA ESPIRITUAL DELS CASATS (Prof. Pere Farnés).

Es poden cursar una, algunes o totes les assignatures. **Informació i matrícula:** de dilluns a dijous i des de les 19 a les 21 hores. Secretaria de l'Institut de Teologia Espiritual; Diputació, 231; tel. 451 49 42.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nom ..... Població ..... D.P. .... Tel .....
Adreça .....
Se subscriu a ..... exemplar (s) ..... del setmanari Catalunya Cristiana.
L'import anual, 7.800,- ptes. es liquidarà de la forma següent:

☐ domiciliació bancària
(En aquest cas vulgueu emplenar l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto
☐ altra forma de pagament (indiqueu-la)

Data .....

Signatura .....

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

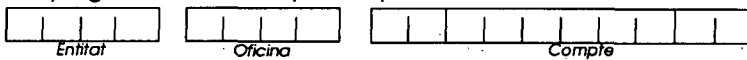
Banc / Caixa ..... Agència .....
Adreça .....

Senyors,

Els prego que d'ara endavant, fins nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA, amb càrrec al meu compte corrent llibreta

Data .....

Signatura .....

Resum gestió de les Caritas parroquials - comunitats cristianes i caritas interparroquial de Tarragona, any 1991

En primer lloc, volem donar les gràcies als voluntaris que tan generosament dediquen part del seu temps al servei de la caritat i també a totes aquelles persones que, sovint de manera ben anònima, amb els seus donatius han fet possible poder donar resposta als diferents projectes que duem a terme i també a les necessitats urgents de molts conciutadans.

Volem remarcar com a molt positiva la col·laboració i coordinació entre les Caritas Parroquials/ Comunitats Cristianes i Caritas Interparroquial de Tarragona que queda ben palesa en la tasca de recerca dels objectius i programes que entre tots busquem i els podem resumir en:

1. atendre més i millor els qui ho necessiten.
2. dedicar molts esforços en els projectes de PREVENCIÓ i PROMOCIÓ.
3. evitar duplicitats per emprar degudament els recursos.
4. donar resposta a les necessitats vitals i més urgents.

Si és cert que donem prioritat als projectes de prevenció i promoció, també hem de fer l'ajuda puntual, car hi ha conciutadans nostres que difícilment entraran mai en el col·lectiu dels qui poden trobar una feina per la manca de preparació personal, cultural i laboral i per tant, no tenen cobertes les necessitats bàsiques. La resposta que intentem donar és des de la SOLIDARITAT, el COMPARTIR i la JUSTÍCIA.

El resultat de l'exercici de l'any 1991 és:

• Aliments	6.971.610
• Lloguers, llum i pensió dormir	3.762.119
• Llet i farinetes de 0 a 2 anys	810.665
• Beques menjador escolar	1.000.570
• Projecte "Un lloc de treball" - Contraprestacions	13.921.210
• Aparells ortopèdics, ulleres, farmàcia	474.709
• Gestions, documentació i telèfon	310.071
• Bitllets retorn lloc d'origen	352.751
• Despeses personal	4.825.834
• Compra estufes, rentadores, mantes i d'altres	879.378
TOTAL	33.308.917

Per algunes persones l'any 1991 possiblement ha estat bo econòmicament, per moltes d'altres ha continuat essent dolent: un any d'angoixa, sense horitzó i amb moltes dificultats. En aquest resum hi ha unes xifres, en la realitat, hi ha persones que pateixen i a qui s'intenta donar la mà.

US NECESSITEM A TOTS. VAL LA PENA!!!

FETS I CRITERIS

La fam en el món, problema de tots

La humanitat es divideix en països pobres i en països rics. Quasi les tres quartes parts dels països pateixen fam per manca d'aliments, sofreixen malalties que afecten la majoria dels seus habitants, es troben en situació d'analfabetisme, amb manca d'habitatge i sense treball.

L'Església no té els mitjans tècnics per solucionar aquests problemes; però té la missió d'exhortar a la conversió de cor i de fer sentir la seva veu contra l'ambició, l'avarícia i l'egoisme.

El problema de la fam en el món és fonamentalment un problema social que té les seves causes en diferents factors. A la pràctica, és un tràgic resultat del subdesenvolupament dels països. No ha ajudat a resoldre aquesta situació una concepció economicista del desenvolupament.

És necessari plantejar la solució, sobretot a nivell del sector agrícola, amb un esforç efectiu per aconseguir un desenvolupament econòmic i social dels països més necessitats. Es tracta d'una batalla que exigeix una col·laboració solidària entre els països pobres i els països rics.

La gran tasca del desenvolupament dels pobles exigeix que tothom —des dels governants fins a l'últim expert o voluntari— se sentin animats per un esperit d'amor fraternal i es moguin pel desig sincer de construir una civilització fonamentada en la solidaritat mundial (Cf. "Populorum progressio" n. 73).

La **Campanya contra la fam**, en la mesura que fa sentir la veu dels més pobres i necessitats, fa una crida a la solidaritat, a aquella "solidaritat que és la determinació ferma i perseverant de treballar pel bé comú, és a dir pel bé de tots i de cadascú, perquè tots siguem veritablement responsables de tots" (Cf. Joan Pau II, La preocupació social, n. 38).

Tot això suposa la conversió del cor per superar el nostre egoisme; un canvi de mentalitat col·lectiva que sigui capaç de frenar l'ambient individualista de la societat de consum, i una transformació de les "estructures de pecat", que introdueixen condicionaments i obstacles que afecten greument el desenvolupament dels pobles.

Mans Unides, amb la seva campanya, estimula d'una manera concreta la nostra generositat per finançar centenars de projectes de cultura, d'educació, d'agricultura, de sanitat i de promoció de la dona. Tots ells, pel fet de moure's pels camins del realisme i de l'eficàcia, aconsegueixen arribar a ser respostes a necessitats concretes.

La resposta generosa és possible **si tu ets solidari**. Recorda les paraules de l'Evangeli. "Vaig tenir fam i em donàreu de menjar" (Mt 25, 35).

■ † **Ramon Torrella i Cascante**
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

SORDESA:

PER FI UNA NOVETAT!

UN APARELL QUE HI ÉS PERÒ NO ES VEU

El somni dels dèbils d'oïda s'ha convertit en realitat? Avui hi ha "Timpans Electrònics" que funcionen meravellosament i sistemes per sentir, pràcticament invisibles

Als darrers anys s'ha fet molt a favor dels dèbils d'oïda, però encara el problema continua, tantes promeses, tantes esperances i la realitat sempre la mateixa, un aparell acústic es veu massa. L'ideal seria un aparell petit, tan petit que resultés gairebé invisible, potent, que resolgui bé la sordesa de cadascú.

Doncs bé, joies com aquestes ja n'hi ha, tan petits que són invisibles, garanteixen una audició segura, clara, confortable que els dèbils d'oïda amb aquest aparell miniaturitzat poden sentir les veus familiars, la televisió, el sacerdot durant la confessió i sobretot entendre bé les paraules, totes les paraules... Aquests "Timpans Electrònics" són tan petits que queden completament amagats.

tothom pot provar-los gratuïtament en els centres "GRIMOFON". N'hi ha prou amb uns segons per sentir novament amb alegria, clarament, sense nervis, les paraules amb veu baixa, totes les paraules de la televisió sense haver de pujar el volum; evitant així molestar els veïns.

GRIMOFON desitja que tots els dèbils d'oïda puguin per fi dir que el seu somni s'ha fet realitat; amb ocasió de les demostracions que es realitzaran en els centres GRIMOFON es farà un descompte o facilitats de pagament en còmodes terminis sense interès. Qui estigui ja utilitzant un aparell acústic "tradicional" podrà canviar-lo ell mateix amb unes condicions molt favorables.

DEMOSTRACIÓ ESPECIAL ELS DIES:

Tot el mes de febrer de 1992 (de 10 a 13.30 i de 16 a 19.30 h.)

Dissabtes tarda tancat, a:

GRIMOFON

C/ Rosellón, 273. (P² de Gràcia)
Tel. (93) 415 79 49
08008 BARCELONA

Si no es possible assistir personalment a la demostració especial, sol·liciti informació, sense cap compromís.

NOM.....
EDAT..... TELÉFON.....
ADREÇA.....
POBLACIÓ..... PROVÍNCIA.....

ESGLÉSIA I ESCOLA

Coherents i agosarats

"Les escoles cristianes de Catalunya tenim una llarga història de servei al país i fem una proposta educativa que dona resposta a una demanda real d'educació de la nostra societat".

Així comença una declaració recent del Consell de l'Escola Cristiana de Catalunya que acompanya la valoració del compliment de les conclusions del IV Congrés celebrat de maig a desembre de 1989, ara fa dos anys.

El IV Congrés de les escoles cristianes de Catalunya se centrà en l'anàlisi de les implicacions de la reforma de l'ensenyament. En aquella ocasió els representants de les escoles cristianes manifestaren una actitud favorable a la reforma i la voluntat ferma de col·laborar lleialment amb la Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat en la millora de les escoles del nostre país i en la construcció d'un sistema educatiu que garantis l'exercici del dret de tothom a l'educació i la llibertat d'ensenyament.

En fer una revisió del compliment de les conclusions del Congrés, el Consell de l'Escola Cristiana de Catalunya ha valorat positivament el treball realitzat pel conjunt de les escoles i el suport rebut del Departament d'Ensenyament.

"No obstant això, ha afirmat el Consell, arribada l'hora d'implantar la reforma, hem de recordar que hi ha dues qüestions importants que requereixen una atenció prioritària en els propers mesos:

- El Govern de la Generalitat ha de prosseguir la consolidació del pluralisme escolar a Catalunya, expressió de la lliure iniciativa de la nostra societat pluralista i democràtica.

En aquest context, cal assegurar que tots els centres que presten el servei públic de l'educació disposin dels recursos humans i materials necessaris per a la implantació de la reforma educativa, i afavorir l'increment d'aules en els centres concertats perquè puguin atendre la demanda de les famílies que opten lliurement per l'educació que imparteixen.

La gratuïtat de l'Educació Infantil i una adequada organització del transport escolar en les zones rurals facilitaràn als pares l'exercici del dret d'elecció d'escola.

- Igualment, reclamem del Govern de l'Estat el compliment del precepte legal que estableix l'analogia en les remuneracions dels professors de tots els centres sostinguts amb fons públics.

Amb el mateix criteri, cal que el Departament d'Ensenyament estableixi la deguda analogia en l'assignació de les plantilles de professors dels centres públics i dels centres concertats, i en la dedicació i remuneració dels membres dels seus equips directius. Les diferències existents en l'actualitat comporten una discriminació que cal superar".

El Consell acaba la declaració amb paraules d'encoratjament adreçades a totes les comunitats educatives de les escoles cristianes de Catalunya: Una actitud coherent i agosarada davant els reptes inherents a la reforma educativa facilitarà la reconversió dels centres i la formació permanent dels directius i professors.

"Només així, ha afirmat, podrem millorar el servei que prestem als alumnes, a les famílies i a la societat en general".

■ **Francesc Riu**

48 cants que ajuden a la participació

El cant d'entrada a l'abast de tothom

URGELL

LA SEU D'URGELL.— El prevere Antoni Cagigós acaba de publicar un conjunt de cants d'entrada a la celebració eucarística amb melodies senzilles que poden ser fàcilment interpretades pel poble. L'obra facilitarà la solemnització de l'entrada a la missa i realça els textos propis del dia o bé del temps litúrgic.

"El cant d'entrada, propi, a l'abast de tothom" és el títol de l'obra que Antoni Cagigós i la Delegació Diocesana de Litúrgia han començat a distribuir. Es tracta de quaranta-vuit cants d'entrada, del cicle litúrgic, amb melodies unisones i polifòniques dels versets que el poble alterna amb la tornada. El cor o bé el cantor interpreten els versets i l'assemblea la tornada. L'obra, per facilitar la interpretació, va acompanyada d'una gravació en cassette.

Anteriorment Antoni Cagigós compongué i publicà les melodies dels salms responsorials, en distribuï edicions en català i posteriorment en castellà. L'obra va ser molt ben acollida

a Catalunya i a la resta de l'Estat, fins i tot se n'han rebut comandes d'Amèrica. Una valuosa aportació de l'autor i de la Delegació Diocesana de Litúrgia a la solemnització del culte i a la sublimació, mitjançant el cant, de la Paraula de Déu.

■ **Antoni Mirabet**

Ha mort Jaume Jordana, prevere vinculat a Ponts i a la pastoral sanitària

ASTELL (PALLARS JUSÀ).— El dia 12 de gener morí a Astell el prevere Jaume Jordana i Iglesias. L'endemà, el Bisbe Joan concelebrà la missa exequial amb una quarantena de preveres i a continuació el difunt era enterrat al cementiri del poble.

Ordenat prevere el 1935, mossèn Jaume serví com a vicari les parròquies de Poal, Sort i la Poble de Segur. Prop de trenta anys de servei pastoral a

l'arxiprestat i a la parròquia de Ponts l'identificaren com el rector de la capital del Mig-Segre. Els seus orígens muntanyencs l'havien dotat del carisma de la senzillesa que obre els cors de les persones i facilita el diàleg. L'amor a la música i una oratòria càlida i directa dignificaren el culte parroquial. Era un ponsicà més, a prop de tots els feligresos i atent a les seves necessitats pastorals. Gairebé feia trenta anys que havia arribat a Ponts i la jubilació i el relleu el sorprengheren. Posà la residència a la Seu d'Urgell i, nomenat canonge, serví el culte a la catedral. El 1975 el nomenament de capellà del Sant Hospital li serví per recuperar un goig que mai no havia perdut: l'ajuda sobrenatural i humana als malalts. Ell mateix hagué de passar pel quiròfan i, quan ja estava recuperat de la intervenció, li arribà la mort a la seva casa pairal de "Jaumet d'Astell". Bressol i mortallad'un cristià que havia preferit l'herència del profetisme a les lleties d'un bon patrimoni.

■ **A. M.**

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor que els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món." **Fra Juan José Aristi . BOLÍVIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ;

P. LLUIS M. OLIVERAS MISSION CATHOLIQUE D. BOSCO BP 29 KORHOGO COSTA D'IVORI.....	21.892 Ptas.
JORDI GISPERT SAUCH "VIDYA JYOTTI" 23 RAJ NIVAS MARG DELHI 110006 INDIA.....	21.892 Ptas.
M. DOLORS MASDEU BP 99 KRIBI CAMERUN.....	21.892 Ptas.
MERCÉ SOLEY AMBASADA SPANICH ULICA STRAROSCINSKA 1. VARSAWA (POLONIA).....	17.732 Ptas.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Noim i cognoms.....
 Direcció..... Tel.....
 Població..... D.P..... Província.....
 subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
 (nom i cognoms)
 L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gr postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
 Domiciliació: Banc / Caixa.....
 Sucursal n°.....
 N° compte corrent.....
 Població..... Província.....
 Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
 Població..... Data.....
 Signatura.....
 "CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

Celebrada a Mataró una vetlla ecumènica de pregària

“Que l'Esperit ens guardi en la unitat”

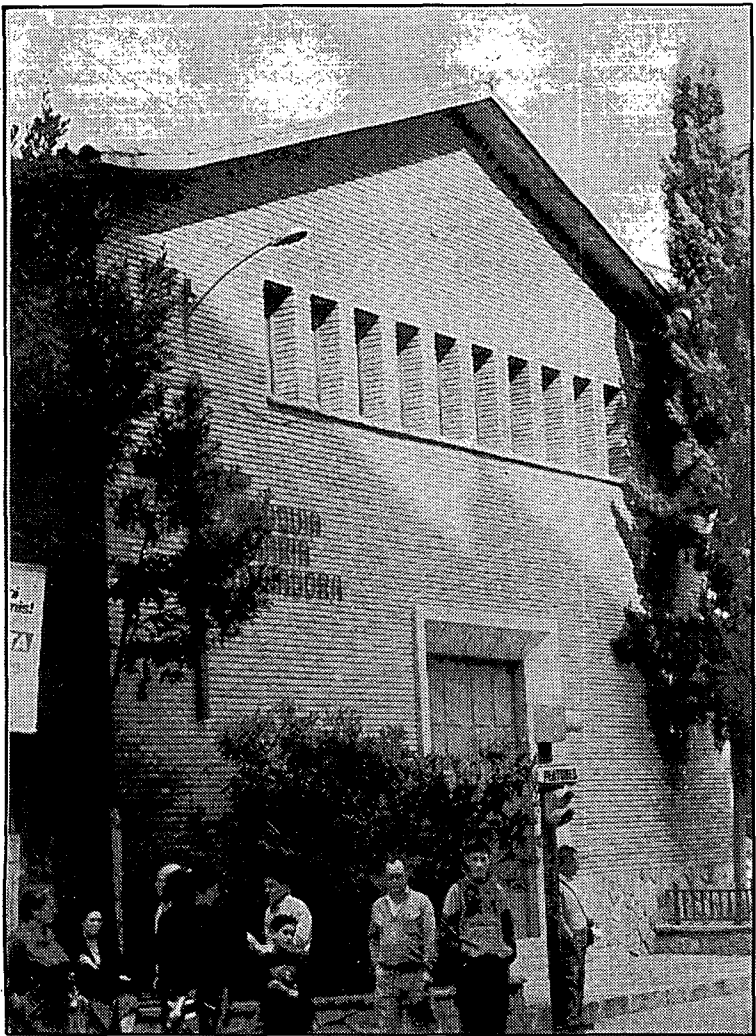
BARCELONA

MATARÓ.— El propassat divendres 17 de gener, a les 8'30 del vespre, s'ha celebrat a la parròquia de M. Auxiliadora una trobada d'oració per la unitat dels cristians. Es tracta del primer acte ecumènic que, per iniciativa d'aquesta parròquia, es realitza a Mataró, amb col·laboració de diverses esglésies evangèliques i parròquies de la nostra ciutat.

Hi han assistit més de dues-centes persones, entre les quals hi havia qualificats membres de les diferents confessions cristianes de la zona. L'acte ha estat presidit pel rector de M. Auxiliadora, Mn. Joan Villegas, i l'arxiprest, Mn. Josep Colomer, en representació de l'Església catòlica, i d'altra banda, pel pastor Joan González, del centre ecumènic, qui, juntament amb en Daniel Rodríguez, membre de la Societat Bíblica, detenien la representació d'algunes esglésies protestants. Cal destacar l'activa participació de la nova coral que, a base de continus assaigs, s'està formant a M. Auxiliadora, i de la “Hermandad de Rocieros”, l'estreta vinculació de la qual a les activitats parroquials està donant darrerament uns excel·lents resultats. També ha estat molt valuosa l'aportació de Sor Carme Rullo, com a animadora i directora del cant litúrgic. La celebració ha resultat un acte ben emotiu, profundament viscut per tots els assistents.

**Un món nou
on regni l'amor,
la pau i el bé**

Vam començar la trobada amb un cant d'iniciació, demanant a

Déu que el seu Esperit ens guardi en la unitat i ens impulsi a bastir un món nou on regni l'amor la pau, el bé.

Tot seguit, els celebrants que el presidien exposaven els objectius de l'acte i algunes característiques significatives de les seves respectives esglésies. Mentre en Joan González, entre d'altres, feia breu història de la implantació de les diverses esglésies protestants al nostre país, Mn. Colomer subratllava la importància que l'ecumenisme ha anat prenent dins del món ca-

tòlic a partir del Concili Vaticà II, i Daniel Rodríguez posava en relleu la tasca que realitza la Societat Bíblica, com també l'afany d'escriptoristes i teòlegs de les diferents confessions cristianes a posar al nostre abast una traducció interconfessional de la Bíblia, amb el ferm propòsit de difondre la Paraula de Déu enmig del nostre món, tan convuls, desorientat i mancat d'absoluts.

“Lloar Déu amb una sola veu”

A continuació, la litúrgia de la Paraula. Entre cants de lloança i aclamació, les lectures se centaven en aquests quatre textos cristològics:

Daniel 7,13-14

Jesucrist reuneix tots els pobles, nacions i llengües; el seu regnat no té fi. Per això, nosaltres, cristians, ens reunim avui aquí per lloar amb una sola veu aquest Fill de l'Home que ens descriu el profeta.

Salm 110,1-4

Aquest salm d'entronització d'un antic rei d'Israel s'aplica al Crist, que per la seva mort i resurrecció ha estat constituït en Rei i Senyor de l'univers. Ell és el motiu pel qual ens sentim aquí units en oració i agermanats.

Efesis 1,18-23

Crist omple completament totes les coses. Nosaltres som cridats a participar d'aquesta totali-

CARTA DOMINICAL

Marginació de Déu i marginació de l'home

Pel que avui desitjo expressar, em semblen un bon començament aquests versos de Dámaso Alonso: “Dóna'm, oh gran Déu, els ulls de la teva justícia./ Perquè en el món regna la injustícia./ Tu no crees la injustícia. Algú ha creat la injustícia./ Algú és injust i jo necessito veure la cara de l'injust./ Perquè hi ha mentida i vull veure les seves fonts ocres./ Ulls meus, alerta, alerta:/ vull veure quins braços ofeguen la justícia de Déu./ quines boques en retorcen la veritat”.

Una causa de la injustícia és que l'home, que ha assolit un domini de la creació com mai no havia somniat, no ha aconseguit el domini de si mateix. Per aquesta raó ja no causen tanta admiració els qui podrien ser miracles de la ciència, però sí que la produeixen els miracles morals. Criden l'atenció—en són testimoniatge, diríem en cristià—aquells i aquelles que es dominen a si mateixos i posen el bé i el servei del próisme per damunt del propi.

L'home ha confiat només en la seva intel·ligència, “ha acceptat viure sol, secularitzant la pròpia existència (Joan Pau II). A més a més de la pèrdua del fonament transcendent sense el qual l'home queda sovint penjat en el buit, l'home ha portat la pròpia autonomia fins a l'exasperació”.

Però una de les tràgiques conseqüències de marginar Déu és la marginació dels homes. Aquest pas és trist, però es repeteix sovint, ja que té la seva lògica.

En efecte, el convenciment que Déu és amor, el tenim des del coneixement d'un Déu que salva. És a dir, que hi ha experiència de Déu només des de l'experiència de misericòrdia. I l'experiència de misericòrdia genera un dinamisme de misericòrdia, de solidaritat amb el débil, de decantació envers el pobre” (J.M. Rambla).

Aquell a qui manca aquesta experiència, que “només s'aconsegueix en la mesura en què genera en mi un moviment de misericòrdia”, no és estrany que es tanqui involuntàriament a aquesta mateixa misericòrdia.

La misericòrdia concreta d'avui es manifesta en la col·laboració a la Campanya contra la Fam.

Que hi hagi fam en un món en què, alhora, es donen premis a la no producció de determinats aliments, com en són testimonis soferts els homes dels nostres àmbits agrícola-ramaders, és una de les manifestacions més escandaloses de la injustícia.

La coherència amb la pròpia fe ens exigeix, als catòlics, una més gran atenció efectiva a les necessitats del próisme. Molt més, com més elementals i urgents són, com és l'aliment.

Tothom sap com n'és, de profunda, la crisi ètica del nostre temps, i sap que és causa de sofriment. L'amor profund al destí de tots els homes i de la nostra societat ens impulsa a la recerca d'horitzons més humans. “Sobre les ruïnes d'un món que necessita valors espirituals—diu el Papa—ha de sorgir un nou món de solidaritat i de germandat cristiana”.

■ † Ricard M. Carles

Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

La festa dels vells

A Sant Josep Oriol gairebé no s'hi cabia. La gent gran, la gent de “Vida creixent” celebrava la seva festa, la festa de la Presentació del Senyor.

I així com un temple ple de joves fa goig de veure, aquesta basílica barcelonina plena de gent gran, de gent que ja ha deixat enrere els seus equadors, que pot i vol contemplar serenament el seu present i preparar més serenament encara el seu futur, també era un goig de veure.

Perquè es veia optimisme en les mirades, perquè es respirava pau. La pau d'aquells vells que allà en el Temple de Jerusalem esperaven poder veure el Salvador i la glòria d'Israel.

La pau d'una parella que celebrava el seu quaranta i tants anys de matrimoni, contret precisament en un dia 2 de febrer...

La pau d'un invàlid que hi acudia sobre cadira de rodes... La pau d'aquell solter ja entrat en anys que, va confessar-ho, s'avorria... fins que va entrar a formar part d'aquest moviment de gent gran, i va sentir que la seva vida tenia una plena motivació...

Sí, la pau d'una gent que si algun cop pensa somiosament en el passat, sap superar l'impacte i viure el present amb el somriure als llavis i la fe i l'esperança al fons del cor.

■ Oriol Camps

tat del Crist, formant un sol cos i una sola ànima.

Mateu 8,23-27

Són moltes les tempestes que posen en perill la nostra fe de creients i els nostres esforços per la unitat. Sabem, però, que el Senyor és amb nosaltres. Com els apòstols som conscients que nostra fe trontolla i necessita del seu ajut. Per això clamem: Senyor, ajuda'ns!

Després, les homilies del pastor evangèlic i del prevere catòlic, i uns minuts de silenci... de reflexió davant la Paraula proclamada. Tot seguit, la pregària universal, especialment pel Consell Ecumènic de les Esglésies, pel Secretariat per la unitat, per les organitzacions que fomenten aquesta unió: perquè els seus esforços pacífics siguin compresos i ajudats per totes les esglésies que professem la fe en Jesucrist.

Treballar en pro de l'ecumenisme

Abans d'acabar, junts resàvem el Pàrenostre i, unint les mans amb el gest de la pau, tots plegats cantàvem: “Oh, quin goig tan gran, quan els germans s'estimen!”

Finalment, amb unes paraules de comiat ens estimulàvem mútuament a continuar treballant en pro de l'ecumenisme, tot organitzant actes interconfessionals com aquest, i a no defallir en l'anunci del Regne de Déu ara i ací.

Ha estat un acte molt emotiu, de pregària i reflexió. Esperem que tingui continuïtat. Tant de bo siguem capaços de continuar obrint camins, com a punta de llança, en pro de la unitat dels cristians!

■ F.V.B.

No cerquen un camí planer sinó una llarga existència al servei dels altres

L'Eric i la Meritxell donaran uns anys de la seva vida com a "cooperants" a terres d'Àfrica

CANILLO.— (PRINCIPAT D'ANDORRA) "Si véns amb mi, no demanis un camí planer, ni estels d'argent..." L'Eric Aurenche i la Meritxell Mateu es casaven a l'església de St. Serni de Canillo el dia 29 d'agost de l'estiu passat. La primera cançó que volgueren que els cantessin, fou la del Llach "Que tinguem sort". Davant de Déu, dels seus familiars i dels nombrosos amics que els acompanyaven a la Festa, es deien l'un a l'altre "Si véns amb mi, no esperis un camí planer ni estels d'argent..." Llur anhel comú era ben concret "sols (demanen) que la vida ens doni un camí ben llarg" perquè els projectes són de gran volada.

Dimecres, dia 9 d'octubre del 91, al capvespre s'envolaven devers el Camerun per un servei al Tercer Món. Per a l'Eric i la Meritxell els mots són realitats. Al Camerun no trobaran un camí planer i, d'estels d'argent, en veuran ben pocs. A Canillo creaven una llar que han volgut estrenar i plaçar a Douala, perquè sigui màximament fecunda. Només per aquesta fecunditat volgueren que la cançó fos pregària "que la vida ens doni la joia d'un camí ben llarg!"

Vaig conèixer la Meritxell quan encara era una adolescent. Em xocà que als seus catorze anys fos tan inconformista, exigent i radicalment sincera. S'uní a nosaltres a la posobra de Tots Sants mentre celebràvem una castanyada a la Casa de l'Església de Sta. Maria del Fener amb la mainada de les Valls. Era una adolescent i ja se sentia jove: "No em puc accontentar amb una joventut avorrida. Tinc ganes de compartir, de donar i de rebre". Durant set anys de monitora ha tingut tensions amb els companys pel seu caràcter dur als qui demanava un servei generós ben aconseguit, perquè ella l'havia donat abans. Les aigües tornaven aviat al seu llit perquè tots reconeixem que era una gran estimadora dels nens.

Una preparació acurada

Per a la seva carrera d'historiadora, —no en podia escollir d'altra, perquè la seva virtut o defecte era furgar en tots els esdeveniments—, es matriculà a la Universitat de Montpeller. El buit que li deixaren els nens d'Andorra l'espavilà per trobar un espai a una Parròquia que li donà una mainada per estimar i un Eric per ser estimada i estimar. Amb l'Eric la tesina per a la llicenciatura d'Història sobre "Andorra els anys 30, incidència dins les mentalitats" fou més entretinguda. Completà els estudis amb el Diploma de Relacions Internacionals per al qual escollí com a tema la tesi "Els Drets Humans a Andorra". És l'estudiant que investiga sense por

a la veritat i al compromís. I, com a bona historiadora, consulta constantment la memòria viva del País, la dels nostres avis. Mentrestant nosaltres ja li agraïm l'amistat del seu promès, que ens enriqueix la colla. Estudis acabats, diplomes a la butxaca. No en té prou. Cal una estada a París on viure l'experiència de l'obrer abans d'estrenar-se en el món de l'ensenyament. Ja la tenim a una empresa de lloguer de cotxes. Per conèixer París participa cada diumenge a la missa d'una església diferent. Finalment es quedà a la Parròquia on el capellà feia el sermó dialogant amb els fidels. Òbviament, el meu regal de boda no podia ser altre que una tenda de campanya. No són fets per instal·lar-se. Com Abraham, volen anar a la Terra que Déu els doni. A la missa de bodes ens feien demanar "que la vida ens doni UN CAMÍ BEN LLARG". En tenen prou amb la joia que dona el caminar... M'han pagat amb escreix el regal amb una conversa que, ara quan ja treballen a Douala, tinc el deure de compartir amb els amics:

Anar al Tercer Món sense condicions

—Com us ha passat pel cap la vostra opció de "cooperants?"

—L'Eric, com a noi francès ha de fer el servei militar i volia fer-lo d'una manera diferent, és a dir sense haver de veure cap arma, i sobretot de manera ÚTIL. Jo volia anar a viure uns anys a un país del Tercer Món per enriqueir-me espiritualment, compartir amb gent d'altres sensibilitats, tot prestant el meu petit servei, igual que el meu marit.

—Per què Àfrica precisament?

—Tant la Meritxell com jo, en decidir al Tercer Món, ho vàrem fer sense posar cap mena de condicions i, encara menys, no vàrem demanar ni tan sols suggerir un país concret per por que no s'hi posés una engruna d'egoisme en la nostra decisió. Així, doncs, anem a l'Àfrica, al Camerun perquè ens ha tocat.

Classes amb 70 alumnes

—Quina serà concretament la vostra missió a Douala?

—Serem professors al "Col·legi Alfred Soler" de Douala. L'Eric serà professor de ciències naturals i de física i jo d'Història, de Geografia i d'Instrucció Cívica. Donarem les classes a nivell d'EGB i d'Institut. L'Eric farà 5è, 4è, 3è, 2è, 1è i Terminale, és a dir 8è, 1er de BUP, 2on de BUP, 3er de BUP i COU. Jo tindrè els de 2on

de BUP i els de COU. A més a més m'encarregaré de la Biblioteca... No tindrem temps d'avorrir-nos perquè cada classe té una mitjana de 70 alumnes.

És conegut per tots els vostres nombrosos amics que l'educació dels infants en el temps lliure ha marcat profundament la vostra vida —i no penso ara en el fet que fent de monitors us hàgiu conegut i us hagi dut a l'altar.

—Com penseu conrear aquest carisma mutu que us uneix i com espereu aplicar-lo a l'Àfrica?

—Des que ens comunicarem que aniríem a Douala, no hem parat d'aprofitar el temps lliure que la feina ens deixava per estudiar i preparar-nos per a la nostra il·lusionada missió. Però no hem aconseguit els elements necessaris per fer plans i per saber quin tipus d'activitats hi podrem dur a

—El desgavell polític, les lluites tribals no us fan por?

—Por no és el mot perquè de problemes n'hi ha a tot arreu. Ens causen una gran tristesa tots aquests grups espontanis violents arreu d'Europa que omplen les primeres pàgines dels diaris. El problema nostre serà, en la diferència de sensibilitat. El que ens fa més front, és de no saber o no poder entendre les notabilitats de les diferències de cadascú. Políticament com a "estrangers" no podem dir el que pensem encara que creiem que el règim és dictatorial i que el poble té raó de reivindicar més llibertat (premsa, expressió, economia...)

—Set anys de monitors a AINA, és un solc massa profund perquè ens oblideu. A més, el vostre enriquiment humà i cristià ara us el necessitarem més que mai.

L'Eric i la Meritxell acabaren la celebració de la boda plantant un arbre a AINA. Volen que els nens de Colònies els recordin durant els anys que estiguin a la Missió de Douala

terme. Tenim clar que organitzarem força activitats extraescolars amb els alumnes de l'Institut. Les sortides amb els alumnes seran els primers passos per compartir amb els infants i joves i també per donar-los una imatge més humana que de professor. Pensem, això no obstant, que aquesta pregunta trobarà una resposta més intensa un cop a Douala. Espero que ens la tornis a fer.

"L'ecumenisme no es fa sols a les cúries"

—Què en sabeu, de la missió a la qual aneu a servir?

—És una missió Evangèlica protestant —com hem après a Taizé, l'ecumenisme no es fa sols a les Cúries—. Nosaltres anem a donar uns anys de la nostra vida i una mica del nostre saber pel que fa a la part oficial. D'una altra banda estem segurs que ells ens ensenyaran altres valors i maneres de saviesa que nosaltres hem oblidat.

—On trobeu la força espiritual per l'empresa humanitària i cristiana que voleu realitzar?

—(Tots dos a una sola veu). Mercès a la FE, senzillament.

—No us mancarà la nostra correspondència epistolar. Us prometem algun article per la revista.

vista MAINADA fet per alguns dels nostres alumnes. Però sobretot voldríem que algú de vosaltres ens vingués a veure. Més endavant, quan estiguem més dins "del bany" podrem pensar en algun agermanament Douala-AINA.

—En sortir de l'església, acabada la boda, la primera cosa que féreu, fou anar a plantar un arbre a l'espai verd d'AINA. Quin significat volfeu donar a aquest sorprenent gest?

—No ho vaig fer pas perquè sigui enginyer agrònom. Fou sols un gest d'emoció, de tendresa, d'il·lusió perquè pensàvem que trobant-nos lluny, ens sentiríem a prop... i que la mainada d'AINA pensaria amb els nens de Douala quan reguin el nostre arbre.

Compartir, no competir

—Què en penseu de la societat competitiva que ens toca de viure, quan vosaltres dos feu un gest gratuït de tanta importància?

—Nosaltres hi anem per com-

partir. Potser aportarem alguna cosa, però ells ens donaran molt més. Ningú no ens obliga a anar-hi. És una voluntat de l'Eric i meva, de tots dos. Això enforteix el nostre amor i ens fa molt feliços. Sabem que serà dur però pensem que l'enriquiment humà i cristià serà superior a tots els entrebancs. La vida ha de ser un camí ple d'experiències! Per poder anar endavant i progressar s'ha d'aprofundir intel·lectualment, físicament i segons nosaltres també "etnològicament" per descobrir nous horitzons. Fem partida d'aquelles persones que per poder progressar junts necessitem la teoria i la pràctica. Per a la Meritxell, ser professora d'Instrucció Cívica del Camerun, enmig de nois i noies de 20 a 24 anys que viuen moments intensos per al canvi del seu país... no serà gens fàcil. Parlar-los de què és una dictadura i del què és una democràcia, de sistemes electorals sense PODER PRENDRE PARTIT serà molt delicat. La nostra societat viu uns moments molt desconcertants: baralles, discussions, diners, molts diners, hedonisme, per una part, i per l'altra esperança, amor, benestar, educació... Allà, les necessitats diferents ens permetran de poder conèixer i entendre d'una altra manera la por del "nord".

—Andorra, molta gent d'Andorra, us acompanyarà espiritualment. Com us ho podríem expressar?

—Pels creients: pregant. La pregària és un espai universal per una comunió sense fronteres. Pels no creients pensant i reflexionant en el fet que el nostre benestar quotidià no ens faci oblidar la solidaritat amb els febles de casa i amb els pobles subdesenvolupats. Ah! i el Govern d'Andorra haurien de fer de, manera que el passaport andorrà fos conegut. Si els empleats de l'ambaixada del Camerun a París van veure visions amb el passaport de la Meritxell, ja tremolen per la duana de l'aeroport de Douala... i sobretot quan vegin el 4 L amb la matrícula d'Andorra! Bé movent-nos esperem fer conèixer el nostre País, "farem País" com diuen els objectius d'AINA.

Ramon, la nostra propera comunicació serà ja des de Douala amb unes impressions més exactes i vivències reals. Moltes gràcies per tot. T'esperem aviat. Records al Ramon, Laura, infants i a AINA. Pregarem perquè la nostra il·lusió ens doni l'empenta necessària per anar endavant.

Pregaré per donar gràcies a Déu pel do de la vostra amistat i per demanar de poder estar jo, els monitors i tot Andorra a l'alçada de la vostra opció altruista, valenta de servei generós al Tercer Món.

Mosén Ramon de Canillo

CATALUNYA/92

Penúria a la Ciutat Olímpica

La setmana passada em referia a les encertades paraules de l'arquebisbe de Sevilla que reclamava menys faramalla, fer el presumit, o tirar la casa per la finestra amb motiu de l'EXPO, i més atenció als greus problemes socials de l'Andalusia irredempta —aquest darrer motés de la meua collita, ell parlava de poca atenció als programes socials—. En el moment d'escriure, ara fa set dies, no tan sols pensava en el poble andalús que una vegada més se'l feia veure a galet, també girava els ulls entorn meu i no observava pas una Barcelona tan absolutament meravellosa com ens volen fer veure i creure.

Al cap de pocs dies una terrible notícia em va sacsejar: un mecànic barceloní en atur, impotent davant d'un present difícil i d'un futur sense esperança, va matar la dona i el fill de nou anys i tot seguit va acabar amb la seva vida tot tirant-se daltabaix d'un pont. Això acaba de passar a la Barcelona olímpica, la ciutat de les meravelles, del progrés i de la modernitat, però no pas possiblement de la justícia. Perquè mentre hi hagi un sol ciutadà que mení una vida per sota del que és estrictament necessari —tenir una casa, una feina, alguna cosa per posar a taula a l'hora dels àpats— es absolutament indefensable habilitar despeses per dur a terme una política d'aparador. Lluny d'això, el que cal és fer una ciutat habitable absolutament per a tothom.

No és un cas aïllat el que comento. A Barcelona hi ha molta gent que s'ho passa malament: homes i dones grans abandonades de tothom, persones sense ofici ni benefici que se les campen com millor saben i poden, molta gent que sobreviu amb un ajut d'atur absolutament insuficient, ciutadans que per no tenir no tenen ni tan sols subsidis de cap mena... En fi, encara hi ha pobresa enmig d'una ciutat opulenta.

No és cert que no hi hagi res a fer contra la penúria. Es pot començar per una cosa que si bé és senzilla, pel que es veu i observa, costa molt d'acceptar com és la constatació de la mateixa existència de la pobresa entre nosaltres. Per més que aquest reconeixement trenqui qui sap quants forassenyats clixés triomfalistes.

■ Antoni Plaia i Mateu

Jorge d'Alessandro, entrenador del Figueres, parla de la seva fe cristiana

"Jesucrist, una manera de viure, un guia, la llum"

GIRONA

L'entrenador de l'equip de futbol de la Unió Esportiva Figueres, Jorge d'Alessandro, ha fet unes declaracions al Full Parroquial de Girona en les quals afirma: "Jo sempre he estat cristià i un cristià actiu". I afegeix: "Vaig molt sovint a la capella d'un santuari que hi ha aquí a la vora (Santuari de la Salut de Terrades), acostumo a participar en la missa i, en definitiva, la meua espiritualitat personal està basada en la fe cristiana".

D'Alessandro recorda que de petit va rebre una bona educació en el col·legi religiós i que encara té molts capellans amics a Salamanca, on va jugar amb l'equip local durant deu anys, abans de venir a Figueres com a entrenador. Diu que, per ell, "Jesucrist és una manera de viure, un guia, la llum".

D'Alessandro creu que Jesu-

críst pot influir "com a suport i inspirador de tota una ètica o moral". I afegeix: "La persona actua entre un bé i un mal i ha de regir-se per unes normes ètiques i de serietat, que vénen marcades per a mi personalment pel prisma de Jesucrist". També afirma: "Per mi Déu és la Vida, és un Tot". Respecte a la situació actual de la humanitat, l'entrenador del Figueres afirma que "tant en l'aspecte social com educatiu i de valors espirituals el veig força trist i està apareixent tot un moviment pseudoreligiós i de sectes que s'aprofiten de la gent". Per ell "la ignorància és el pitjor patrimoni que pot tenir una societat i potser l'Església no s'hi ha fet prou en aquest camp i s'ha confós la prudència amb la por".

D'Alessandro es mostra contrari a l'avortament ja que "és un mot que fa tremolar i jo l'anàlitzo —diu— en el conjunt del daltabaix social que estem travessant". I afegeix: "És com quan esclata un àtom o van caient l'una darrera l'altra les fitxes de dominó". Per últim, afirma que intenta posar amor en tots els seus actes, fins i tot en les coses més petites".

■ M. Caballé

Ha mort mossèn Joan Bosch i Riera

El dia 19 de gener va morir a Torroella de Montgrí on residia últimament mossèn Joan Bosch i Riera, a l'edat de 82 anys. De jovenet va estudiar la carrera sacerdotal al seminari de Girona i va ser ordenat prevere als 25 anys. A continuació va ser nomenat rector de Vilabertran, Malgrat i Calella de Palafrugell, on es va jubilar fa sis anys, quedant-s'hi amb caràcter d'adscrit. Després de la guerra va ser un temps professor de religió de l'institut de Figueres.

■ M.C.

SETMANA D'ESTUDI DE LA BÍBLIA

L'organitza el grup "Agape" de Barcelona del 17 al 23 de febrer a les 19'30 h. en el local de la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels (Balmes-València). Dirigirà el P. Vicente Borragán. o.p.

HO TROBARÀS EN AQUEST LLIBRE DE LA FUNDADORA DE L'OBRA DE L'ESGLÉSIA

—Els seus quaranta-tres temes presenten els Misteris de l'Església en la seva perenne frescor, palpitals de realitat per a tu avui.

—Riquesa subjugant, senzillesa sublim, profunditat, vida, bellesa...

—Testimoni, "l'Eco de l'Església" en la seva vida missió i tragedia, et mostra el rostre de Déu vivent, que et mira, et parla, t'estima, se't lliura i et demana resposta.

588 pàg. Ediguaflex, 1.850 ptes.

A LLIBRERIES RELIGIOSES O COMANDES A
ECODISA EDICIONS, Velázquez, 88
Tel. 576 45 59 - 28006 MADRID

Publicacions anteriors
"FRUTOS DE ORACIÓN" 541 Pàgs. 1.500 ptes.
"VIVENCIAS DEL ALMA" 495 Pàgs. 1.600 ptes.

Estrena del vídeo a Tortosa i Gandesa

Set veus parlen de mossèn Manyà

TORTOSA

Aquest any la commemoració acadèmica del traspàs de Mn. Joan Baptista Manyà i Alcoverro (22-XII-76) no s'ha celebrat amb una conferència sinó amb el llenguatge audiovisual propi d'un vídeo. Durant 36 minuts, l'àgil joc de la càmera mostrarà al públic els escenaris nadius i d'una infantesa: Gandesa amb el santuari de la Fontcalda. Després la seva llarga vida a Tortosa com a sacerdot, canonge magistral, professor del Seminari (1909-1921) i de l'Institut (1940-1960). Fins a la seva mort es dedicà bàsicament a l'estudi de la Teologia i especialment de les qüestions més clàssicament difícils. Fruits de la reflexió pedagògica, històrica, filosòfica i teològica foren els seus llibres, classes i conferències magistrals.

Per captar i mantenir l'atenció del públic, el guió autobiogràfic inspirat en el seu llibre "Les meves confessions", feia de fil conductor per presentar els valors i actituds típicament manyistes. S'intercalaren, doncs, les veus de set personalitats que l'havien conegut i apreciat. Són les que figuren en el requadre inicial.

Un sacerdot intel·lectual i catalanista

Mn. Manyà pertany a la generació de sacerdots intel·lectuals que destacaren en l'Església catalana dels anys 24 al 36: Carles Cardó, Lluís Carreras, Ignasi Casanova, Miquel d'Espulgues, Tomàs Bellpuig...

HEUS ACÍ LES SET VEUS QUE S'INTERCALAREN EN EL GUIÓ AUTOBIOGRÀFIC:

- Anton Monner
- Gerard Vergés
- Frederic Mayor
- Dom Maur Boix
- Cardenal V.E. Tarancón
- Monsenyó Ricard M. Carles
- Monsenyó Lluís Martínez i Sistach

Segons els crítics en llenguatge audiovisual, aquest vídeo compleix l'eslògan de "la feina ben feta no té fronteres". La seva concepció i estructura, vàlua de les personalitats que hi intervenen, guió i, molt especialment el joc de la càmera que enfoca imatges seleccionades va rebre del públic congregat a Tortosa i Gandesa moltes felicitacions. Volem manifestar el nostre agraïment al Departament de Cultura de la Generalitat pel seu suport econòmic i en el pla tècnic i artístic a l'equip tortosí de Boluña Vídeo, C.B.

Monsenyó Lluís Martínez i Sistach després de les dues projeccions a Tortosa i Gandesa, pronuncià un curt parlament de felicitació a la Fundació Manyà per l'obra duta a terme i motivat per la vista del vídeo digué amb la senzillesa que el caracteritza, afirmacions com aquestes: — "Ara tenim més força, més il·lusió i més coratge per mirar el futur, per viure i treballar amb l'esperit que animava Mn. Ma-

nyà, en l'inici del nou segle que s'apropa".

L'amor i el servei als altres

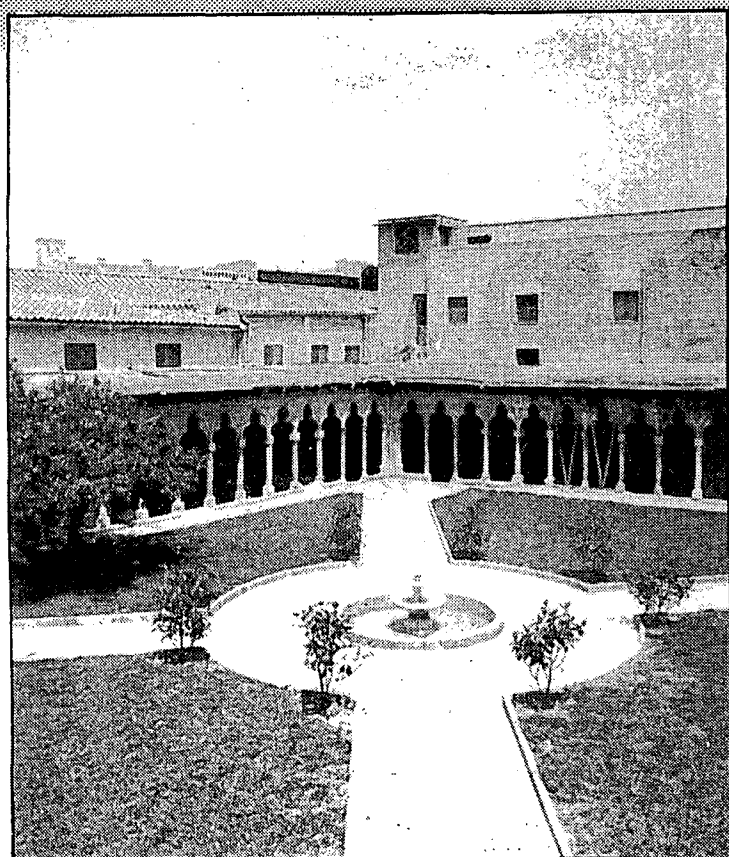
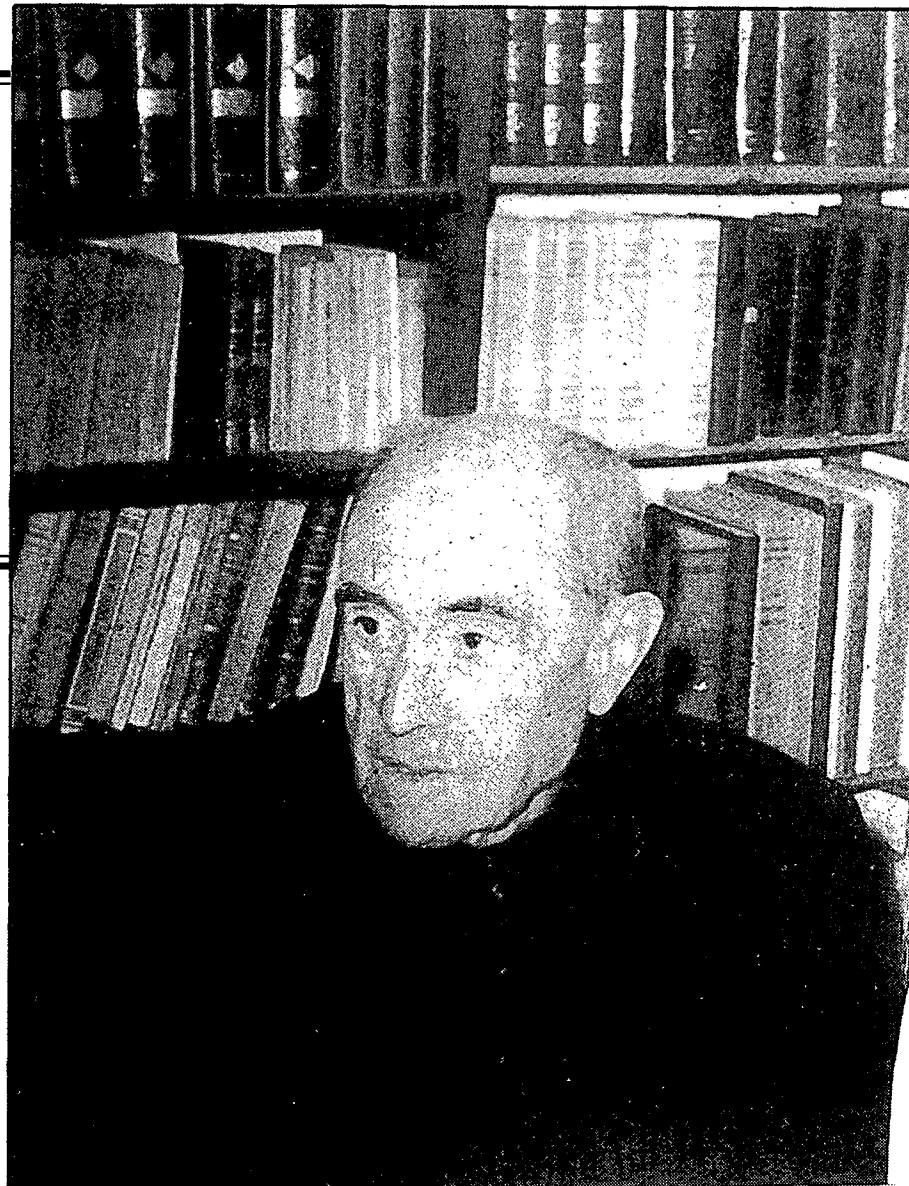
— "En el Manyà català, sacerdot i intel·lectual hi trobem un denominador comú: L'amor i el servei als altres". — "Jo desitjaria

que la figura del nostre estimat mestre i amic ens fes a tots més solidaris, ... És urgent que augmenti el voluntariat".

Com a final destacaríem les paraules gravades en el vídeo segons el parlament del bisbe Lluís. En síntesi el Prelat pensa dibuixar i executar l'esbós del bisbe Carles: la creació d'un

Institut de Teologia anomenat "Mn. Manyà", per tal que ben aviat els laics més qualificats puguin assolir un ideari teològic segons els programes d'altres Instituts similars i que funcionen a Catalunya, vinculats a la Facultat de Teologia de Barcelona.

■ J. Blanc i Bahima

Sor Maria del Carme Barajas, de 23 anys

Professió religiosa d'una clarissa mexicana a Tortosa

TORTOSA.— El convent de les clarisses és el de més solera a Tortosa. Fou fundat l'any 1233, vivint encara santa Clara. També l'edifici és noble: en part una antiga església dels templers. Poble i clergat des de sempre el consideren com a cosa pròpia. Fins i tot, per butlla pontificia, estava manada l'almoïna de la ració diària de pa, a càrrec del forn de la Canonja.

Però, la crisi de vocacions arribà al límit el 1990. Només quatre mongetes i amb una mitjana d'edat de 76,5 anys matenien les brases del caliu franciscà. Fou, aleshores quan el bisbe Carles gestionà pacientment la vinguda de set monges procedents del Convent de Ciudad Hidalgo (Mèxic). Un gest paregut —importació de vocacions— s'operà en els convents germans d'Almassora i Vila-real (Castelló).

Calia, per tant donar relleu de pública celebració, a portes obertes, quan ara una de les set estava

madura per emetre els vots solemnes. Es tracta de Sor Maria del Carme Barajas, 23 anys.

L'agenda de l'arquebisbe de Barcelona marcà la data: seria la tarda del 11 de gener. S'hi associaren les novícies de la Consolació i Teresianes, padrins qualificats per la seva fe, setze sacerdots concelebrants, representants del tercer orde franciscà i una comunitat de dues-centes persones vinculades al vell convent.

La nova televisió tortosina —TTV— en donava informació a la setmana següent.

Abans i després de la Missa, els assistents departiren en el claustre. Es tracta d'una peça, gairebé única, pels arcs trilobulats en el gòtic català. Es pot visitar el primer dissabte de cada mes i abans de les Misses de diumenges i festius.

■ J.B.B.

El règim musulmà del Sudan porta una política de persecució contra els cristians del país

L'islamisme intolerant

La veu dels cristians del Sudan clama a les oïdes de l'opinió pública. Persecució. ¿Com dir-ne altrament d'aquesta situació dramàtica feta de vexacions, d'opressió cultural, d'interdiccions i de detencions arbitràries?

"Malgrat les declaracions i les repetides afirmacions del govern referent a la igualtat de tots els ciutadans sudanesos, a l'absència de qualsevol discriminació basada en la religió, la raça, la llengua o la cultura, és clar que la realitat és diferent. És evident que la política actual del govern enfocada a crear una nació de religió islàmica i de cultura àrab, menysprea totalment un gran nombre de ciutadans sudanesos que pertanyen a altres cultures i altres religions"... Els bisbes del Sudan van publicar el 16 de novembre propassat aquesta carta pastoral que assenyalava les condicions imposades al seu poble.

Insuportable pel govern, que ha fet retirar aquest document de la circulació i ha convocat els bisbes. Aquesta mesura no fa més que confirmar l'agreujament de l'opressió contra les poblacions cristianes. D'uns mesos ençà, l'evolució del govern islamista en el sentit d'una intolerància religiosa.

Hostilització del personal eclesiàstic

De tal forma que, comportament bastant rar, el representant diplomàtic del Papa al Sudan, el pro-nunci apostòlic Mons. Erwin Joseph Ender, s'ha adreçat oficialment al president: "Vostè ha afirmat que les relacions entre l'Estat i les religions havien estat regularitzades de tal manera que en el futur totes les religions serien iguals i lliures en les seves activitats religioses", subratlla el representant de la Santa Seu referint-se a les declaracions oficials del 8 de maig de 1991. Ara bé, afirma el pro-nunci citant l'arquebisbe de Kartum, "existeix tanmateix una política oberta de persecució dels cristians. Els dos

"És evident que l'actual política del govern s'adreça a crear una nació, de religió islàmica i de cultura àrab, amb el menyspreu total d'un gran nombre de ciutadans sudanesos que pertanyen a altres cultures i altres religions", afirmen els bisbes del Sudan.

punts forts d'aquest programa són l'hostilització del personal eclesiàstic i la clausura de centres de pregària amb la prohibició feta als cristians de reunir-se per pregar". Mons. Erwin Joseph Ender revela també l'agreujament de la situació des de la segona meitat de l'any 1991.

El rebuig d'una espiral de violència

Durant aquests temps, els esforços dels bisbes tendien sobretot al suport dels fidels. Aquest era l'objectiu de la seva carta pastoral del 16 de novembre titulada: "La veritat us farà lliures". Posant en evidència la política d'arabització i d'islamització del govern, aquest document encoratja els cristians a resistir. I crida especialment els pares a educar els seus fills en la tradició cristiana.

És efectivament per mitjà de l'educació que el govern fonamentalista musulmà exerceix la seva pressió. Per la promoció de l'àrab

com a llengua única, amb els manuals escolars s'ataquen les altres religions, per la presència obligatòria a l'escola el diumenge, per l'obligació d'un certificat d'estudis islàmics per excedir als instituts d'ensenyament superior, etc.

Els cristians també han de batre's contra un munt de falses acusacions. "Es diu que el cristianisme és una religió d'estrangers pels estrangers, explica Mons. Zubeir Wako. Ara bé el cristianisme ja era al Sudan abans que arribés Roma, i això passava abans de l'islam". "Embriacs" o "incrèduls" clamen sovint els altaveus de les mesquites.

Malgrat aquestes acusacions i la persecució, els cristians rebutgen entrar en un espiral de violència. "Nosaltres desitgem establir clarament el dret absolut de tot musulmà a ser governat segons el seu propi codi jurídic (xara)", afirmen els bisbes. Tanmateix ells demanen que la llei islàmica no sigui imposada als

no musulmans i afirmen sabent el pes de les paraules avui: "Si la xara entra en conflicte amb la Tradició cristiana i viola la llibertat de consciència, caldrà romandre al costat de Crist."

■ A.P.
(De "la Croix")

Accions anticristianes

• Heus ací alguns exemples de la persecució anticristiana al Sudan, extrets de la carta pastoral dels bisbes sudanesos, "La veritat us farà lliures".

1.- Prohibició de tota predicació cristiana a la regió de Damazin, expulsió del rector de la parròquia, i confiscació de les terres i propietats de l'Església.

2.- Arrest i detenció arbitrària del prevere i dels catequistes a Dongola.

3.- Expulsió de tot el personal missioner del Sud-Kordofan.

4.- Clausura i destrucció dels centres de l'Església pels refugiats a El Obeid i Kartum.

5.- T temptativa d'assimilar les Esglésies cristianes a les potències occidentals i estrangeres.

6.- Afirmacions per la premsa governamental que l'Església "escampa veritat" en l'esperit del poble, i que és antiislàmica.

7.- Hostilitat constant de les forces de seguretat contra els preveres, les religioses i els laics cristians.

8.- Pressió exercida en certes presons sobre els no musulmans perquè es converteixin a l'islam, amb promesa de ser posats en llibertat i recompensats monetàriament.

9.- Introducció de qüestions sobre l'islam en les converses d'allistament en l'administració, i demanda als candidats d'un certificat legal de pertànyer a la religió musulmana.

10.- Evident utilització en certs llocs de l'ajut alimentari per promoure l'islam.

Malgrat tot, islamistes i cristians dialoguen

L'ofensiva d'intolerància contra els cristians del Sudan pren la forma d'una opressió cultural i religiosa. Però això no és tot. Des de fa mesos, al sud del país, centenars de milers de refugiats estan mancats de tot, d'aliments i medicaments. Alguns moren de fam o de feblesa, víctimes del conflicte entre el govern del Nord i els rebels del Sud.

Certament que sovint aquest conflicte comporta components ètnics i culturals. Però això no importa. És en gran part sota la forma d'un problema interreligiós que es presenta. La situació del Sudan evoca aquí la de Nigèria on els enfrontaments sagnants han enfrontat aquests darrers mesos cristians i musulmans.

Això no és pas per atzar: aquests dos països es troben en la cruïlla de les influències cristiana i musulmana. Les influències que, a l'Àfrica, estan en moviment. En el context actual,

l'evolució del Sudan, com la de Nigèria més a l'oest, serà una de les claus de les relacions islamo-cristianes a Àfrica.

Joan Pau II anirà el més vinent als països de majoria musulmana (Senegal, Gàmbia i Guinea). Abordarà sens dubte aquest tema que porta especialment al cor. Però d'ara endavant, és edificant veure de quina manera l'Església sudanesa reix en un context extrem.

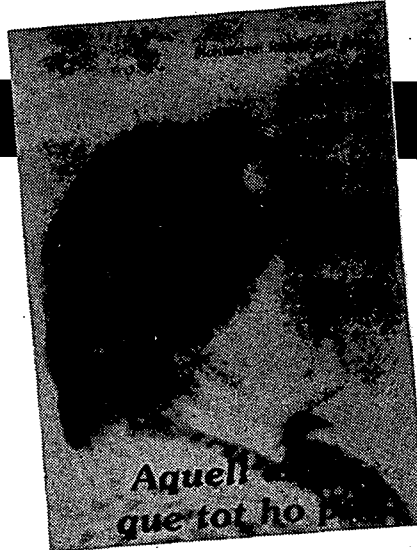
Ara bé, des del cor de la persecució, vegem què diuen els bisbes: "Nosaltres cerquem promoure el bé de tots i estem disposats a fer-ho amb els nostres conciutadans musulmans, en l'amistat i el diàleg."

"Res de violències, cap insult, cap pensament de venjança, gens d'odi", proclama Mons. Zubeir Wako, arquebisbe de Kartum. Valentes i exemplars exhortacions per part dels qui es troben a la primera línia.

Aquell amor que tot ho pot

Montserrat Ribera i de Solà

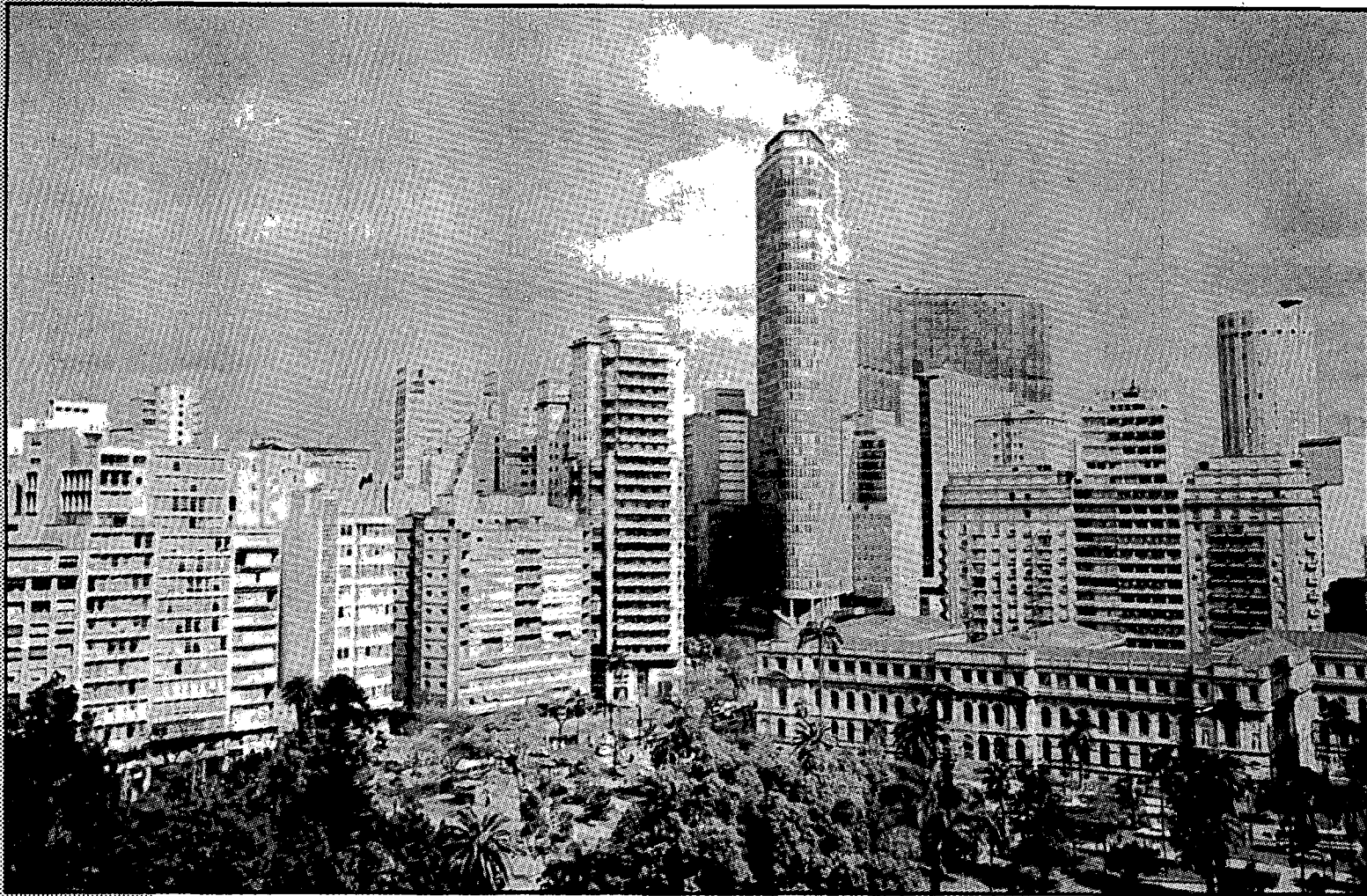
Segona Edició

És el que pot l'estimació en criatures diferents. M. Assumpció Torrella i Cascante anà molt més enllà del que hi havia previst i redoblant, ella, l'amor que li prodigaven. Porta un Pròleg del Sr. Arquebisbe de Tarragona, germà de la protagonista, que l'estimà, entranyablement. És tot un mestratge a seguir.

Edita: Editorial Rodergas
Distribuidores:
Llibreria Claret, c/ Roger de Llúria, 5
Formiga d'Or, Portal de l'Àngel, 5
P.P.C. c/ Canuda, 9
Balmesiana, c/ Duran i Bas, 11
Sant Pau, Rda. St. Pere, 21
i totes les llibreries d'Olesa de Montserrat

La rea ens e

Vista de la immensa ciutat de São Paulo, on viuen 17 milions de persones

Anàvem pels carrers de São Paulo el missioner Àngel Belloso i jo en direcció a la Cúria Metropolitana per entrevistar-nos amb el cardenal Arns. El trànsit enorme i la indústria contribueixen a fer d'aquest lloc un dels més pol·lucionats del món. 17 milions de persones procuren viure i treballar en aquesta ciutat immensa.

Entrem a la Cúria que es troba en un barri residencial. Són les

—Com veu la trajectòria dels seus anys com a arquebisbe d'aquesta diòcesi?

—Sóc molt feliç pels meus anys de vida episcopal, sempre m'he dedicat a organitzar la pastoral orgànica, a animar el treball integrat i a promoure la formació permanent dels sacerdots, religiosos i laics. Quan va acabar el Concili Vaticà II, va començar la meua vida com a bisbe.

La realitat social de São Paulo em compromet amb els pobres de la ciutat i en el temps de la

mació de la diòcesi amb la creació de quatre regions pastorals.

També voldria destacar l'operació perifèria que vam llançar el 1972 per humanitzar i evangelitzar els qui viuen al marge de la ciutat i perquè participessin de la base pastoral de l'arxidiòcesi, així com el 1987 vam fer l'operació esperança per assumir la problemàtica de la SIDA. A finals de 1991 vam iniciar el VI Pla de Pastoral que dura fins a l'any 1994 l'objectiu principal del qual és donar una nova empenta missionera a la nostra Església local.

—Però la partició de São Paulo, una macrodiòcesi, va ser problemàtica.

—Vaig ser jo que vaig sol·licitar la seva partició, era una necessitat exigida per l'expansió de la població i de la geografia metropolitana. A més de l'exigència d'una pastoral de conjunt. Tanmateix, el nostre projecte no va ser totalment acceptat per la Santa Seu. Ens hauria agradat que els bisbes auxiliars fossin bisbes diocesans, que la pastoral fos conjunta i l'administració de l'Església tingués una única coordinació econòmica i de formació dels seminaristes diocesans.

—Actualment, la diòcesi de São Paulo consta de 7.900.000 habitants amb 635 quilòmetres quadrats i 6 regions episcopals i 41 sectors pastorals. És considerada una macrodiòcesi, difícil de coordinar per la seva extensió, malgrat haver-se realitzat la partició. Hi treballen 355 comunitats religioses, 2.316 religiosos, 437 religiosos i 327 sacerdots diocesans, a més de tots els laics compromesos en la tasca pastoral i evangelitzadora.

—Una diòcesi tan gran ha de tenir uns problemes específics, i més estant en un país com Brasil, on el paper de l'Església

està molt vinculat als moviments socials i de Drets Humans.

—Dels problemes de la diòcesi —explica mentre mira directament als ulls— el poble de São Paulo n'és molt conscient. Després de consultar-lo, representants de diversos sectors socials, parroquials i de moviments en l'Assemblea Arxidiocesana de Pastoral l'1 de desembre de 1990, van identificar uns punts que jo interpreto com el "clamor del poble":

Els problemes se centren en el món del treball, en la comunicació, en l'habitatge, en la salut, la joventut, l'educació, la formació dels laics, els marginats, la violència, la justícia i assumir la tensió entre fe i política, el compromís cristià en i amb la política.

Va haver-hi un període de debats i de reflexió en les bases de l'Església durant els mesos de gener i de febrer de l'any passat. I el 23 de març de 1991, en celebrar-se l'Assemblea Arxidiocesana, es van escollir tres prioritats pastorals: Treball, salut i habitatge. A partir d'aquí, vam elaborar diverses propostes d'actuació i de solució que es van debatre i aprovar per poder presentar-les a l'Assemblea Arxidiocesana del 5 d'octubre de 1991.

Les grans vies de solució als problemes de la diòcesi i de la pastoral urbana és podien resumir en l'actuació conjunta de totes les entitats i sectors implicats en la pastoral i l'evangelització. A força d'unió de tots els nivells, serveis i agents de pastoral es poden solucionar els problemes.

—Col·laboren amb harmonia amb les autoritats civils?

—Sí —contesta amb tranquil·litat—, sí. Treballem amb harmonia a través de convenis, de donar-nos un suport recíproc, d'assumir la nostra correspon-

abilitat i la mútua admiració: L'aportació del Partit dels Treballadors a l'Ajuntament ha contribuït a gestionar una administració seriosa. L'opció que la diòcesi ha fet pels pobres és un senyal pel govern municipal. La col·laboració entre el municipi i la diòcesi es realitza en la Pastoral de l'habitatge, en la Pastoral del Menor i comencem a iniciar-la en la Pastoral Ecològica.

En canvi —asevera incisiu—, la col·laboració és menor amb el govern estatal, que es caracteritza per l'aïllament, el joc de màrqueting i la falta de credibilitat. Els governants no compleixen els drets individuals i socials que estan en la Constitució. Amb tot, nosaltres estem sempre disposats i ens comprometem a col·laborar en el servei a la vida i a l'esperança.

—Quina és la seva opinió sobre la pena de mort que el Congrés vol aprovar aquest any?

—Estic contra la pena de mort i contra el plebiscit per instituir-la al Brasil. Perquè la vida és un do de Déu. La voluntat de Déu és "no mataràs" i el missatge cristià és que "tots tinguin vida en abundància". A més, és freqüent l'error judicial, i condemnar a mort sense poder recórrer la sentència no és just, perquè és monstruós matar un innocent.

D'igual manera —continua argumentant—, la pena de mort rebutja la conversió de l'inculpat. I seria aplicada només als criminals pobres. Tothom coneix els hisendats i policies criminals, protegits pel règim. A més, i per experiència amb altres països, està comprovat que la pena de mort no redueix la criminalitat, sinó que l'augmenta, perquè augmenta la corrupció judicial i la repressió policial.

Estic en contra d'aquest plebiscit perquè una qüestió moral no

Paulo Evaristo Arns és franciscà i arquebisbe de São Paulo. El 3 de juliol farà 26 anys que va ser ordenat bisbe a Forquilha, la seva ciutat natal. És una d'aquelles persones carismàtiques i emprenedores, forta i tenaç que sap conduir el vaixell (en aquest cas la diòcesi) a través de les tempestes i dels conflictes eclesials fins a bon port. És conegut per la seva defensa incansable a favor dels Drets Humans i per un llibre documental escrit el 1985 sobre la tortura titulat "Brasil, mai més!". Col·labora assíduament en multitud de Mitjans de Comunicació, coneix bé el món del periodisme i prefereix actuar amb cautela davant d'una entrevista.

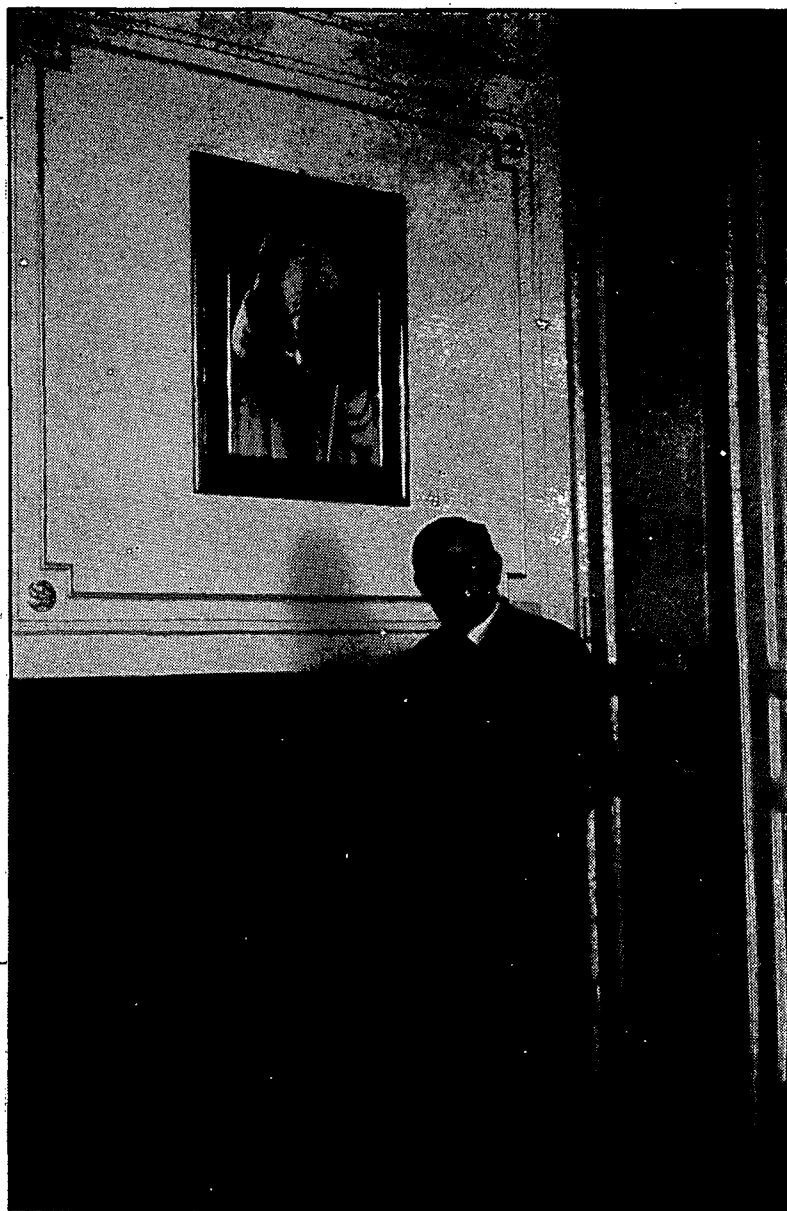
9'30 del matí. El cardenal porta unes quantes hores de feina. Després d'inscriure'ns en un llibre de registres i de prendre un "cafétiño", Dom Paulo, com l'anomenen al Brasil, ens convida a entrar al seu despatx. Saluda amb cordialitat l'Àngel i em comenta: "et concedeixo l'entrevista perquè ell és una bona garantia". La veritat és que se serveix d'una elegant i subtil ironia durant la conversa i és amic de les bromes en els moments oportuns.

dictadura em vaig posar en contra dels empresonaments arbitraris de polítics i això em va conduir a defensar els Drets Humans. Ensenms, la desaparició de diversos líders i la crueltat de les tortures em van obligar a enregistrar els crims.

Ja sabeu que vaig dividir l'arxidiòcesi en 8 regions pastorals i des del 1975 es realitzen plans pastorals que porten a terme els bisbes auxiliars. I el 1989 va culminar el procés de transfor-

Cardenal Arns, arquebisbe i franciscà

litat de São Paulo compromet amb s més pobres

El cardenal Arns sempre ha lluitat contra la tortura i a favor dels Drets Humans

es resol a través del vot popular. Els ciutadans, la gent, el poble de Brasil estan essent manipulats pels Mitjans de Comunicació, que es dirigeixen al camp de les emocions per obligar que la gent voti a favor de la pena de mort... La violència solament genera violència i és criminal una societat que inducteix els seus membres a matar per sobreviure. D'altra banda la pena de mort ja existeix al Brasil amb els "Esquadrons de la mort" i "els grups d'extermini". L'Església de Brasil i de São Paulo es declara

del Menor per defensar la vida, la integritat física i ciutadana del nen i de l'adolescent a São Paulo. Treballem amb ells, no per a ells, a través de la persuasió, no de la repressió, perquè deixin els carrers i facin el camí difícil i lent, de retorn a casa.

Hem creat "Centres Educacionals Comunitaris" impulsats per les comunitats eclesials i amb conveni amb la Prefectura Municipal de la ciutat que atén 10.000 menors. A més hi ha 6 centres de defensa del menor i de l'adolescent

nors, amb el suport de la policia i dels comerciants. Es maten tres adolescents per dia al Brasil. Aquest genocidi impossibilita la democràcia. No es pot prendre seriosament un país que no respecta els seus fills.

—Bé,—acaba—, l'Església i els qui treballen amb aquests menors són víctimes de la repressió policial.

—Un altre aspecte greu del Brasil són les favelas i les relacions amb els negres.

—Aquesta ciutat té 1.600 favelas. Milions de persones viuen en "cortijos" (pisos de misèria) o són "sofridors del carrer". Un 33% de la població paga un lloguer molt car. L'habitatge és una de les prioritats de la diòcesi en els propers quatre anys. La Pastoral de l'Habitatge busca resposta concreta als problemes. La nostra feina és conscienciar l'Església i la societat sobre els problemes d'habitatge que no estan desvinculats de la reforma agrària i de la reforma urbana. El tema de l'habitatge serà el fons de la Campanya de Fraternitat de 1993.

Respecte als negres, van ser objecte de la Campanya de Fraternitat de 1988, centenari de la llei que va acabar amb l'esclavitud legal del Brasil. Els negres estan relacionats amb la problemàtica de les favelas, del cortijo i dels sofridors del carrer. L'Església ha demanat perdó al poble negre tant per l'esclavitud consentida i no suficientment denunciada, com per la discriminació del negre dins de l'Església. I s'ha creat a nivell nacional l'organització dels "Agents de Pastoral Negres" que és un avenç.

—Quan parlem de la dona a l'Església, toquem un tema punyent, ja que no fa pas gaire

va haver-hi a la cúria episcopal del Brasil un conflicte pel fet d'incorporar una dona en un càrrec administratiu. Amb tot, Don Evaristo es mostra optimista.

—La dona també va ser objecte de la Campanya de Fraternitat de 1990. Es va buscar de conscienciar que la dona i l'home són iguals, única imatge de Déu, i corresponsables de l'obra del creador.

A partir del Vaticà II, l'Església del Brasil reconeix la situació d'injustícia i d'opressió en què es troba la dona.

A partir dels anys 70 es possible una major participació de la dona, però sense valorar degudament la seva aportació. L'Església coneix la lluita de les dones per la terra, contra la carestia, en els clubs de mares, en l'organització de les dones negres que es redescobren, en les entitats feministes que lluiten per l'alliberament de la dona. Les dones estan fent teologia d'una nova manera i llegint la Bíblia des d'una òptica femenina.

Aquí en la diòcesi —concreta—, la dona té el seu espai, participa de ministeris extraordinaris i de pastoral amb molta competència. Crec que la dona està descobrint el seu paper com a Poble de Déu en la diòcesi. Ella ocupa 805 llocs de lideratge de les Comunitats Eclesials de Base, lluita per la solució dels problemes socials —i fa un èmfasi—, resistint les estructures injustes de la societat. Es responsabilitza del culte a la paraula i coordina la catequesi.

No fem cap restricció a la participació de la dona en la vida de l'Església. Donem suport i incentivem la consagració de la dona al servei de la diòcesi. Hi ha centenars de dones laiques consagrades al servei de l'Església diocesana.

—El temps concedit per l'entrevista es va acabar i vam començar a fer les fotografies. Vam sortir al petit jardí de la Cúria, es notava que el cardenal Arns sap posar per la premsa. De manera informal, doncs, vam comentar l'encontre de Santo Domingo (la IV Conferència General de l'Episcopat Latinoamericà) l'octubre d'aquest any, abans d'acomiar-nos amablement amb un "Bon viatge" que digué en català.

—Preveig que serà una continuïtat de les altres tres conferències, la de Rio de Janeiro el 1955, la de Medellín el 1968 i la de Puebla el 1979; amb la voluntat de continuar l'esperança i la vida eclesial latinoamericana. Evitem en la preparació de caure en una simple commemoració del descobriment d'Amèrica, buscant el veritable sentit de la nova evangelització per al nostre continent i com evangelitzar en la modernitat. Penso —diu meditatiu— que el debat serà més pastoral que teològic, ja que —i subratlla subtilment la frase amb un somriure— últimament hi ha una major preocupació de com s'exercita el poder que no pas per la teologia de l'alliberament.

■ Núria Oriol Palarea

L'arquebisbe de São Paulo està en contra de la pena de mort que es vol imposar al Brasil

contra la pena de mort.

—A poc a poc la conversa se centra en problemes socials com el fet dels nens abandonats pels carrers i que són morts per criminals a sou o per la policia. El cardenal Arns coneix molt bé la problemàtica de la seva diòcesi, i de cada problema a més de les dades en sap noms i cognoms:

—Tenim milers de nens que moren pels carrers de la ciutat del Brasil, ja que no tenen un lloc per viure. Des de fa 12 anys funciona el servei arxidiocesà de la Pastoral

que a més, donen a conèixer els drets de ciutadania dels menors.

Veig que el problema de la delinqüència dels menors és la seva resposta a la violència que rep de la societat. Usen la droga per matar la fam i sobreviure a la pròpia misèria. Els seus actes antisocials són símptomes d'una societat malalta, que tem els menors i mata els nens. Només en els cinc primers mesos de l'any es van matar 312 menors i l'any 1990 van ser 261. Cada any en el nostre país moren 4.500 menors. Les persones s'organitzen per matar me-

El bisbe anglicà, Owen Dowling, durant l'ordenació de quatre homes a la catedral de San Salvador, consola a Daphne May, una de les onze dones l'ordenació de les quals ha estat impedita per una apel·lació al Tribunal de Nova Gal·les del Sud

La religiosa John Paul fa la sacada d'un partit de rugby, a l'escola Aquinas, de Woodbrige (EUA), on dona classe

Mons. Justo Mullor, designat pel Papa, nunci apostòlic a Lituània, Estònia i Letònia. És un signe clar del reconeixement de la independència de les nacions bàltiques, ha dit, i espero que el Papa les visiti aviat

28, dimarts

Roma: Xina continuarà la seva reforma econòmica i política

Així ho ha afirmat **Li Peng** responnent a certes al·lusions del primer ministre italià **Andreotti**. La visita de **Li Peng** a Roma és la primera que fa un dirigent xinès a un país occidental després de la massacre de la plaça de **Tiananmen**, el juny del 1989. Les protestes populars per la visita del primer xinès no s'han fet esperar: estudiants xinesos, monjos tibetans, dirigents de grups defensors dels drets humans han manifestat el seu desacord amb la visita del "carnisser" de **Tiananmen**, i amb els judicis sumariíssims i continuades execucions de pena de mort que, per diversos motius tenen lloc a Xina, com ha denunciat **Amnistia Internacional**.

Moscú: noves exigències de l'OAP bloquegen la conferència de pau

Les negociacions multilaterals sobre la pau en el **Pròxim Orient** que, patrocinades per **Washington** i **Moscú** han de celebrar-se aquests dies, de moment estan encallades. Amb una jugada d'última hora, els palestins exigeixen la presència en les converses de representants dels territoris ocupats i de la diàspora, cosa que **Israel** no admet de cap de les maneres, i que sembla que tampoc plau als copatrocinadors. Aquesta nova fase de les negociacions havia de començar avui. Per altra banda, ahir, el cap de l'executiu israelià, **Yitzhak Shamir**, superà cinc mocions de censura de l'oposició gràcies al suport de les formacions polítiques ultradretanes.

Karin Tak: vuitanta morts entre armenis i àzeris

El territori caucàsic de **Nagorno-Karabakh**, fou aquest cap de setmana escenari d'un fort enfrontament entre forces del govern de l'**Azerbaidjan** i els defensors armenis que controlen la localitat de **Karin Tak**. El conflicte començà fa quatre anys: **Nagorno-Karabakh** depèn administrativament de l'**Azerbaidjan**, però la majoritària població armènia s'ha pronunciat per la seva independència. Aquesta batalla ha estat la més sagnant des de l'inici del conflicte.

29, dimecres

Moscú: els palestins no s'asseuen a la taula de negociacions

La tercera fase de la conferència de pau per als **Pròxim Orient** que se celebra a **Moscú** quedà ahir bloquejada perquè la delegació palestina no volgué iniciar les negociacions en no ser admesa la seva representació que incloïa representants dels palestins en la diàspora i del **Jerusalem Est** que havien estat absents de la negociació en les reunions de **Madrid** i **Washington**. **James Baker** ha volgut salvar la situació proposant que els palestins de la diàspora siguin presents en certes comissions de treball; **Israel**, però, es nega a qualsevol canvi d'allò acordat a **Madrid** pel que fa referència a la composició de les delegacions. Tot i aquest estira-i-arronsa ningú no ha volgut trencar definitivament la baralla.

Washington: Bush pronuncia el discurs de l'Estat de la Unió

El discurs ha estat marcadament electoralista. La síntesi és dir al ciutadà que ara anirem tan bé; l'estalvi en les despeses de la cursa armamentística permetrà d'aturar la recessió econòmica, afavorir l'atenció a les àrees socials, educació, sanitat, assegurances i promoure el consum particular amb reduccions fiscals. Falta veure l'impacte que el discurs presidencial tindrà en l'electorat una mica cansat de promeses, sobretot els sectors més desfavorits. De moment els sondejos indiquen que la majoria dels ciutadans aposten per un demòcrata.

Roma: Li Peng compra i ven i que no li parlin de drets humans

Si la primavera xinesa hagués reeixit, el carnisser de **Tiananmen** hauria estat jutjat i condemnat; la força, però, del poder i dels interessos econòmics ha fet que **Li Peng** com a representant de la gran Xina faci la seva gira per **Itàlia**, **Suïssa**, **Portugal**, **EUA**, **Espanya**, etc. mirant de donar suport i cobertura a l'economia del seu país, tot promettent una vaga i indefinida reforma política, i insistint, això sí ben clarament, que Xina no permetrà cap tipus d'ingerència en els seus afers interns. A la conferència de premsa, per ordre de l'ambaixada xinesa, només hi foren admesos periodistes italians i xinesos.

30, dijous

Washington: importants propostes de desarmament nuclear

Les va fer **George Bush** en el seu discurs davant el **Congrés** nord-americà sobre l'**Estat de la Unió**. **Bush** va prometre una important reducció de l'armament nuclear; encara molt més àmplia si la **CEI** segueix el mateix camí. El programa proposat inclou una retallada de 50.000 milions de dòlars en defensa, una reducció d'impostos i una major inversió en educació i en despeses socials.

Moscú: proposta paral·lela de desarmament nuclear

Com si **Bush** i **Boris Ieltsin** s'ho haguessin dit, aquest últim féu ahir una nova proposta de desarmament nuclear supeditat a l'acord amb els **EUA**. El president rus que avui inicia un viatge de tres dies a **Anglaterra**, **EUA** i **Canadà** per demanar ajut econòmic, inversions i entrada en els organismes rector de l'economia mundial, ha proposat als **EUA** acordar un ampli programa de desarmament nuclear i fins i tot programar una defensa comuna per prevenir un possible atac d'un tercer país. **Washington**, **Londres** i l'**OTAN** han expressat la seva satisfacció per aquesta proposta russa.

Moscú: la no participació palestina, no encalla la conferència

La conferència de pau per al **Pròxim Orient** continua el seu camí tot i l'absència de la delegació palestina. Les cinc comissions de treball: aigua, medi ambient, cooperació econòmica, control armamentístic i refugiats, continuaren el seu treball en una atmosfera seriosa i positiva. Un acord pres és tornar-se a reunir per la primavera les cinc comissions en cinc llocs diferents del món. Mentrestant, a **Israel**, govern i oposició han acordat la celebració d'eleccions anticipades per al pròxim 23 de juny.

31, divendres

París: polèmica al voltant del palestí George Habash

L'hospitalització a la capital francesa del secretari del **Front Popular d'Alliberament de Palestina**, **George Habash**, després que patí una embòlia cerebral, ha despertat un cert malestar en la classe política francesa que recorda la participació o inspiració d'**Habash** en diversos actes terroristes, i també la crítica oberta d'**Israel**, la víctima més freqüent dels atemptats.

Nova York: cimera del Consell de Seguretat de l'ONU

Els quinze caps d'Estat i de govern dels països membres del **Consell de Seguretat** es reuneixen avui, convocats pel primer ministre britànic **John Major**, per mirar de reforçar el paper del **Consell** després de la **Guerra Freda**. La prevenció de nous conflictes internacionals, el manteniment de la pau, la democràcia i els drets humans seran els temes dominants en aquesta cimera.

Alger: continua l'acorralament del FIS

El govern algerià ha decidit posar sota el control de l'Estat la mesquita integrista **Al-Sunna**, d'**Alger**, que juntament amb la de **Kuba** són el fòrum més utilitzat en mans del **Front Islàmic de Salvació (FIS)**. Per altra part la violència del govern contra els integristes, dona un nombre força elevat de detencions, i en els disturbis s'han produït 11 persones ferides i dos o tres morts.

Jerusalem: la Conferència de Pau sobre el Pròxim Orient

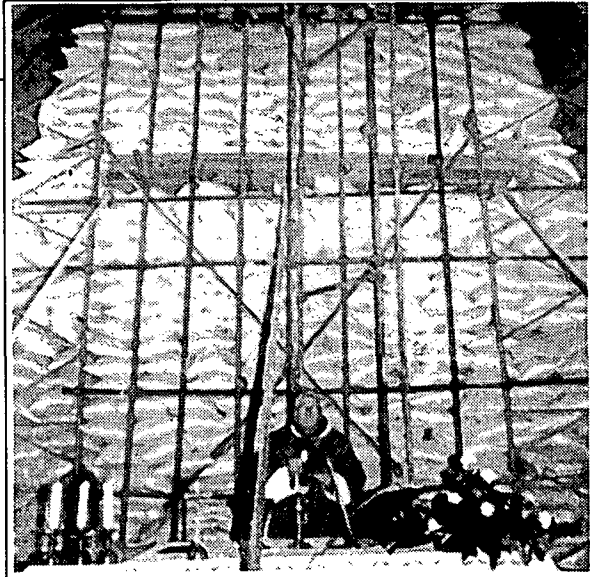
La fase de converses bilaterals de la **Conferència de Pau** sobre el **Pròxim Orient** s'ha previst que es reprenguin el 17 de febrer a **Washington**. Aquesta notícia es produeix al final de la sessió inaugural de les converses multilaterals a **Moscú**, en la qual els palestins han estat absents així com també els sirians i libanesos. Segons el ministre d'**Afers Estrangers** egipci, no es pot esperar res de les converses multilaterals, mentre no avancin les bilaterals.

L'arquebisbe de San Salvador, Arturo Rivera, durant la missa celebrada a la catedral de San Salvador, saluda els líders del FMLN, Joaquín Villalobos i Shafik Handal

Una dona russa dona gràcies a la Mare de Déu, per un paquet d'ajuda alimentària rebut de l'Església Metodista americana

Un sacerdot de l'església de Karlovac, Croàcia, celebra la missa del diumenge, davant la portalada de l'església protegida amb sacs de sorra dels possibles embats bèl·lics

1, dissabte

Nova York: els míssils de la CEI fora de Rússia, desactivats

Boris Ieltsin va anunciar al president de França, François Mitterrand, que tots els míssils nuclears de la CEI situats fora de Rússia han estat desactivats. Ieltsin ha volgut oferir fets concrets a les propostes de desarmament, i hores després va repetir l'oferta davant dels caps d'Estat i de govern presents en la sessió del Consell de Seguretat de l'ONU, reunits per redefinir el rol de l'ONU després de la Guerra Freda. Almenys de paraula, els quinze membres del Consell de Seguretat estan d'acord sobre la cooperació internacional en la prevenció de conflictes, en reforçar les missions de l'ONU, en el desarmament a tots nivells, en la lluita antiterrorista i en l'anivellament de les desigualtats econòmiques... Cal esperar que tot sigui quelcom més que paraules.

Alger: s'estén la violència

El cordó de seguretat està pel govern al voltant de les mesquites, no han pogut evitar xocs violents entre la policia i els seguidors del Front Islàmic de Salvació. La violència s'ha estès a les ciutats de Constantina i Oran, on s'han produït manifestacions per protestar contra la detenció de membres dirigents del FIS.

El Salvador: a partir d'avui, adéu a les armes

A partir d'avui les armes callen oficialment a El Salvador i es tanquen dotze anys de guerra civil que ha costat un total de 80.000 vides. L'alto-el-foc pactat entre el govern dirigit per Alfredo Cristiani i el Front d'Alliberació Nacional Farabundo Martí. Per al poble salvadorenc comença ara la doble empresa de reconstrucció i reconciliació nacional. Tots els mitjans de comunicació social inviten, sense excepció, a tots els ciutadans a celebrar la pau "amb alegria i patriotisme".

2, diumenge

Washington: a Camp David s'inicia una "nova era"

Els presidents de Rússia i els Estats Units, Boris Ieltsin i George Bush van mantenir ahir a Camp David (Maryland) la primera cimera des de la desintegració de la Unió Soviètica, inaugurant una "nova era" en les relacions entre les dues grans potències. Els dos presidents varen acordar la celebració en els pròxims mesos de dues cimeres. Una d'elles de Washington i l'altra a Moscou. Ieltsin va proposar als EUA una associació per democratitzar el món abans de l'any 2000.

París: Habash marxa cap a Tunis

Després que la justícia francesa va anul·lar l'ordre de detenció de Georges Habash, el líder palestí, davant el dictat mèdic de no sotmetre'l a interrogatori, aquest va emprendre volada cap a Tunis on va reunir-se amb Iàsser Arafat. L'afer de l'hospitalització a França del líder palestí ha aixecat molta polseguera. Tot plegat ha estat una patinada diplomàtica francesa que es veu difícil d'esborrar i que, de fet, la incapacita per poder exercir com a mediador en la conferència de pau sobre el Pròxim Orient.

San Salvador: una gran festa celebra l'inici de l'alto-el-foc

Dos actes importants tingueren lloc ahir, a la capital salvadorenca: el primer, a la seu de la primera brigada de l'exèrcit, on es declaraven oficialment acabades les hostilitats, i el president Cristiani passà revista a la formació com a cap suprem de les forces armades. L'altre acte important fou l'arribada a la capital dels cinc comandaments de la guerrilla, els quals saludaren els seus partidaris tot reconeixent, en les seves manifestacions, l'ardua tasca que els espera en el pròxim futur per assolir juntament amb el govern la total pacificació de la República. Amb motiu de l'alto-el-foc, tota la capital és una festa.

3, dilluns

Montserrat: 400 anys de la consagració de la Basílica

Ahir, amb una missa concelebrada per tots els bisbes i abats de Catalunya, començà la celebració del IV Centenari de la consagració de la Basílica del monestir de Montserrat, llar espiritual de Catalunya, que anualment visiten més de 2 milions de persones. També air a la tarda començà l'assemblea de la Conferència Episcopal Tarraconense al mateix monestir de Montserrat, i que durarà fins demà. Els actes d'aquesta efemèride montserratina es desplegaran al llarg de tot el 1992 i fins el 3 de febrer del 1993, en què es clourà també la campanya "Som pedres vives", que té com a finalitat recollir fons per a la restauració de la Basílica i per a la remodelació d'habitatges de famílies amb pocs recursos.

Roma: eleccions anticipades

Francesco Cossiga, president d'Itàlia, declarà ahir acabada la desena legislatura de la República i dissolt el Parlament. Un decret signat pel president i pel primer ministre Giulio Andreotti convoca els electors a unes eleccions anticipades que se celebraran els dies 5 i 6 d'abril. El govern presidit per Andreotti no dimiteix i assegura la gestió governamental fins celebrades les eleccions.

Davos: poca solidesa de la CEI

En la reunió del Fòrum Econòmic Internacional celebrat en la ciutat de Davos i al qual assistiren els presidents de set Repúbliques de la Comunitat d'Estat Independent (CEI) es va evidenciar la poca coordinació existent i les greus discrepàncies sobre quines competències han de ser exclusives de cada República i quines han de ser pròpies de la CEI.

"Un turc dispara contra un belga"

La dona és asseguda al compartiment del tren. Està sola. Entren dos xicots, àrabs. La dona té un salt al cor i l'acte reflex la du a agafar fort la bossa de mà. S'acosta el túnel i es fa fosc. La dona encara s'espanta més. D'un sotrac la maleta li cau i els dos joves, automàticament, l'agafen al vol, la tornen al seu lloc i pregunten a la senyora si es troba bé i si necessita ajuda.

Un altre. "Un turc dispara contra un belga". A la foto s'hi veu un noi turc que tira un penal i un altre, de ros, que és a la porteria esperant la pilota.

Són dos dels anuncis que aquests dies es poden veure a la premsa, al cinema i a la televisió belga. A través de missatges durs, de xoc, volen fer superar els prejudicis contra els immigrants. I també forcen l'immigrant a lluitar per la integració.

La campanya pot ser més o menys discutible, podem trobar-hi elements distorsionadors o poc afortunats. Però el fet és allà: a Brussel·les hi ha barris que per cada belga hi ha tres immigrants. Les últimes eleccions l'extrema dreta va obtenir el 27 per cent dels vots a la ciutat d'Anvers.

La immigració i el racisme són problemes socials, però que alhora toquen al més íntim de la persona. Per l'immigrant, perquè li és difícil de sentir-se a casa, amb els seus, de conservar els costums i la llengua. Sent que destorba, que n'hi ha d'altres que l'observen, i veu partits polítics que obtenen vots amb la promesa que els expulsaran del país.

Què és racisme? El recel o la desconfiança, també són racisme? Marcar una diferència, o fer com si no hi fossin? És d'obligació per l'anti-racista sentir-se convençut que tots som iguals?

És un sentiment molt personal. Qui l'experimenta, sovint, no l'amaneix de mala fe. Li surt de dins. Però quan passa per aquell barri de tota la vida ara ja no el coneix. Hi veu carnisseries amb rètols amb àrab. No els vol mal, però té ganes d'arribar al centre de la ciutat. I si alguna vegada hi ha pensat, s'esgarrija d'imaginar-se que la filla se li casi amb un negre. No es considera racista però sap que si el candidat del seu partit té el color de la pell diferent al seu no el votarà.

Hi ha un límit molt difús. Però hi és cada vegada que un es demana si és racista, i quina actitud cal prendre-hi.

Els astres i l'astrofísica

*El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.*

(Salm 18)

Les sondes que ens han mostrat com eren els satèl·lits de Mart han estat principalment el **Mariner 9** (1971) i els **Vikings 1 i 2** (1976-77). Una vegada més s'ha comprovat que hom no pot aventurar-se a fer afirmacions sense tenir un fonament prou segur. La realitat de la constitució d'aquests dos astres no és pas ben bé com s'havia fantasiejat o deduït de suposicions no comprovades.

Forma, dimensions i massa

No s'havien equivocat els astrònoms en dir que els satèl·lits marcians eren de dimensions reduïdes, però no ho van encertar gaire a l'hora de determinar-les: els van fer massa petits. Per començar resulta que no són esfèrics sinó bastant irregulars: Fobos no és, com hom havia imaginat una esfera de 13 km de diàmetre sinó una roca contrafeta de dimensions 27x22x20 km, i Deimos, un xic més regular perquè és ovoide, també és més gran que els 8 km que hom li assignava; té 16x12x10 km. Així, doncs, podem dir que la mitjana dels seus diàmetres és 23 i 13 km, respectivament. El càlcul aquell, que s'havia fet a partir de l'albedo suposada, era bastant lluny de la realitat per la senzilla raó que el poder reflectant d'aquests astres és inferior al de la nostra Lluna: tan sols és de 5% i no de 7,2%.

Però sí que tenen semblança amb el nostre satèl·lit en un altre aspecte: tots dos tenen rotació sincrònica com la Lluna, que vol dir que mostren sempre la mateixa cara al planeta: La raó l'haurà endevinada el lector: per la seva forma irregular l'eix de rotació no passa

34. Fobos i Deimos revelen els seus secrets

pel centre de gravetat, i per aquell fenomen que vam dir del "gradient de gravetat" han hagut de fer com el nostre satèl·lit. El càlcul dóna que 10 milions d'anys han pogut ser suficients perquè s'estabilitzés Deimos, i que amb 100.000 anys n'hi ha hagut prou perquè Fobos fes el mateix. Són durades insignificants, és clar, a l'escala dels temps astronòmics.

A partir de la influència gravitatòria que exerciren sobre la trajectòria de les sondes quan aquestes s'hi acostaren, es va poder calcular amb força precisió la seva massa. Sabent ara ja les dimensions és un càlcul elemental deduir-ne la densitat, que ha resultat ser molt pròxima a 2, inferior a la del basalt que és 2,9. Què ens diu això? Que el seu material és probablement del tipus de les condrites carbonades, que és el d'una varietat de meteorits força corrent i també la de molts asteroides. Material que s'haurà mantingut molt igual des de la formació del sistema solar, ara fa 4.600 milions d'anys. Per això és interessant el seu estudi. A més ens diu que molt probablement Deimos i Fobos són simplement asteroides capturats per Mart, cosa suggerida ja per les seves petites dimensions.

I de la teoria de Shklovski què en queda? És evident que ni parlar-ne. A més el càlcul més

precís ha donat que l'acceleració de Fobos és molt feble. N'hi ha encara per 40 milions d'anys perquè caigui sobre Mart! Tenim satèl·lit per temps...

La sorpresa dels cràters

En uns astres tan petits hom no hi pensava veure-hi un paisatge lunar. I efectivament el tenen. Aquests dos minúsculs satèl·lits es veuen en les fotografies de les sondes literalment crivellats de cràters. El seu nombre per unitat de superfície és del tot comparable al que hom observa a les regions més occidentals de la Lluna. Hi ha una tal saturació que també els uns cavalquen els altres i els joves esborren els més vells.

El cràter més gran de Fobos té uns 10 km de diàmetre i es veu que el meteorit que l'originà va afectar la mateixa forma del satèl·lit; és una de les causes de la seva irregularitat. Aquest cràter ha estat batejat amb el nom de **Stickney**, en homenatge a l'esposa d'Asaph Hall (s'ho mereixia, oi, la bona dona que almenys li dediquessin un cràter?). Després hi ha el de **Hall** de 6 km de diàmetre prop del pol sud i el de **Roche**, de grandària semblant, a la vora del pol nord. Els altres cràters, de totes mides

i edats, presenten formes molt variades: des dels ben circulars fins els que tenen forma de forat de pany. Vol dir això que molts meteorits, afectats també per la gravetat de Mart, caigueren sobre Fobos d'esquellentes i no verticalment.

Deimos presenta un paisatge semblant, però no té cràters tan grans. Els de diàmetre més notable són els de **Voltaire** i **Swift**, de 2 i 1 km, respectivament, tan sols.

A les fotografies dels Vikings es veuen detalls de només 10 metres sobre la superfície de Fobos. I així, a més dels cràters, s'hi han pogut veure altres coses. Concretament unes curioses ratlles paral·leles. Què les haurà provocat? Sembla que l'explicació més lògica és la de meteorits rasants que van rascar Fobos sense quedar-s'hi perquè la gravetat de Mart molt més forta els va fer anar fins al planeta. O també podrien ser esquerdes provocades per l'efecte de marea, ja que no cal oblidar que Fobos es troba molt a prop del límit de Roche i les tensions que pateix per causa de la gravetat de Mart són de debò molt intenses.

Les mesures polarimètriques i les observacions en infraroig han mostrat també que tots dos satèl·lits són recoberts d'una substància porosa, fosca, semblant a la regolita lunar.

Les sondes russes **Fobos 1 i 2** que havien d'arribar al satèl·lit del mateix nom a mitjan 1988 i ens n'haurien dit més coses, ja vam dir que van fallar. Però Déu n'hi do de les coses que ara sabem!

■ **Francesc Nicolau**

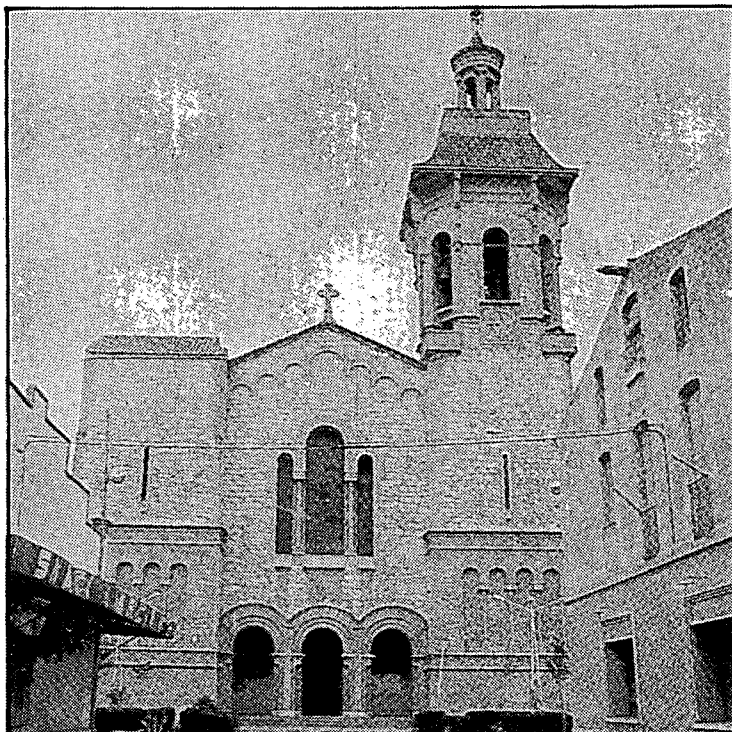
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

LXXVIII VIATGE CULTURAL

Dia 23 de febrer de 1992

SANT BENET DE BAGES, ARTÉS, SANTA MARIA D'OLÓ I L'ESTANY

Aquesta visita ens permetrà admirar els monestirs de Sant Benet de Bages i Santa Maria de L'Estany, i el retaule barroc de la parròquia de Santa Maria d'Oló

Església parroquial d'Artés

Preu: 3.500 ptes., comprenent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Sortida a les 8.30 en punt. Carrer de Balmes-València. Per reserves de places truqueu al tel. 215 27 84 Sra. Roser.

DINAREM
AL
HOSTAL GRAU
L'ESTANY
Tel. 830 08 51
BARCELONA

Preguem als participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte, en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada, en hora hàbil per complir el precepte dominical.

AVÍS La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

Segones Jornades de Pastoral de la Salut a Catalunya

Cal afavorir una medicina humana i de qualitat

La Delegació interdiocesana de Catalunya organitzà les II Jornades de Pastoral de la Salut de Catalunya amb els objectius següents: Un espai per a la trobada i la comunió; un espai per a la reflexió i la pregària; i finalment un altre espai per revisar i celebrar el treball que portem entre mans.

Hi van assistir unes vuitanta persones interessades per aquesta realitat. El tema del dia del malalt d'enguany "Església i Sanitat" fou estudiat mitjançant exposicions, taules rodones, comunicacions, treballs en grup i posades en comú.

El panorama de la Sanitat a Catalunya fou presentat pel Dr. Joan Viñas i Salas, cap del servei de Cirurgia de l'Hospital Arnau de Vilanova, de Lleida i Delegat de Pastoral de la Salut en aquella diòcesi i Coordinador dels Equips de Professionals de la Salut en el conjunt de l'Estat Espanyol. Després d'una breu introducció va presentar els trets més significatius de la Sanitat a Catalunya: Aspectes històrics. La situació actual. L'estructuració de la Sanitat a Catalunya i la seva relació en el conjunt de l'Estat Espanyol. La gestió de la Sanitat. La qualitat, equitat i eficiència del sistema sanitari. L'opinió de l'usuari. El personal d'infermeria. Resum dels trets més significatius tant en els

per a l'informe suara esmentat, remarcant especialment els següents punts: Factors socio-demogràfics. Factors de morbiditat, mortalitat i demanda. Factors econòmics. Les llistes d'espera. Els usuaris. Els professionals sanitaris. Els gestors dels Serveis Sanitaris. L'Administració. La perspectiva de futur de la Gestió Sanitària a Catalunya. La necessitat de nous models de gestió dels recursos humans del sistema, orientats a millorar la motivació i l'incentiu dels professionals. Necessitat d'utilitzar tots els recursos sanitaris existents i de propiciar inversions sanitàries selectives, orientades a garantir la necessària autosuficiència de recursos. L'Informe i Recomanacions de la Comissió d'Anàlisi i Avaluació del sistema Català de Salut. El perfil del canvi. Resum i conclusions.

De la Sanitat viscuda des de les institucions sanitàries en parlà el Dr. Salvador Rofes i Capo, Gerent de l'Hospital Infantil de Sant Joan de Déu i el Sr. Josep Maria Fàbregas i Boixar, Gerent de l'Hospital de l'Esperit Sant, de Santa Coloma de Gramenet.

Atenció Primària

La senyora Eva Orozco supervisora del Centre d'assistència

Els participants acordaren que la situació sanitària té aspectes positius i també mancances

tradició fou presentat pel teòleg Ramon Prat i Pons el qual desenvolupà un ample ventall d'aspectes com: el sofriment, la soledat, la culpabilitat, la malaltia i la mort, la manca d'energia vital, la por i l'angoixa generada per la malaltia, les seves causes internes i externes així com els reptes que se'n deriven pel que fa a la identitat i el sentit. Els bloquejos que emergeixen d'aquesta situació, la fuga de la realitat, la conformitat passiva i la culpabilitat, la recerca d'un fals consol, l'angoixa i el sentiment de pobresa i de limitació. Va mostrar com l'evangeli eclesial és BONA NOTÍCIA per a la persona i la societat; la seva finalitat no és aportar solucions tecnològiques sinó ésser sal i llum. Posa en relleu la dignitat de la persona humana, la crida a la santedat i la missió de l'Església experta en humanitat, convidant tots els cristians a passar del saber i el saber fer, al saber ser tot edificant sobre la Roca.

El pare Francisco Alvarez Rodríguez, professor del "Camillianum" de Roma i provincial dels religiosos Camils, presentà els desafiaments i oportunitats de la Sanitat en l'acció evangelitzadora de l'Església.

Les diferents Delegacions Diocesanes de Catalunya van posar en comú llurs experiències i van reafirmar les conclusions preses en la trobada de Delegats de Pastoral de la Salut a nivell de l'Estat Espanyol i que transcrivim a continuació:

—Promoure a tots nivells una nova cultura de la salut

—Col·laborar, des del propi exercici de la professió sanitària i des de la comunitat cristiana, al sanejament dels estils de vida insana.

—Difondre la pastoral de la

salut en els diferents àmbits professionals i eclesials.

—Tractar de combatre la cultura del malbaratament de recursos i l'abús de medicaments.

—Formar nous agents de pastoral de la salut, inclosos els seglars.

—Crear la Comissió Pastoral de les "cures pal·liatives" etc.

Al final de les Jornades, es va fer públic el següent

Comunicat

1. La Sanitat actual a Catalunya té aspectes positius: la seva universalització, bons professionals sanitaris, millora progressiva de l'atenció primària, assistència hospitalària de qualitat, etc.

2. Juntament amb aquests signes saludables existeixen també mancances i símptomes insans: insatisfacció i desconfiança per part de la població i dels mateixos professionals, mala organització, deficit de mitjans assistencials, llistes i temps excessius d'espera, deshumanització de l'assistència, manca de sistemes adequats d'avaluació de la qualitat, mala distribució del personal sanitari, desmotivació d'aquest personal, etc.

3. Creiem, per tant, que és urgent promoure esforços i establir mesures que garanteixin o afavoreixin:

• Un fàcil accés del malalt a l'assistència.

• Una medicina de qualitat, humana i tècnica alhora.

• Distribució equitativa dels recursos i la seva correcta gestió.

• Una atenció especial als malalts crònics, mentals, terminals, drogaaddictes, alcohòlics, de la SIDA, ancians, etc.

• Evitar, per tots els mitjans, la discriminació de l'assistència sanitària per motius econòmics, socials, culturals, psicològics, etc.

• Defensar els drets del malalt reconeguts en la Llei de Sanitat.

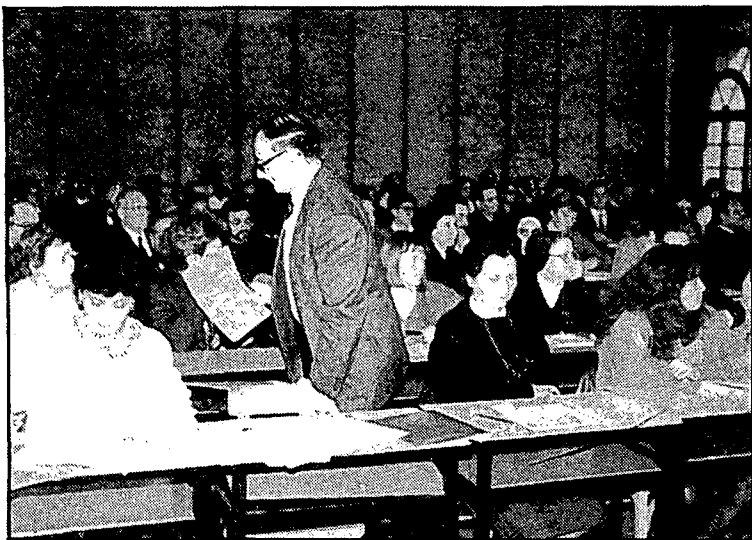
• Promoure un clima laboral que faciliti l'exercici de l'activitat professional en condicions tècniques i humanes favorables.

• Promoure l'educació sanitària de la població de manera que es fomenti un estil de vida sa i responsable que cultivi els valors de la solidaritat, justícia, amor i autenticitat.

4. Els equips diocesans de pastoral de la salut i els professionals sanitaris cristians oferim la nostra col·laboració per aconseguir aquests objectius.

■ Marcel·lí Carreras

Coordinador Interdiocesà de P.S. de Catalunya

En aquestes jornades es reclamà un accés fàcil dels malalts a l'assistència

aspectes positius com negatius.

En equips, es féu l'exploració de la Sanitat catalana tant dels símptomes de malaltia com dels de salut; el psicòleg Sr. Fidel Delgado realitzà la síntesi d'aquest treball ajudant els participants a fer una anàlisi vivencial de la realitat a partir de l'experiència viscuda com a usuari de la sanitat i com a professional.

Les perspectives de futur de la Sanitat segons l'Informe Abril Martorell foren presentades pel Sr. Francisco Martínez i Borrego, gerent de Planificació i Gestió Sanitària, i membre de la Comissió

primària del Cap de la Mina, presentà algunes qüestions relacionades amb l'atenció Primària de la Salut pública, el seu cost, els problemes dels professionals de la sanitat que treballen en Atenció Primària. Després tractà el tema dels usuaris. La importància de l'educació sanitària i les dificultats que cal superar per realitzar una tasca realment educativa. I finalment la infraestructura: recursos humans i materials i com engrisar la participació de col·laboradors.

L'aportació de l'Església a la Sanitat, des de l'Evangelí i la seva

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si estrobasola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Balmes, 64, 3^a. 2^a.

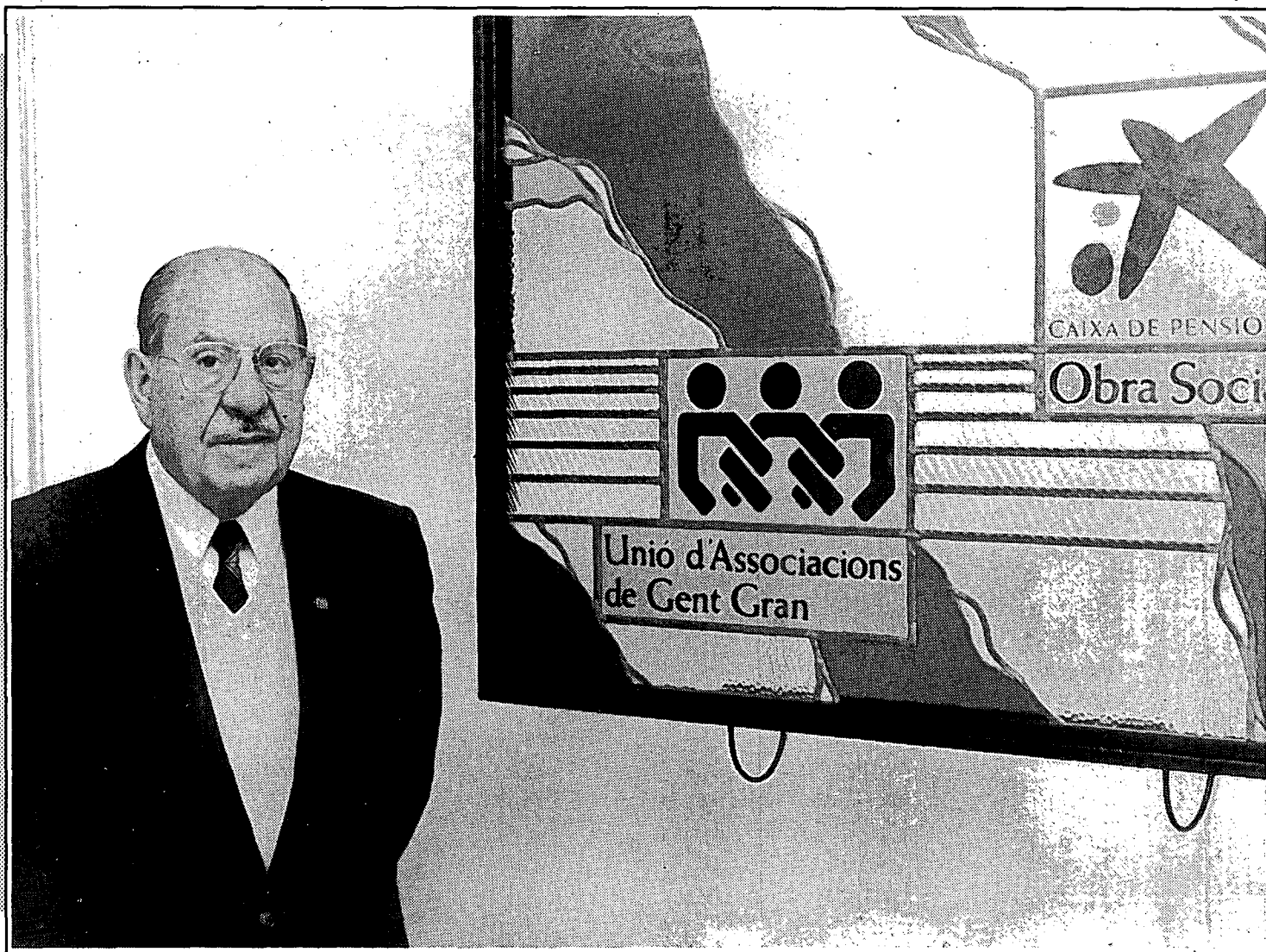
Tels. 317 41 44 - 302 59 83

Prof. Concertar entrevista.

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

La UADGG (Unió d'Associacions de Gent Gran), està presidida per Joaquim Lloveras i és l'entitat amb un nombre més elevat d'associats, uns 120.000, a Catalunya. Des dels seus inicis aquest organisme ha treballat per contribuir a la millora de la qualitat de vida de les persones grans. Actualment disposa de 121 esplais, juntament amb els de la Caixa Catalunya, i ofereix una àmplia varietat de serveis per a les persones de més de 60 anys. Per parlar de tot això ens entrevistem amb Joaquim Lloveras.

Diu que la UADGG vol millorar la qualitat de vida de la Gent Gran

Joaquim Lloveras, president de la Unió d'Associacions de la Gent Gran

“La situació de la gent gran millora progressivament”

El despatx de la UADGG ocupa un pis de la Via Laietana al número 46, des d'on es pot veure l'intens trànsit de Barcelona. La conversa s'inicia fent una repàs a la trajectòria històrica de l'entitat.

“L'esplai Bonanova l'any 1980 va ser el primer autogestionat, va ser una fita important — explica el seu president —, ja que va marcar la pauta del

sistema d'organització i d'administració de casals per a la gent gran. Fent camí, avui són 121 esplais, els socis paguen una quota simbòlica un cop l'any i a canvi reben multitud de serveis”.

—Quin servei reben?

—Les activitats d'aquests casals són els treballs manuals, la gimnàstica, el ioga, els jocs de taula, els grups musicals, les

corals, les conferències i les excursions que poden ser d'un sol dia, o ja d'una setmana o de dues. Com a centre de dia els casals són una solució, són un lloc confortable, que permet de distreure's i fer noves amistats.

A més a més —continua explicant— les excursions tant d'un dia com d'una o diverses setmanes es fan en tots els centres que hi ha a Catalunya, uns 600, que com a mínim fan una sortida al mes, altres poden fer-ne dues o tres. Si la gent gran va coordinada es poden aconseguir millores substancials en la qualitat de vida, pel fet de ser una associació tenim més pes a l'hora de negociar.

I afegeix: Aquestes sortides beneficien moltíssim la indústria hotelera, que d'una altra manera no podria rebre clients en llargues estades fora de l'època tradicional de vacances. La tercera edat esdevé un incentiu en la temporada baixa turística.

—Exactament, en què consisteix la seva tasca?

—Ens ocupem de coordinar les activitats de les diverses

associacions de gent gran. Així mateix, representem la gent gran en entitats públiques i privades, promovem la subvenció d'ajudes i de premis.

Som membres del Consell Assessor de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat, i en veritat —diu de manera incisiva— no es pren cap decisió respecte la Tercera Edat sense haver escoltat aquest Consell. D'aquest organisme administratiu, en formen part les associacions de veïns, els sindicats, les organitzacions per a les velles i els membres de les Institucions respectives. I s'ha de dir que en l'elaboració del Pla Integral de la Vellesa de la Generalitat hem fet una tasca d'assessorament molt important.

—Però la vellesa encara està molt desassistida en la pràctica, les transformacions no van massa a poc a poc?

—Somriu amb benevolència: Nosaltres ja estem acabant la vida i hem viscut moltes situacions, algunes molt difícils. En els darrers 30 anys la situa-

ció de la gent gran ha canviat moltíssim i ha millorat de forma considerable. Sobretot, si mirem el període dels últims 10 anys, la diferència entre l'abans i el després és molt important. En el 1980 pràcticament no hi havia res organitzat. Avui, s'han creat els casals, els esplais, el turisme per a la vellesa, el reconeixement dels seus drets.

—Opina que és suficient?

—I tant que no. Tanmateix el pas dels anys ensenya a tenir paciència per aconseguir bons resultats. En el mes de novembre vam tenir una reunió del primer Senat de la Tercera Edat que hi ha a tot l'Estat. A través del diàleg vam saber que no existeix cap organisme semblant al nostre en tot el país. I una de les votacions va ser per aprovar i recomanar l'existència d'un organisme i d'un òrgan consultiu per a la vellesa en tots els municipis a partir d'un nombre determinat d'habitants. Perquè si és massa petit la gent ja es coneix entre ella mateixa

**CASA
GAY**

Servei de lloguer per a festes i banquets.
Cadires, taules,
cristeria, vaixela, etc.

Roger de Llúria, 12 i 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31

i poden buscar la solució dels problemes d'una altra manera.

Amb tot, tenim una primícia...

—Quina?

—Demanarem la Declaració Universal dels Drets i Responsabilitats de la Tercera Edat. I hi hem afegit les responsabilitats, ja que considerem que la vida viscuda també ens obliga a aportar-hi quelcom més. Ho hem presentat a la Generalitat i hi està d'acord, també ho hem presentat a la FIAPA (Federació Internacional de les Associacions de Persones Grans) i ho fa seu. De manera que farem la sol·licitud a les Nacions Unides amb l'esperança que no hi hagi cap problema.

—Després d'aquest comentari passem a parlar de la FIAPA.

—Pertanyem al Consell d'Administració d'aquesta entitat que agrupa més de 100 milions d'associats a tot el món, encara que la majoria estan a Europa, inclosa la de l'Est que s'ha anat incorporant a poc a poc.

Polònia fa tres o quatre anys que va entrar en aquesta organització i fa dos anys van ser els veterans de l'antiga URSS. —Els soviètics anomenen veterans les persones de tercera edat. I van ser 26 milions de cop!—. Actualment s'estan fent

els passos d'ingrés d'Hongria i de Romania. És clar que aquests països segueixen un sistema antic de funcionament, el sindicat vertical: no ingressa l'individu, sinó l'agrupació. I totes les persones majors de 60 anys entren automàticament quan els seus govens decideixen que s'obre aquesta possibilitat de pertànyer a aquesta entitat internacional. De moment els ingressos són massius i s'ha de veure si mantindran aquest sistema més endavant.

—Finalment, acabem parlant del servei que les persones grans realitzen en el si d'aquesta entitat.

—En la UADGG tothom treballa com a voluntari i aquelles persones que exerceixen de president més de tres anys reben la medalla d'or, perquè l'agraïment i la consideració són obligades. I tots els membres de la Junta que ha donat més de sis anys de servei reben un premi que és com un diploma. Tots els càrrecs que s'escullen cada tres anys es renoven i es pot ser reelegit.

—En el moment de marxar li pregunto si el nombre d'homes i de dones és proporcional en l'entitat.

—Sí, encara que segons les estadístiques la dona viu més que l'home i això que en diuen el sexe dèbil, però no ho és de dèbil, és el fort.

■ Núria Oriol Palarea

La UADGG fa una tasca d'assessorament a les institucions

Professor Carlos Floria

El lideratge del Papa en el món ha transcendit el fet religiós

Europa està malalta d'Eurocentrisme, a causa de la seva obsessió pels problemes en els països de l'Est, i els seus efectes a Occident, que desplacen de l'àmbit dels seus interessos la resta dels problemes mundials. És l'opinió del Sud del món, expressada pel professor Carlos Floria, catedràtic de Dret Constitucional en la Universitat de Buenos Aires.

Per al professor argentí, que va participar a Roma en una reunió del Consell Pontifici Justícia i Pau, del qual és consultor, és Joan Pau II qui ofereix actualment, una visió més global dels problemes del món. Destaca el lideratge del Papa, que no solament és moral sinó que ha transcendit el fet religiós.

Manquen capdavanterers per al nou ordre internacional

— Els especialistes diuen que està naixent un nou ordre internacional. Està d'acord amb aquesta afirmació?

— Penso, en efecte, que ens trobem en el llindar d'un nou ordre mundial, que ningú no sap com serà. Aquest nou ordre neix de la difusió gairebé universal del principi de la legitimitat democràtica i del fracàs de les grans oligarquies representades pels règims del socialisme real, sense oblidar la gran excepció de Xina.

Tinc la impressió, no obstant, que manquen nous capdavanterers per gestionar aquest nou ordre. Segons la meua opinió, Bush no compta amb suport filosòfic, i en política exterior, que és on més es llueix, li manca rematar, si se'm permet el símil futbolístic. És un capdavanter, per dir-ho d'alguna manera, d'epíleg. Em sembla que només Joan Pau II és l'únic que està apuntant com haurien de ser les coses en el nou mil·lenni.

— L'ordre mundial actual, però, veu Estats Units com a capdavanter indiscutible.

— Sens dubte, és així, després d'Europa Occidental i Japó. Aquest ordre es basa en quatre dominis: dels mercats, del poder financer, del poder militar organitzat i de la tecnologia. Per entrar en l'òrbita d'aquest Club dels rics cal tenir alguns d'aquests recursos, o respondre a les regles del joc.

No obstant, hi ha importants fisures ètiques

en aquest ordre. Per exemple, la gran rigidesa dels organismes internacionals de cara a la valoració dels reajustaments econòmics de països del sud. Diria que hi ha una certa arrogància tenocràtica en organisme com el Fons Monetari Internacional que posen en perill seriosos esforços realitzats per països pobres o en vies de desenvolupament.

Lideratge moral del Papa

— Tornant al lideratge moral del Papa, alguns afirmen que l'encíclica Centesimus Annus podria ser com un manifest d'aquesta nova època.

— El lideratge del Papa és un lideratge moral que ha transcendit el que és específicament religiós. Penso que en la Centesimus Annus, que ha estat acollida arreu del món, catòlic i no catòlic, amb gran interès, hi ha criteris per a l'edificació d'un nou ordre.

De totes maneres, no hem d'oblidar que l'encíclica aborda el tema des d'una perspectiva de teologia moral, aplicada a la realitat social. Els seus judicis, com subratlla el mateix text, no pretenen ser definitius perquè la realitat és canviant.

— En aquest sentit, quines observacions de l'encíclica li han cridat més l'atenció?

— Esmento com a exemple una cosa que pot semblar evident: que el capitalisme, com a sistema d'economia de mercat, serveix si està dins d'un sistema polític democràtic, un sistema jurídic de dret i un sistema cultural pluralista. Es desvia, per contra, si no té aquest contorn.

El Papa, també subratlla que per a l'equilibri del poder és necessària la divisió de poders (legislatiu, executiu i judicial). Encara que per a un europeu no sigui, naturalment, un descobriment, és important que ho digui una encíclica, perquè hem de tenir present que aquesta divisió, en la pràctica, no existeix en els dos terços del món.

El Papa fa una Revolució tradicional, pren de la tradició certes aportacions fonamentals i després cerca una revolució de tipus humanista.

■ D.C.

Cursos de Balmesiana

1991-1992

FILOSOFIA (dimarts) i TEOLOGIA (dijous)
de 19.40 a 20.50

C/ Duran i Bas, 9 (tocant al Portal de l'Àngel)

Conclusions de les XII Jornades interdisciplinars "Voluntariat, dimensions inèdites"

El Voluntariat contribueix a una major dignificació de la persona

S'ha celebrat, amb gran èxit de participació, les XII Jornades interdisciplinars "Voluntariat, dimensions inèdites", organitzades per l'Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral. En aquestes Jornades s'han plantejat qüestions d'interès indubtable en el marc d'una societat que peca tot sovint d'insolidària. Presentem les conclusions corresponents a aquestes ponències.

A la clausura de la XII edició de les Jornades Interdisciplinars de l'Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral, van ser llegides les conclusions corresponents a les ponències següents:

"Reflexions entorn del voluntariat i el dret", Sr. Eugeni Gay i Montalvo.

1.— El voluntariat es basa en l'esperit de solidaritat i d'amor, i per això traspasa el dret. I per això no seria necessari, doncs, crear cap instrument jurídic específic per regular-lo.

2.— El voluntari ha de ser conscient que la seva tasca no s'orienta únicament a l'autorealització, sinó que comporta una responsabilitat, i la societat té dret a demanar-li'n comptes.

3.— El voluntariat pot arribar allà on no arriben els poders públics i contribuir a una dignificació més gran de la persona.

"Aspectes psicològics del voluntari", Dr. Joan Corbella i Roig.

1.— L'home necessita fer tasques de voluntari, tant com la societat té necessitat de voluntaris.

2.— Cal exigir uns mínims de salut psíquica per accedir a les tasques de voluntariat.

3.— La generositat del voluntari cal que comenci per acceptar les seves limitacions i per admetre les objeccions que puguin venir dels responsables de la feina a què vol accedir. Cal instrumentar una regularització que permeti el vet a unes determinades persones amb problemes personals a fer tasques de voluntariat, alhora que se'ls ofereixi ajuda per superar aquests problemes.

"Finalitat última del voluntariat", Dr. Alfred Rubio de Castarlenas.

1.— El voluntari ha d'haver assumit la seva pròpia existència amb alegria per tal de saber transmetre als altres el goig de viure, tot i les limitacions inherents a l'ésser humà, com

ara la pròpia mort.

2.— El voluntari ha d'exercir la seva acció mogut per un amor benivolent i no egoista, perquè tota persona que existeix ja és, per aquest sol fet, digna de ser estimada. I com més necessitada sigui, encara més.

3.— La finalitat última del voluntariat conscient i lliure és que es pugui arribar a establir amb les persones amb qui es tracta un veritable vincle d'amistat, sincera i en un pla d'igualtat.

"El voluntariat dins el nou ordre econòmic internacional", Sr. Jordi Cussó i Porredon.

1.— El voluntariat interpel·la l'economia i evidencia que el motor econòmic no pot ser únicament i exclusivament el pur interès personal i egoista, sinó que s'ha d'obrir a un nivell més comunitari, al "nosaltres", com a base de producció, d'elaboració i de distribució. El voluntariat crea un espai comunitari (comunitats socials adultes, famílies, veïns, etc.), que ha de constituir els nous nuclis de treball i producció on es pugui desenvolupar un treball escollit lliurement.

2.— Els models econòmics no poden abastar tota la realitat, ni explicar-la completament. Entre molts altres elements, cal integrar el voluntariat com un de qualificat en les decisions polítiques, econòmiques, empresarials i socials. Alhora, el voluntariat és una crida als econòmistes a no esdevenir només uns tècnics qualificats, sinó a saber obrir-se a la interdisciplinarietat.

3.— El voluntariat re-situa en una perspectiva més àmplia i real el concepte actual de treball assalariat, alhora que recupera i dignifica moltes activitats que fins ara no eren valorades, pel fet de no ser remunerades. El voluntariat esdevé una activitat humana òptima per omplir el temps lliure de les persones, tot treballant d'una manera enriquidora i millorant el clima social i la qualitat de vida global d'una societat. El voluntariat demana la recerca urgent de solucions al problema d'una repartició més justa de la renda.

4.— Moltes accions de voluntariat no tenen racionalitat econòmica. La professionalització i la remuneració del voluntariat no suposa qualitativament ni econòmicament cap avantatge.

L'home necessita fer tasques de voluntari, tant com la societat necessita voluntaris

"El voluntari, una persona que tracta amb persones", Sr. Joan González i Pons.

1.— Descoberta i aprofundiment de la relació interpersonal intensa que s'estableix en l'acció voluntària.

2.— El voluntari és una persona interessant, que atreu, per la seva actitud i les seves maneres de fer i de ser.

3.— El voluntari és un animador social.

4.— El voluntari, una persona

que experimenta la plenitud de la seva vida compartint-la amb els altres.

5.— El voluntari és una persona convençuda, comunicativa i entusiasta.

"El voluntariat i els mitjans de comunicació", Sr. Agustí Pons i Mir.

1.— Els mitjans de comunicació s'interessaran pels temes del voluntariat quan la societat en conjunt s'hi interessi. Cal, per tant, treballar en l'àmbit escolar i de la formació.

2.— De tota manera, es proposen dues iniciatives:

a) Organització d'unes jornades —potser a través del Col·legi de Periodistes— sobre mitjans de comunicació i voluntariat. Aquestes jornades tindrien com a objectiu la sensibilització dels periodistes en general.

b) Establiment —o enfortiment, si ja existeix— d'un canal permanent de comunicació entre les entitats de voluntariat i els periodistes. L'objectiu seria —com tants altres gabinets de comunicació— personalitzar la informació, fer-la més atractiva per al mateix periodista.

■ V.S.

Curs de formació per a catequesi especial

De vegades es passa malament a la Catequesi. Els nois i noies del grup posen a prova les capacitats i la paciència dels catequistes. El motiu pot ser la manca d'atenció, o una inexplicable actitud bellugadissa en els catequizands.

Però quan veritablement es complica és quan se'ns presenta un noi o una noia "diferent"; quan el que ha de ser catequizat és un disminuït psíquic. Aleshores se'ns acudeixen moltes preguntes, que podríem resumir a una: "És veritable possible i necessari que els disminuïts psíquics rebin una educació en la Fe i puguin fer la Primera Comunió?"

Quan hom està mentalitzat en el "sí", sorgeixen altres preguntes: Com cal començar, com s'ha de fer, quin mètode hi ha...? Aquestes qüestions, aquestes preguntes no són pas exclusives dels catequistes. També els familiars i persones properes se les plantegen. I podem dir que més d'un rector no se'n sap sortir en el moment en què uns pares li demanen que prepari el seu fill disminuït per a la primera comunió.

Amb l'intent de facilitar el treball catequètic i obrir camins als educadors en la Fe dels disminuïts psíquics o afectats de paràlisi cere-

bral, un equip de persones especialitzades en aquesta catequesi, ha preparat amb molta cura un CURS DE FORMACIÓ PER A CATEQUESI ESPECIAL, destinat inicialment a catequistes que tracten amb nois i noies disminuïts psíquics; pot ser útil també a mestres, educadors, sacerdots, familiars, i totes les persones interessades en aquest tema.

El programa del Curs esmentat, s'ha confeccionat tenint en compte la necessitat d'una formació bàsica en aquesta modalitat, procurant que tingui en tot moment un caràcter pràctic.

Les sessions seran setmanals, de dues hores de duració, les tardes del dimarts de 18 a 20 hores i constaran d'una exposició a càrrec d'un especialista, i d'un temps de col·loqui lliure, als locals de la Delegació Diocesana de Catequesi de l'Arquebisbat de Barcelona, carrer Rivadeneyra, núm. 6, 4a. planta. Tel. 301 12 77. 08002 BARCELONA, en la Secretaria de la qual s'hi poden inscriure totes les persones interessades.

■ Francesc Torredadella

Cap del departament de Catequesi Especial

Monsenyor Laboa recuerda el caso Noriega

En la crisi panamenya pretén evitar un altre Vietman

Monsenyor Laboa

Monsenyor José Sebastián Laboa, nunci apostòlic a Paraguai i anteriorment a Panama, on concedí asil al general Noriega, declarà a Navarra que en la crisi panamenya actuà mogut abans que res pel desig de salvar moltes vides i "evitar un altre Vietman".

Monsenyor Laboa, que visità a Pamplona les facultats d'Estudis Eclesiàstics, recordà la seva amistat personal amb el militar, una relació que, curiosament, va sorgir per la lluita de Noriega contra l'Església.

El prelat basc, que es féu mundialment famós pel cas Noriega, manifestà que la seva gran relació amb l'ex-president panameny es deu al fet que "Noriega lluità molt contra l'Església, atès que no aprovava la seva actuació".

"Gràcies a aquesta relació —continua—, Noriega pensà que en la nunciatura podia trobar el mitjà per obtenir un asil polític. I a més de concedir-li, vaig fer una cosa no contemplat en el dret internacional: anar a cercar-lo al seu refugi".

Evitar un altre Vietnam

Monsenyor Laboa justificà aquest comportament perquè la guerra civil estava estenent-se per tot Panamà, a causa dels "caballeros de la dignidad", una espècie d'exèrcit paral·lel de Noriega i que estava causant nombroses víctimes. A més, el general estava disposat a atrinxerar-se a les muntanyes per començar una guerra de guerrilles "que hauria convertit Panamà en un altre Vietnam", afirmà.

Segons assegurà el nunci, Noriega li donà deu minuts per decidir si l'acollia, per tant "no vaig tenir temps per trucar a Roma ni per consultar a ningú. En aquell moment vaig pensar més en l'aspecte pastoral de la meua funció, és a dir, que havia de salvar totes les vides que pogués", afirmà.

Pel que fa a la sortida de Noriega de la nunciatura, monsenyor Laboa manifestà que "des del principi vaig ser lleial a l'asil donat i li vaig prometre assistència, encara que es tractés d'anys.

Veia amb claredat que les masses excitades —visceralment contràries a Noriega— anaven a entrar a la nunciatura, ja que l'exèrcit dels Estats Units mai no ho hauria fet per tractar-se de la violació d'una norma internacional".

Dèbil de caràcter

"En aquesta situació —continua—, Noriega, que era un home dèbil de caràcter, tingué por davant la idea d'acabar esquartrat com Mussolini, i va pensar lliurar-se a les autoritats panamenyes. Jo li vaig treure del cap perquè aquestes no estaven en condicions de poder defensar-lo, i després va voler passar a les autoritats militars dels Estats Units".

"A mi em semblava un altre error, perquè era l'exèrcit invasor, i se'm va ocórrer la idea que es lliurés al tribunal de Miami, on era reclamat des de feia tres anys per narcotràfic. Això li va agradar a ell i als seus advocats i fou la solució posteriorment elogiada per l'opinió internacional", indicà.

E.P.

Madame Deffontaines, fundadora de Auxília, mor a París

Una dama excepcional

Ha mort a París Geneviève Claro de Deffontaines, **Madame Deffontaines**, per nosaltres, després de 90 anys d'intensa vida de lliurament personal, de serenitat i de constant lliçó i exemple pels que vam tenir la sort de compartir uns anys extraordinaris.

Havia arribat a Barcelona a finals dels 40 amb el seu espòs Pierre, membre actiu dels **Equips Socials** de França, acabat de nomenat Director de l'Institut Francès a la Ciutat Comtal. Els seus quatre fills —Jean-Pierre, Madile, Cilette, François— creixeren i visqueren la seva infància entre nosaltres.

Quan el 1952 un malalt de la Ciutat Sanatorial de Terrassa digué al director de l'Institut Francès de Barcelona, que volia aprendre la llengua de Molière, els Deffontaines tragueren del seu interior la llavor que portaven en el seu interior i la plantaren perquè donés fruit. Era el naixement de **AUXÍLIA** a Espanya.

En veure ara, en perspectiva, aquell esforç, aquella activitat, amb cartes que anaven i venien, viatges, trucades telefòniques, recerca de voluntaris, mobilització de la gairebé totalitat de la colònia francesa a Barcelona,... m'adono que més important que **el que es feia era com es feia**.

Serenitat, dolcesa i humilitat

Perquè havia de viure aquella serenitat, aquella dolcesa, aquella humilitat, dosificat tot això amb una alegria permanent que es notava que **sortia de l'interior** d'aquella dama excepcional. Ella plantava la seva llavor, no solament per l'arbre d'Auxília sinó també en cada persona —professor o alumne, com s'anomenaven aleshores— a la qual es dirigia.

La seva casa —el pis del carrer de Balma— era la casa d'Auxília que aleshores no disposava més que d'un apartat de correus —el 12056, recordeu?, i n'havia fet tal donació que un dia va haver de preguntar: "Podré utilitzar el menjador avui? És que tinc convidats".

Quan el 1978 ja a París va morir el seu espòs, per telèfon em digué: "No puc evitar de plorar, malgrat que sé que hauria d'estar contenta, perquè ell va venir al món per aprovar una cursa i avui ha aconseguit l'excel·lent".

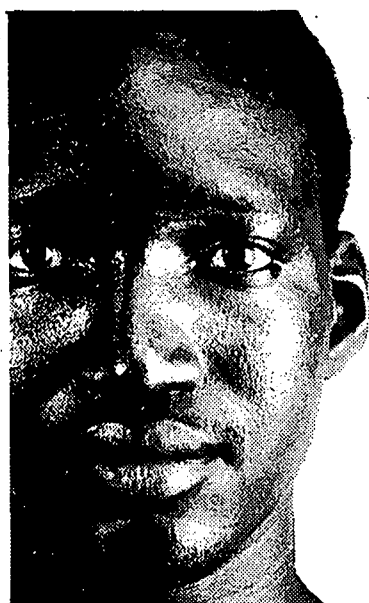
Ens ha marxat una gran dona certament. Ella ens marcà el camí perquè Auxília compleixi la seva tasca: Pau interior, serenitat, lliurament, humilitat, capacitat de treball,... tot al servei de la promoció i la integració social de malalts, disminuïts i reclusos.

Ara és necessari que tots i cada un de nosaltres, els qui estem ara a Auxília, agafem el testimoni i el convertim en la vida d'Auxília.

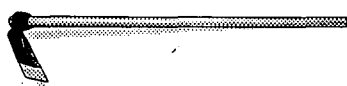
Descansi en pau la nostra valedora de sempre. També ara des de l'eternitat, a la qual arriba amb matrícula d'honor. Que Déu l'aculli en els seus braços.

Lluís Martí Bosch

Successor de Md. Deffontaines en la Presidència d'Auxília

"Ara podem regar les nostres terres tot l'any"

Amb l'ajuda de molts estem finançant projectes de desenvolupament al Tercer Món. Però encara queda molt per fer. Col·labora amb Mans Unides.

Mans Unides
TU HO FAS POSSIBLE

318 08 87

Col·labora o informa't trucant a aquest telèfon.

Premis literaris "Vila de Vallirana" 1992

Convoca:

Ajuntament de Vallirana

Lliurament de treballs:

Ajuntament de Vallirana. C. Major, 329. Tel. (93) 660 03 62.
08759 Vallirana (Baix Llobregat)

Resum de les bases:

Aquest premi s'atorgarà a la millor poesia inèdita, d'una extensió mínima perquè sigui publicada en forma de llibre.

Els originals es presentaran per quintuplicat i duran el nom i l'adreça de l'autor. Si aquest desitja que l'obra sigui feta pública amb pseudònim, caldrà que ho indiqui expressament i que

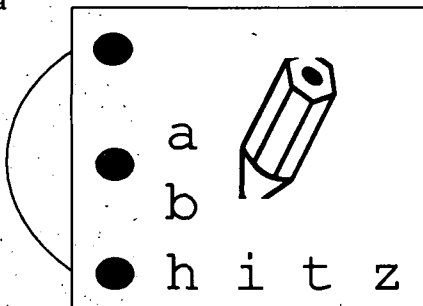
presenti amb els originals una plica amb la seva identitat. No seran tingudes en compte les obres que hagin estat premiades en altres concursos.

Composició del Jurat: Josep Alemany (president), Margarita Ballester, Francesc Garriga, Joan Margarit, Màrius Sampere i Àlex Susanna. Comptarà amb la presència d'un representant de la Caixa del Penedès i del Regidor de Cultura de l'Ajuntament, que actuarà com a secretari del Jurat.

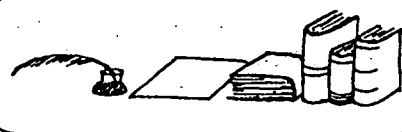
Termini de presentació de treballs: 14.03.92

Data de lliurament dels premis: 09.05.92

Dotació: 250.000 ptes. i posterior publicació de l'obra guanyadora.

RACÓ DEL LLENGUATGE

El carro (2)

La carreta és un carro més baix, molt usat en transports agrícoles, que pot ser tirat per una parella de bous junyits al jou.

El qui mena el carro o la carreta és el carreter. Suar com un carreter, renegar com un carreter, dues formes fixades a la llengua popular que encara són vàlides per expressar la realitat de suar copiosament o de no ser gens primmirat en el parlar. Fer anar el carro pel pedregar, és portar malament un afer. Ara, en lloc de carros i carreters, hi ha camions i camioners, però la llengua encara es nodreix dels mots que durant tants anys eren quotidians.

Tot el que cap dins d'un carro o d'una carreta és una carretada, i per expressar l'abundància d'un producte, acostumen a dir que n'hi ha a carretades.

Les mercaderies estibades o emmagatzemades, sis'han de transportar, cal carregar-les en camions, vaixells o trens. Carregar, ve't ací un altre mot provinent de quan el transport era fet amb carro, i que s'ha estès en una colla de significats tant morals com materials. Hom carrega l'estilogràfica, la pipa, l'escopeta, la bateria. Hom pot estar carregat de paciència, de prejudicis, de raó, de romanços, de deutes, d'anys, de diners, de febre, de cadenes. Ens poden carregar un sac de cent quilos a l'esquena o la culpa d'un delictes, comès o no. Ens carrega la verbola incessant d'aquell pesat i ens vénen ganes de carregar-nos-el.

El resultat i l'acció de carregar ens donen dos

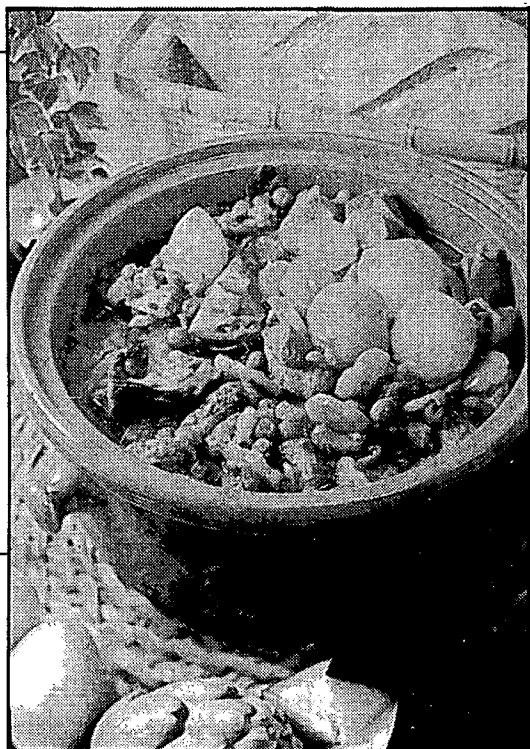
mots, el càrrec i la càrrega que, formalment, serien el masculí i el femení del mateix mot, però que, a la realitat prenen significats ben diferents.

El càrrec és predominantment de significat moral i de sentit figurat. De vegades té relació amb la responsabilitat i aleshores implica esforç i tenacitat. Així els qui tenen a càrrec la manutenció i educació d'una fillada nombrosa, o el regiment i govern d'una escola suburbial. D'altres vegades mostra més la part honorífica i de consideració pública com passa amb qui ha rebut el càrrec d'alcalde d'una ciutat pròspera, el de president de caixa d'estalvis o el d'ambaixador a la Santa Seu. El càrrec també té connotacions de culpabilitat. Coneixem algú molt afeccionat a fer càrrecs a qui no ha reeixit en una comesa, i alguns recordareu la famosa novel·la d'Agatha Christie, Testimoni de càrrec. També és usat en la disminució d'un compte corrent.

PERLES ORTOGRÀFIQUES.— El full que he rebut, tret del programa de festes d'Almacelles, té un anunci a cada cara. En un d'ells parla de mobles i diu: "...el moble per a que vusté es complagui a l'hora de la compra? I més avall: "Els hi desitgem una felix Festa". Hauria de dir: ...el moble perquè vusté es complagui a l'hora de la compra. I: Els desitgem una felix Festa. si sabeu comptar, en aquesta cara hi ha sis diferències. L'altra cara la comentaré un altre dia.

■ Albert Pera

Estofat de bou (quatre persones)

INGREDIENTS:

600 g de bou tallat a trossos per estofar
1 ceba
3/4 kg de patates
200 g de cebetes
1 pebrot verd petit
1 tomàquet gros vermell
1 cabeça d'all
1 fulla de llorer
200 de pèsols
50 c.c. de vi ranci
sal, pebre, oli d'oliva

ELABORACIÓ:

Es posa un raig d'oli en un recipient de parets altes i quan està calent s'hi tiren trossos de carn, es deixen daurar

una mica, se sala i si es vol s'hi posa un pessic de pebre.

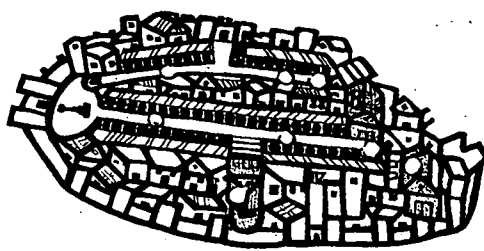
Un cop daurada la carn s'hi posen el pebrot tallat gros, la ceba tallada a grill grossos, la cabeça d'all, la fulla de llorer i el vi ranci. La cocció ha de ser lenta i el recipient s'ha de tapar per tal de fer vapor. Es deixa coure uns 40 min. procurant que la carn no quedi resseca, per això s'hi pot posar de tant en tant una mica d'aigua calenta aprofitant que el remenem.

Peleu les patates, talleu-les en quadres grossos i fregiu-les a foc fort, procurant que quedin daurades encara que siguin crues de dintre. Peleu les cebetes i daureu-les en el mateix oli de les papates. Quan han passat els 40 min. de cocció de la carn s'hi afegeixen les patates, les cebetes, els pèsols i el tomàquet escaldat i pelat, i es cobreix molt poc amb aigua calenta; ha de coure tot plegat uns 20 min. més, tapat.

Perquè no s'enganxin, les papates s'ha de sacsejar de tant en tant; si es remenen és fàcil que es desfacin.

■ Maria Teresa Dachs

Jerusalem llibre de vida

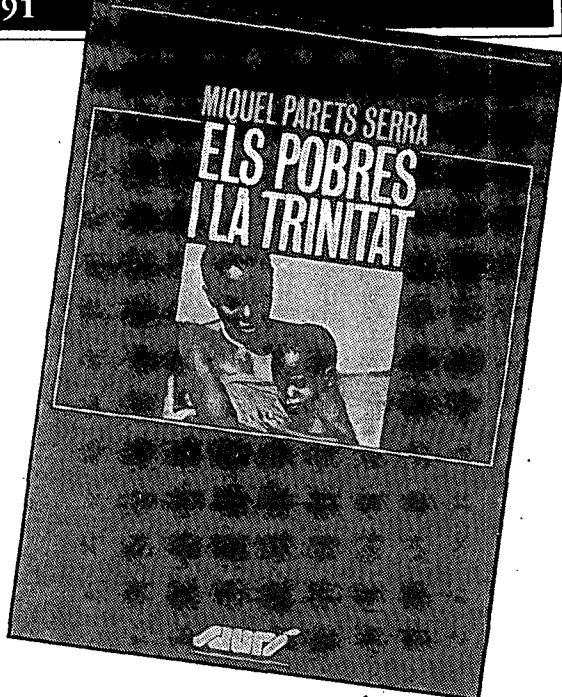

Fundació
Catalunya
Cristiana

Pròximament, traduït del francès i editat per la Fundació Catalunya Cristiana, es posarà a la venda al públic, el llibre "Jerusalem, llibre de vida". No és cap exageració qualificar-lo d'un extraordinari llibre d'espiritualitat evangèlica —tot ell és un enfilall de cites bíbliques, evangèliques i patristiques— que, bo i donant a conèixer les idees-mare que inspiren la vida contemplativa i activa dels grups comunitaris de monjos i monges de Jerusalem, ubicats al cor de les ciutats i viles, assenyalen el camí a seguir per tots els cristians que vulguin viure generosament la seva fe i, ungida per l'Esperit, testimoniar-la i comunicar-la a les dones i homes del món d'avui, en el fons tan assedegat i famolenc de Déu.

LLIBRES

ELS POBRES I LA TRINITAT.
Miquel Prats
I Serra.
Barcelona,
1991

Ser evangelitzats pels pobres

En Miquel Parets és un gran amic. Ens trobarem al Burundi —Àfrica— missioners tots dos, fa una pila d'anys. I ens expulsaren el mateix dia: 11 de juny de 1979. Ell hi havia estat divuit anys. Jo sols cinc.

Després el Senyor ens ha conduït per diversos camins... En Miquel ha passat uns anys al Perú. Jo al Malawi.

I ara... tornem a ser plegats al Burundi, que és la nostra "esposa de l'anell". L'autèntica. El nostre primer amor africà.

Tinc al davant el seu llibre "Els pobres i la Trinitat", fruit del seu treball missioner al Burundi. L'he llegit, l'he devorat a glopades bo i meditant el misteri trinitari al ritme de la vida d'aquest poble que estimo tant.

En Miquel, capellà mallorquí, aboca en el seu llibre tota la càrrega teològica del seu cor enamorat de Déu Pare-Mare, Fill i Amor.

Ell ha predicat aquest Déu Trinitat-Família durant anys, bo i bevent a les fonts de la saviesa humana i cristiana de la gent senzilla. Mossèn Parets s'ha deixat evangelitzar pels pobres, tot evangelitzant-los.

És una inculturació recíproca. Un procés que comença en el poble i acaba en ell. La gent senzilla ens ensenya amb la paraula i sobretot amb la vida. És la gran lliçó magistral apresada en la "Universitat dels Plataners", com diu ell amb humor. És una lliçó que no havíem apresada en els quatre volums de dogmàtica del Seminari. El meu amic mallorquí és doctor en aquesta "Universitat". Ha escoltat molt, ha après i ha assimilat... durant molts anys. Ha sabut fer-ne la síntesi harmònica i sobretot la viu.

Per això els **Pobres i la Trinitat** de mossèn Miquel Parets és un tractat de teologia trinitària. Però no un tractat sec i teòric amb olor d'aula de Facultat, sinó sec i saborós, com la cervesa de plàtan. Aquest llibre és una veritable tesi doctoral. Us el recomano.

Tot llegint-lo comprendreu perquè els qui som missioners entre els pobres, ens hi trobem tan bé. Tenim el cor ferit per l'Amor de Déu Pare-Mare i Paraula, tal com el creu i viu la gent pobra. I aquesta ferida —sortosament— no pot guarir mentre som en aquest món...

Aquest llibre us encisarà, si el llegiu amb curiositat. I la seva lectura des de la solidaritat afectiva i efectiva amb els més pobres, estic segur que obrirà en el vostre cor aquella "ferida lluminosa" que sols guarirà en el Regne promès als pobres.

■ **Fra Josep Mª Massana, o.f.m.**
Missioner al Burundi

La poesia de la magia antiga

Lluny de la desencisadora sordidesa dels endevinaires afeccionats, instal·lats al bell mig del Casc Antic, per tal de predir l'esdevenidor a qualsevol transeünt ingenu, aquest llibre aporta la poesia, poc coneguda, del Tarot.

Ens és explicat com aquestes cartes relacionen mons diversos: la mítica astrologia que usaven els antics, les figures cèltiques que representaven la natura i una lletra de l'alefat per representar la tan anomenada Càbala hebrea.

És, en suma, un conjunt d'antigues i respectables tradicions recollides en aquest llibre per una finalitat molt encertada: no com un fals oracle sinó com a instrument de poesia, d'una poesia quotidiana per ser llegida a petites estones que poden no ser perdudes: a l'autobús, a la sala d'es-

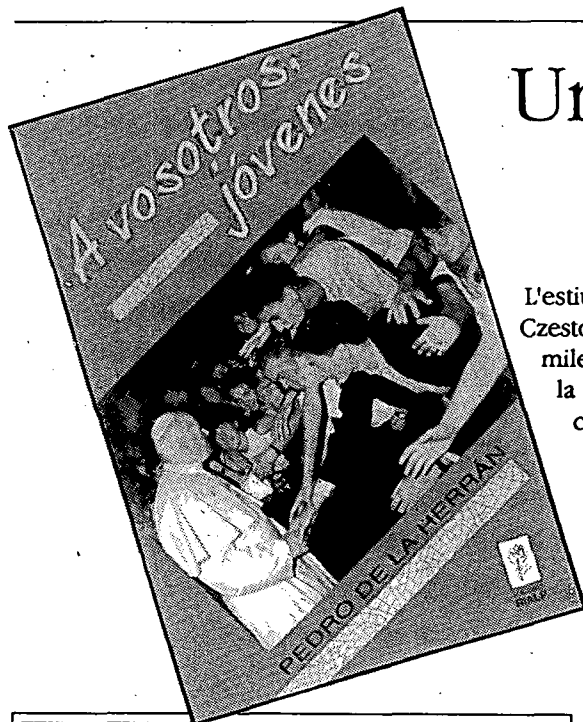
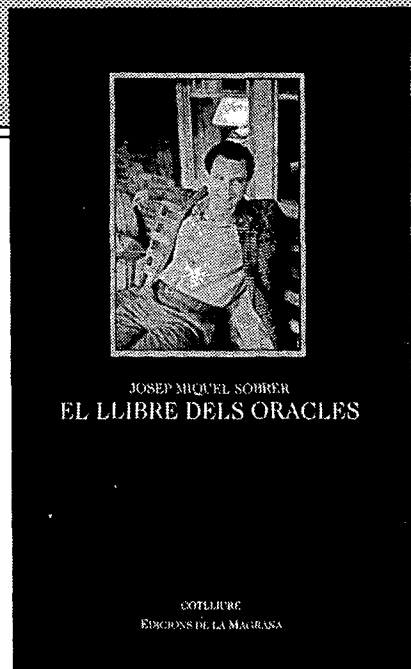
Josep Miquel Sobres. EL LLIBRE DELS ORACLES.
Edicions La Magrana.

pera..., ja que cada carta li és dedicat un paràgraf que es pot llegir de manera independent.

Llegim, per exemple, el set d'espases: "La guerra ha arribat a un punt una mica massa estable. Havíem plantat les tendes amb la il·lusió del setge i no ens hem adonat que, a poc a poc, ens hi hem habituat. Podríem viure-hi tota la vida."

Un llibre original, indicat per aquelles persones que gaudeixen amb la lectura de breus, però alhora, intensos i poètics retalls de pensament.

■ **Magda Revetllat i Barba**

Pedro de la Herrán. A VOSOTROS JÓVENES. Ediciones Rialp.

Una visió entranyable de Joan Pau II

L'estiu passat se celebrà la V Jornada Mundial de la Joventut a Czeszochova. Un cop més, com ja va succeir a Santiago de Compostel·la, milers de joves d'arreu del món es reuniren amb Joan Pau II. De la seva joventut d'esperit el Papa obté la seva facilitat per a la comunicació cordial i directa amb els joves d'arreu del món.

Cada capítol del llibre s'obre amb una visió propera i entranyable de Joan Pau II: anècdotes quotidianes plenes de sentit de l'humor i situacions clau que palesen la seva rica personalitat. A continuació es recull una selecció de textos breus i incisius dels missatges de Joan Pau II als joves. Un índex temàtic facilita la localització de qualsevol text o anècdota.

Pedro de la Herrán és sacerdot. Porta molt de temps dedicat a la tasca pastoral amb joves. Els seus llibres han estat llegits per centenars de milers de joves.

■ **E.R.**

Biografia de Sant Agustí

Novament el P. Campelo ens presenta la biografia de Sant Agustí en la seva forma literària d'intensa atracció vers el públic lector. Ell vol veure una altra vegada sant Agustí com un home normal, amb més virtuts que defectes.

El llibre és escrit en forma de diàleg per a una millor comprensió de la vida d'Agustí de Tagaste, des del seu naixement fins a la seva mort, passant per moments més interessants de la seva vida: naixement, estudis primaris, mitjans i superiors; la seva estada a Roma, Milà... I el seu retorn a l'Àfrica, on es dedica a interioritzar-se i interioritzar als seus amics per una unió amb la divinitat...

És part molt important la seva dedicació com a monjo-sacerdot-bisbe a l'Església, per la qual lliurà la vida i seus millors moments.

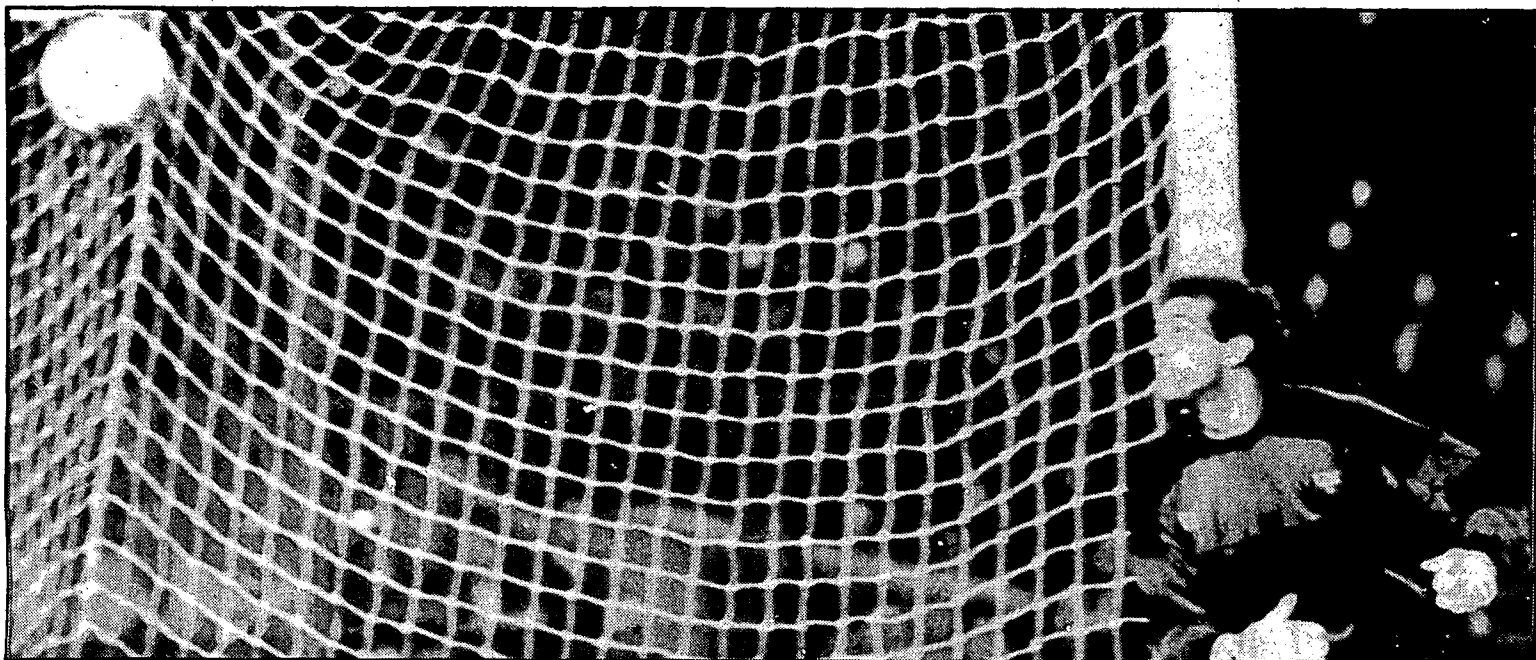
Concebuda aquesta biografia com el fons per un guió cinematogràfic, l'autor pensà millor publicar aquest llibre com una biografia més del bisbe d'Hipona. I davant la bona acollida de la primera edició, decidí treure la segona, que ara apareix molt corregida i augmentada en un capítol.

Tots esperem un bon acolliment a aquesta segona edició, que ens presenta el P. Campelo. Que així sigui. Les comandes poden fer-se a l'Autor o a Editorial Estudio Agustiniano - Filipinos, 7 - 47007 Valladolid.

Moisés Mª Campelo. AGUSTÍN DE TAGASTE: un hombre en camino.
Ed. del Autor, Valladolid

■ **M.C.**

Ensopegada blaugrana

FUTBOL

PRIMERA DIVISIÓ

Sevilla	1	Ath. Bilbao	2	Albacete	1	Osasuna	0
Sp. Gijón	1	Valladolid	0	Burgos	1	At. Madrid	1
R. Madrid	1	Cádiz	1	Mallorca	2	Oviedo	1
Logroñés	2	Tenerife	0	Español	1	Zaragoza	0
Deportivo	0	Valencia	1	R. Sociedad	2	Barcelona	1

1. Real Madrid	32 + 10	20
2. Barcelona	28 + 8	20
3. Valencia	27 + 9	20
4. Zaragoza	26 + 8	20
5. Albacete	25 + 3	20
6. At. Madrid	24 + 6	20
7. Sp. Gijón	24 + 2	20
8. Sevilla	23 + 1	20
9. Burgos	22	20
10. R. Sociedad	20	20
11. Logroñés	19 - 3	19
12. Oviedo	17 - 1	20
13. Deportivo	17 - 5	20
14. Ath. Bilbao	17 - 3	20
15. Osasuna	16 - 2	20
16. Tenerife	14 - 4	20
17. Cádiz	13 - 5	20
18. Valladolid	12 - 6	20
19. Español	12 - 8	20
20. Mallorca	10 - 10	19

Julio Salinas (Barcelona)

GOLEJADORS

Hierro (R. Madrid)	11
Manolo (At. Madrid)	•
Zamorano (Sevilla)	•
Laudrup (Barcelona)	9
Butragueño (R. Madrid)	8
Fonseca (Valladolid)	•
Koeman (Barcelona)	•
Michel (R. Madrid)	•
Pizzi (Tenerife)	•
Penev (Valencia)	7
Polters (Logroñés)	•
Escaich (Espanol)	6
Bakero (Barcelona)	•

SEGONA DIVISIÓ

Mérida	0	Sestao	1	Barcelona B	1	Compostela	0
Málaga	0	Eibar	0	Palamós	0	Rayo	0
Lleida	Suspès	Figueres		Sabadell	1	R. Madrid B	0
Castellón	1	Murcia	0	Ath. Bilbao	2	Avilés	0
Las Palmas	1	Celta	2	Betis	3	Racing	0

1. Figueres	28 + 8	21
2. Celta	26 + 4	22
3. Lleida	26 + 6	21
4. Racing	25 + 3	22
5. Rayo	24 + 4	22
6. Betis	24 + 4	22
7. Compostela	23 + 3	22
8. Eibar	22	22
9. Barcelona B	22	22
10. Mérida	21 + 1	22
11. Palamós	21 - 1	22
12. R. Madrid B	20 - 2	22
13. Castellón	19 - 1	22
14. Sabadell	19 - 3	22
15. Murcia	19 - 3	22
16. Las Palmas	18 - 2	22
17. Sestao	18 - 4	22
18. Málaga	17 - 5	22
19. Bilbao Ath.	14 - 6	22
20. Avilés	14 - 6	22

Milán (Sabadell)

GOLEJADORS

Milojevic (Mérida)	15
Gudelj (Celta)	•
Bilek (Betis)	8
Paquito (Mérida)	•
Jose M. (R. Madrid)	•
Amavisca (Lleida)	•
Miladenovic (Castellón)	7
Carreras (Barcelona)	6
Music (Castellón)	•
Guillermo (Castellón)	•
Pedro (Rayo)	•
Benito (Racing)	•
Mel (Betis)	5

En moments de certa eufòria, quan tot sembla funcionar perfectament sincronitzat, sol produir-se una derrota important, com la que va patir el Barça davant la Reial Societat. Moltes vegades s'ha pecat d'excés de confiança, de sentir-se excessivament segur i no valorar prou els rivals. En aquesta ocasió, però, la derrota va ser conseqüència de l'infortuni. El màxim responsable de la desfeta va ser Zubizarreta, amb dues intervencions poc afortunades. Un mal dia, no obstant, el pot tenir tothom, perquè errar és humà.

La derrota és un pas enrera en la cursa de persecució del Barça al Madrid. Tanmateix cal perseverar en l'esforç, ja que el Madrid mostra símptomes de feblesa i de desorientació, com ho demostra l'empat davant el modest Cádiz. Queda tota la segona volta i molts punts en disputa. El Madrid, a més, ha de visitar el Nou Camp.

Pel seu cantó, el València segueix la seva cursa ascendent i ja s'ha situat a tercer lloc de la classificació, després de la seva victòria a La Corunya. Enguany els valencians formen un bloc compacte, perfectament acoblat i molt ben dirigit des de la banqueta. Amb tota la segona volta per davant, el València té encara quelcom a dir en aquest campionat.

Clemente, un revulsiu

L'Espanyol necessitava com l'aire que respirem les dues victòries en els dos darrers partits que ha jugat a casa. I ho ha aconseguit, en bona part, gràcies a l'impuls que ha donat Clemente a l'equip.

L'Espanyol ha ofert, sobretot davant el Zaragoza, la imatge d'un conjunt més ordenat i molt seriós en defensa. Ja va anunciar Clemente que un dels seus objectius és aconseguir que els marquin menys gols.

Clemente està canviant la mentalitat dels seus homes, que es mostren més lluitadors i ambiciosos, i ha tornat la il·lusió al soci. Sembla el revulsiu necessari, però la situació del club de Sarrià continua essent delicada. A més de treball i esforç, farà falta una mica de sort per evitar el descens.

Tomàs Puntí

LA TRAVESSA

JORNADA 22 (2-2-92)

1. Sevilla - Ath. Bilbao	2
2. Sp. Gijón - Valladolid	1
3. R. Madrid - Cádiz	X
4. Logroñés - Tenerife	1
5. Deportivo - Valencia	2
6. Albacete - Osasuna	1
7. Burgos - At. Madrid	X
8. Mallorca - Oviedo	1
9. Español - Zaragoza	1
10. R. Sociedad - Barcelona	1
11. Málaga - Eibar	X
12. Mérida - Sestao	2
13. Castellón - Murcia	1
14. Sabadell - R. Madrid B	1

Pleno 15

Palamós - Rayo	X

PROPERA BUTLLETA

JORNADA 23 (9-2-92)

1. Barcelona - Sevilla
2. Ath. Bilbao - Sp. Gijón
3. Valladolid - R. Madrid
4. Cádiz - Logroñés
5. Tenerife - Deportivo
6. Valencia - Albacete
7. Osasuna - Burgos
8. At. Madrid - Mallorca
9. Oviedo - Español
10. Zaragoza - R. Sociedad
11. Racing - Mérida
12. Eibar - Lleida
13. Figueres - Castellón
14. Compostela - Palamós

Pleno 15

Avilés - Betis

PROPERA JORNADA

PRIMERA DIVISIÓ

1. Barcelona - Sevilla
2. Ath. Bilbao - Sp. Gijón
3. Valladolid - R. Madrid
4. Cádiz - Logroñés
5. Tenerife - Deportivo
6. Valencia - Albacete
7. Osasuna - Burgos
8. At. Madrid - Mallorca
9. Oviedo - Español
10. Zaragoza - R. Sociedad

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Repertori d'himnes per a la celebració cantada de la Litúrgia de les Hores

Aquest nou llibre que tenim el goig d'oferir-vos conté els himnes del Diurnal i d'altres de nova creació, tots ells musicats de manera digna i lloable per coneguts autors musicals. Aquests himnes constitueixen un ampli i enriquidor repertori per tots els temps litúrgics, per les celebracions solemnes o festives del santoral, així com per la litúrgia ferial.

De venda a les llibreries.

Format: 14x20 cms. 408 pàgines - Impres a dues tintes.

Enquadernació Guaflex, amb dues tintes.

P.V.P. (amb IVA): 2.350 ptes.

EDITORIAL REGINA, S. A.

Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

televisió

Programació del 9 al 15 de febrer de 1992

TV
3

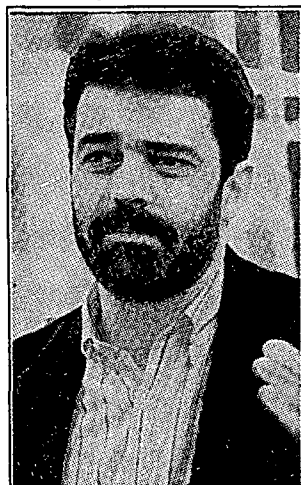
DIUMENGE, 9
09.15 Sardanes
09.30 Club super 3
12.25 Aquest programa
12.50 La reina de casa (D)
13.15 Amor a primera vista
14.30 Telenotícies - El temps
15.05 Club super 3
15.35 Tarda de cine (D): «El diable a les quatre en punt»
17.45 El salt
19.00 Magnum (D)
20.00 Gol a gol
20.30 Telenotícies - El temps
21.00 30 minuts
21.30 Dallas (D)
22.15 Gran estrena: «La joia de la corona»
23.15 Innocent o culpable (D)
23.35 **SIGNES DELS TEMPS**

ESPÀIS FIXOS
DE DILLUNS A DIVENDRES:
09.50 Gradul's, ara pot
10.20 Informació agrària
10.30 Universitat oberta (D)
12.30 A dalt i a baix (D)
14.00 T/N Comarques
14.30 Telenotícies - El temps
15.05 Bona cuina
20.15 Bona cuina

20.30 Telenotícies - El temps
DILLUNS, 10
11.00 30 minuts
11.35 Això és massa
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)
15.15 Gent del barri (D)
15.40 Com a casa
16.45 Simon i Simon (D)
17.15 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 Betes i films
21.35 Pantalla(D): «Els contrabandistes»
23.15 Telenotícies - Diners
00.05 La dimensió desconeguda

DIAMARTS, 11
11.00 Personal i intransferible
11.45 Dallas
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)
15.10 Gent del barri (D)
15.40 Com a casa
16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 Amor a primera vista

22.15 Avui per demà
22.45 Wolf (D)
23.30 Telenotícies - Diners
00.20 Bagdad cafe (D)

DIMECRES, 12
11.00 Vida salvatge
11.30 Versió directa
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)
15.10 Gent del barri (D)
15.40 Com a casa

16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 Cinema 3: «Agent 007 al servei secret de sa Majestat»
23.05 L'informatiu cinema(D)
23.35 Telenotícies - Diners
00.25 Motor a fons

DIJOUS, 13
11.00 Thalassa
11.45 Més enllà del 2000
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)
15.10 Gent del barri (D)
15.40 Com a casa
16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 El joc del segle
22.30 Actual
23.30 Telenotícies - Diners
00.20 Temps de neu

DIVENDRES, 14
11.00 Aquest programa
11.30 Actual
13.00 Riviera (D)
13.30 Veïns (D)

15.10 Gent del barri (D)
15.45 Com a casa
16.45 Simon i Simon
17.35 Club super 3
19.10 Katts i gos (D)
19.35 2/4 de Bachs
21.10 La vida en un xip
23.50 Telenotícies - Diners
00.40 Pel·lícula: «La venjança d'Al Capone»

DISSABTE, 15
09.15 Sardanes
09.30 Club super 3
12.40 El joc del segle
14.00 Betes i films
14.30 Telenotícies - El temps
15.00 Bona cuina
15.10 Club Super 3
15.35 Tarda de cine: «Goldy, l'últim ós daurat»
17.10 El pare Dowling (D)
18.00 Katts i gos (D)
18.25 Cop de sort (D)
19.10 L'espartacoels i la Sra. King
19.50 Ves què diran
20.25 Bona cuina
20.30 Telenotícies - El temps
21.00 Això és massa
22.00 Cine nit: «Major Dundee»
23.50 Cine de mitjanit: «La tija de l'orquídia»

TV
2

DIUMENGE, 9
09.00 Chocala
09.00 **SANTA MISSA**
09.45 Tria bé, tria TVE
10.00 Dibuja-2
10.30 Cine para todos: «The last warhouse»
12.00 Domingo deporte
15.00 Barcelona olímpica
15.30 Cine paraíso presenta (I): «Mayor Bárbara»
17.15 Días de cine
17.45 Cine paraíso presenta (II): «Un genio anda suelto»
19.30 Frecuencia pirata
21.00 L'informatiu
21.30 Baloncesto NBA
00.00 Estudio estadio
00.45 Off cinema: «Punto de Varsovia»
01.30 Buscar la vida en Madrid

ESPÀIS FIXOS
DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.30 Clip clap video
08.00 Dibuja-2
09.00 Pre-escolar
09.30 TV educativa
16.25 Redacció a la 2
18.00 Falcon Crest

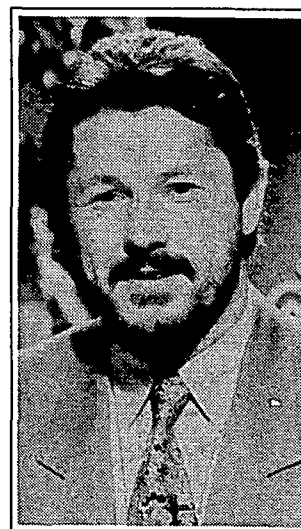
DILLUNS, 10
11.30 Barcelona olímpica
12.00 Cataclip
12.15 J.J.OO. de Albertville
13.30 Atac i gol
14.00 De otro mundo
14.30 Menjar bé
15.00 Especial J.J.OO. de

Albertville
16.30 Primera sesión: «Doble sacrificio»
19.00 Peligrosamente juntas
20.00 L'informatiu vespre
20.20 La barberia
20.45 Especial J.J.OO. de Albertville
21.15 Aquellos maravillosos años
21.45 Las chicas de hoy en día
22.15 La estrella es... la Universal: «Mi profesora particular»
00.00 Orden especial
00.05 Rapido
00.30 Cine club: «Casémo os de nuevo»

DIAMARTS, 11
10.00 J.J.OO. de Albertville
10.45 TV educativa
11.30 ACB
12.00 La barberia
12.25 Cataclip
13.00 Clip clap video
13.30 Xafarranxo
14.00 J.J.OO. de Albertville
14.30 Menjar bé
15.00 Especial J.J.OO. de Albertville
16.30 Primera sesión: «Punto de ruptura»
19.00 Peligrosamente juntas
20.00 Baloncesto
21.30 L'informatiu
22.00 J.J.OO. de Albertville
23.00 Las colecciones de la 2
00.30 Cine club: «Eb»

DIMECRES, 12

11.30 Glasnost
12.00 Cataclip
12.15 J.J.OO. de Albertville
13.30 Atac i gol
14.00 De otro mundo
14.30 Menjar bé
15.00 Especial J.J.OO. de Albertville
16.30 Primera sesión: «Luz que agoniza»
18.45 Ciclismo

19.00 Peligrosamente juntas
20.00 L'informatiu vespre
20.20 Cara B
20.45 Especial J.J. OO.de Albrville
21.15 Tele-Expo-92

21.30 Força Barça
22.00 El supercine de la 2: «La noche de los gigantes»
00.00 Imágenes perdidas
00.30 Cine club: «El imperio del terror»

DIJOUS, 13
10.00 J.J.OO. de Albertville
11.30 Prisma
12.00 Cara-B
12.20 Cataclip
13.00 Cajon desastre
13.00 Clip clap video
13.30 Xafarranxo
14.00 J.J.OO. de Albertville
14.30 Menjar bé
15.00 Especial J.J.OO. de Albertville
16.30 Primera sesión: «El y su enemiga»
19.00 Peligrosamente juntas
19.30 Neu a la 2
20.00 Especial J.J.OO. de Albertville
20.30 Baloncesto
22.00 J.J.OO. de Albertville
22.15 Dijous cinema: «El lugar sin límites»
00.30 Cine club: «Bajo la máscara de placer»

DIVENDRES, 14
11.30 Neu a la 2
12.00 Literal
12.30 Cajón desastre
13.00 Clip clap video
13.30 Xafarranxo
14.00 De otro mundo

14.30 Menjar bé
15.00 Especial J.J.OO. de Albertville
16.30 Primera sesión: «El amor empieza a medianoche»
19.00 Atletismo
20.30 Especial J.J.OO. de Albertville
23.00 La solución del caos
00.30 Cine club: «Brumeb»
02.00 Golf: Open de España

DISSABTE, 15
08.00 Area reservada
09.00 Força Barça
09.30 Xafarranxo
10.00 Dibuja-2
10.30 Cine para todos: «Sugar Colt»
12.30 J.J.OO. de Albertville
13.30 Atac i gol
14.00 L'informatiu
14.30 Economía en la 2
15.00 Panorama semanal
15.30 Ponte las pilas
16.30 NBA
17.00 Juegos olímpicos de Albertville-92
18.30 Golf: Open de España
19.00 Pista de estrellas
19.45 Tria bé, tria TVE
20.00 Chocala
21.00 L'informatiu
21.15 Rápido
22.00 J.J.OO. de Albertville
23.00 De risa
00.30 La tabla redonda
01.30 Cine club: «Secreto eterno»
03.15 Golf: open de España

canal
33

DIUMENGE, 9
13.00 Hoquei patins
14.30 Tennis
16.30 Basquet NBA
18.00 Superbowl -futbol americà
18.00 Basquet
19.20 Waterpolo
19.55 L'equalitzador
20.45 Thalassa
21.30 Gol a gol
23.45 Canal 34
00.45 Informe mundial CNN

ESPÀIS FIXOS
DE DILLUNS A DIVENDRES:
17.00 Gradul's, ara pot

17.30 Universitat oberta
17.55 Victor
18.10 Veïns
18.30 Planeta terra
19.50 Tot l'esport
20.15 Ciptoman
21.25 Gent del barri
21.55 Mil paraules
22.00 Les notícies del 33
22.15 El temps
22.20 Diners

DILLUNS, 10
19.20 Basquetmania
20.20 Sputnik TV
22.30 Segle XX
23.30 L'hora d'Alfred Hitchcock

DIAMARTS, 11
19.20 Basquetmania internacional
20.20 La Marion i els seus col·legues
20.50 Sputnik TV
21.20 Sorteig Super 10
22.30 Versió directa
23.30 Star Trek, la nova generació

DIMECRES, 12
19.20 Motor a fons
20.20 La Marion i els seus col·legues
20.50 Sputnik TV
21.20 Sorteig Lotto 6/49

22.30 60 minuts
23.30 Els intocables

DIJOUS, 13
19.20 Temps de neu
20.20 La Marion i els seus col·legues
20.50 Sputnik TV
21.20 Sorteig Super 10
22.30 Fila 3: «El palau encantat»
24.00 Una caseta al camp

DIVENDRES, 14
19.20 Futbol 92
20.20 La Marion i els seus col·legues

20.50 Sputnik TV
22.30 Tres catorze setze
23.15 Jazz & Co
00.15 Mister Ed

DISSABTE, 15
13.10 **SIGNES DELS TEMPS**
14.00 VÍbria
14.15 Personal i intransferible
15.10 Més enllà del 2000
16.00 Futbol anglès
18.00 Futbol
20.00 Futbol
22.00 Esports del 33
22.10 Flash notícies 33
22.30 Opera: «Boris Godunov»

TV
1

DIUMENGE, 8
08.00 Informe semanal
09.00 **TIEMPO DE CREER**
09.15 Concierto
10.00 **EL DIA DEL SEÑOR - SANTA MISA**
11.00 **PUEBLO DE DIOS**
11.30 Campo y mar
12.00 135 Escons
12.30 Un, dos, tres...
14.35 Dibujos animados
15.00 Telediario-1
15.35 El retorno d'Artacán
16.00 Sesión de tarde: «El fantasma del lago del Ciprés»
17.40 El tiempo es oro
18.35 Juego de niños
19.05 Un mundo diferente
19.30 Juguemos al trivial
20.30 Telediario-2
21.05 Juzgado de guardia
21.30 Domingo cine: «Café, coca y puro»
23.25 Los años vívidos
00.30 Literal
01.00 Arte y artistas
01.30 Alicia

02.00 Rockopop
ESPACIOS FIJOS DE LUNES A VIERNES:
07.35 Informativos en inglés
08.00 Avance telediario
08.05 Cada mañana
09.00 Avance telediario
12.10 Amor prohibido
12.55 Avance telediario
13.00 Teleuna
14.00 L'Informatiu migdia
15.00 Telediario-1
16.30 Pasa la vida
17.25 Avance Telediario
20.30 Telediario-2
DILLUNS, 10
09.05 Sesión matinal
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?
19.05 6.25
19.30 Jake el gordo
21.05 El precio justo
22.35 La piovra

23.50 En portada
00.20 Diario noche
00.35 Tendido cero
01.05 Punto de vista
01.15 Los australianos
DIMARTS, 11
09.05 Sesión matinal
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?
19.05 6.25
19.30 Jake el gordo
21.05 Videos de primera
21.40 Sesión de noche con...
23.20 A debate
00.20 Diario noche
00.40 Punto de vista
00.50 Semblanzas
01.45 **TESTIMONIO**
DIMECRES, 12
09.05 Sesión matinal
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?

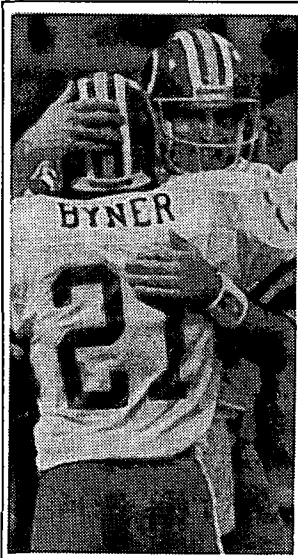
19.05 6.25
19.30 Jake el gordo
21.00 Noche de Humor: «Las chicas de oro»
21.35 El Quijote
23.10 Grandes relatos
00.00 Diario noche
00.20 Punto de vista
00.30 Los australianos
DIJOUS, 13
09.05 Sesión matinal
13.30 Belleza i poder
14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?
19.05 6.25
19.30 Jake el gordo
21.05 Primero izquierda
22.15 El primi-juego
22.30 Estrenos TV
00.20 Diario noche
00.25 Punto de vista
00.35 Los australianos
DIVENDRES, 14
09.05 Sesión matinal
13.30 Belleza i poder

14.30 No te rías que es peor
15.35 Rubi
17.30 ¿Quieres que te lo cuente?
19.05 6.25
19.30 Jake el gordo
21.05 Un, dos, tres...
23.30 El autopista
00.00 Diario noche
00.15 Alucine
01.25 En concierto
DISSABTE, 15
08.00 Primero izquierda
09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
09.30 Concierto del Sábado
11.00 Documental
12.00 No te cortes
13.00 Encuentro juvenil con Banesto
14.00 Rockopop
15.00 Telediario-1
15.35 Dibujos animados
16.00 Sesión de tarde
18.05 Club Disney
19.35 Amigos olímpicos
20.30 Telediario-2
21.05 Informe semanal
22.00 Sábado cine

antena
3

DIUMENGE, 8
06.00 Oh video
06.30 Centímetros cúbicos
07.15 3 de A3
08.00 El gordo
09.30 La guardería del domingo
11.00 Fútbol sala
12.30 Fútbol americano
14.30 Peyton Place
15.00 Noticias
15.30 El programa de Hermida
18.00 Polvo de estrellas: «La conquista del Oeste»
20.03 La familia Newton
20.30 Noticias
21.00 El gordo
22.30 Noticias
22.35 Noche de lobos: «Embryo»
00.15 Noticias del deporte
00.45 El programa de Hermida
ESPACIS FIJOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.30 Aula-3
08.00 La guardería
09.30 Tan contentos
09.45 La salud
10.00 El oro y el barro
12.03 Santa Barbara
13.03 Bonanza
14.03 Noticias regionales

14.30 Cosas de casa
15.00 Noticias
17.50 Teletienda
18.00 La merienda
19.40 La ruleta de la fortuna
20.30 Noticias

DILLUNS, 10
07.00 Los protectores
15.30 Leonela
16.15 Telecine: «Amantes»
19.15 Salvados por la campana
21.00 El equipo «A»
22.01 La película del lunes: «Masters del Univers»
00.00 Noticias
00.15 Hombres de azul
01.15 Hospital general
02.45 Aula 3
DIMARTS, 11
07.00 La llamada del oeste
15.30 Leonela
16.15 Telecine: «Grupo antiterrorista b»
19.15 Un hombre de familia
21.00 El coche fantástico
22.00 La película del martes: «Corazón»
00.00 Noticias
00.15 Mancuso
01.15 Hospital general
02.45 Aula 3
DIMECRES, 12
07.00 Un hombre en casa
15.30 Leonela

16.15 Telecine: «Grupo Antiterrorista II»
18.30 Superforce
21.00 Nuevos policías
22.01 Cinturón negro: «Bruce Lee, el invencible»
00.00 Noticias
00.15 Barcelona a fondo
01.15 Hospital general
02.45 Aula 3
DIJOUS, 13
07.00 La llamada del Oeste
15.30 Leonela
16.15 Telecine: «La viudita ye-ye»
19.15 Historias de Marshall
21.00 Cop rock
22.01 Farmacia de guardia
22.30 De tú a tú
00.00 Noticias
00.15 Lou Grant
01.15 Escuela de periodismo
02.00 Hospital general
02.45 Aula - 3
DIVENDRES, 14
07.00 Aventuras en el lago
15.30 Leonela
16.15 Telecine: «Anónimo Veneciano»

19.15 El príncipe Bel Aire
21.00 Nuevos policías
22.01 Cine: «Un hombre y una mujer»
23.45 La clave
02.00 Cine de madrugada: «La isla desnuda»
DISSABTE, 15
07.00 La llamada del oeste
07.30 Aula 3. Sala de concierto
08.00 De tú a tú
09.30 La guardería del sábado
11.00 Polvo de estrellas (I): «El regreso de Bruce Lee»
13.00 Centímetros cúbicos
14.03 Noticias regionales
14.30 Los héroes de Hogan
15.00 Noticias
15.30 El programa de Hermida
18.00 Teletienda
18.10 Polvo de estrellas (II): «Gangster 191»
20.03 Chicas con clase
20.30 Noticias
21.00 3 de A3
22.03 Polvo de estrellas (III): «La carta»
00.00 «Pascual Duarte»
01.30 «La adolescente»
03.00 El programa de Hermida

tele
5

DIUMENGE, 8
07.20 Entre hoy y mañana
08.00 Superguay del domingo
10.30 Pressing catch
11.00 Arco iris
11.30 La 5ª Marcha
12.00 El Sheriff chiflado
13.05 Helicóptero
14.00 ¿Que gente tan divertida!
15.00 Humor amarillo
15.30 Cine fiesta: «El poker de la muerte»
17.30 Tutti frutti
19.00 ¡Vivan los novios!
19.30 Misterio para tres
20.30 Sensación de vivir
21.30 Vip noche
24.00 Entre hoy y mañana
24.40 Colombo
02.20 ¿Hablando se entiende la basca?

ESPACIS FIJOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
07.15 Entre hoy y mañana
08.00 Desayuna con alegría
09.20 Teleromance
10.05 Vacaciones en el mar
12.55 Entre platos anda el juego
13.30 «...A mediodía alegría»
14.00 Papa comandante
14.30 Queridos padres
15.00 Inés Duarte, secretaria
15.30 Remington Steele
16.30 Vientre de alquiler
17.20 Super Guay
19.00 Vip Guay
19.30 ¿Hablando se entiende la basca?
20.00 Hoy
20.05 Su media naranja
20.45 Telecupón

21.00 Manuela
DILLUNS, 10
11.00 Cine corazón: «Academia de danza»
22.00 Gran pantalla: «Riesgo a corazones»
23.45 Entre hoy y mañana
24.25 ¿Hablando se entiende la gente?

01.40 Arco iris
02.10 El inspector Derrick
DIMARTS, 11
11.00 Cine corazón: «El poderoso Howard Hughes»
22.00 Gran pantalla TV
23.45 Entre hoy y mañana
00.30 ¿Hablando se entiende la gente?

01.30 Chicas con las chicas
02.00 El inspector Derrick
DIMECRES, 12
11.00 Cine corazón: «Españolas en París»
22.00 Cine 5 estrellas: «El Lute»
00.25 Entre hoy y mañana
02.50 ¿Hablando se entiende la basca?

DIJOUS, 13
11.00 Cine corazón: «Segundo la hierba»
22.00 Silencio, se ríe: «Amor a la española»
23.25 ¿Que gente tan divertida!
24.00 Entre hoy y mañana
00.30 Noche de miedo: «Bajo el vestido nada»
02.10 ¿Hablando se entiende la basca?

DIVENDRES, 14
11.00 Cine corazón: «Caete muerta, cariño»
22.00 Sensación de vivir
22.50 Tutti frutti
00.10 Entre hoy y mañana
00.50 ¿Hablando se entiende la gente?

DISSABTE, 15
07.30 Entre hoy y mañana
08.00 «Superguay sábado»
10.30 Las chicas con las chicas
11.00 Humor amarillo
11.30 Pressing catch
12.05 El sheriff chiflado
13.00 Telecinco, ¿Dígame?
15.00 Batman
15.30 Cine fiesta: «Martín el gauchó»
17.15 Vip noche
19.00 Vivan los novios
19.30 ¿Hablando se entiende la basca?
20.00 Inés Duarte, secretaria
21.00 Manuela
22.05 Humor cinco estrellas
24.15 Entre hoy y mañana
01.00 Pressing boxeo

COMENTARI TV

TV i espais de divulgació

Fa un parell de mesos que vaig tenir l'oportunitat de mantenir una xerrada amb el presentador d'un conegut magazine. Durant la conversa vaig aprendre moltes coses de la TV i vaig treure'n unes quantes conclusions. Serien les següents: 1.- A la TV hi ha gent que hi treballa per vocació i... n'hi ha que no. 2.- Treballar a la TV no és tan bonic com sembla però té les seves compensacions. 3.- Ser personatge públic et dona fama però també et treu privacitat. 4.- Per triomfar en els mitjans de comunicació s'ha de ser treballador i constant. I força coses més...

Però hi va haver una reflexió que per damunt de tot em va cridar l'atenció, i que alhora vaig trobar sorprenent: Programar, decidir el que han de veure, gaudir i contemplar milions de persones no és ni molt menys tasca fàcil de dur a terme. S'ha de pensar, planejar dedicar-hi hores, esforços i... diners. I és contradictori que davant d'una realitat tan important com aquesta els diferents canals de TV sovint la resolguin tan frívolament i poc seriosament. Que els programadors es dediquin a emplenar la majoria dels espais televisius amb concursos, serials, pel·lícules, "culebrons", i de tant en tant algun que altre informatiu o programa cultural!

Em resisteixo a creure que l'esforç de tanta gent i els fons econòmics que disposen —obtinguts la major part de la butxaca dels ciutadans— no serveixin més que per farcir les hores del dia indiscriminadament d'imatges que moltes vegades manquen de qualitat i contingut. Sóc conscient que hi ha d'haver de tot i que hem de poder gaudir de programes d'humor i de concursos sense gaires pretensions... Que el fet de veure un pel·lícula no sempre ens ha de dur a fer reflexions filosòfiques i transcendents...

En fi, el que vull expressar —i sé pel món en què em bellugo que és el pensament de moltes persones— és que seria bo que la distribució dels diferents programes de TV fos més equilibrada quant a la durada i varietat. Que es respectessin les proporcions i que no tot es reduïxi a guanyar de manera fàcil quatre rals, i tractar de fer entendre a la quitxalla per què s'estomaquen tot el temps els personatges de dibuixos animats. Quan la TV, a més d'entretenir i de fer passar l'estona informará i crearà inquietuds intel·lectuals?

"Usque tandem —Srs. programadors— abutere patientia nostra?"

■ Mercè Pérez i Lorda

Telespectadors Associats de Catalunya
Plató 14, entl. 2ª - Tel: 200 13 39 - 08021 BARCELONA

Petits anuncis

VARIS

ES LLOGEN habitacions noies. Zona Indústria-Gaudí. Tel. 405 30 42 de 14 a 16.30 i de 21 a 22 h.

XICOT Amb bones referències i presència. S'ofereix a les tardes com conserge, treballs de magatzem, gestions i encàrrecs d'oficina. Em dic Joan, tel. 423 61 89 de 8 a 9 matí i de 21 a 23 h. Quedarien molt contents. Gràcies.

S'OFEREIX Sra. 43 anys per atendre i acompanyar persona sola anciana o malalta, tardes. Experiència i seriositat, amb referències. Tel. 212 54 75

NOVA RESIDÈNCIA 3.ª EDAT: assistència mèd. sanitària. Ambient familiar, hab. individual i col·lectiva. Vista excel·lent, preus raonables. Tel. 418 80 76

SRA. S'ofereix a hores de 10 a 14. Tel. 336 61 98. Truqueu a partir 9 h.

RESIDÈNCIA geriàtrica. c/ Sant Miquel, 42. Premià de Mar. Habitacions individuals i dobles, amb bany i terrassa. Vistes mar-muntanya. Cèntrica ben comunicada. Cures mèdiques-sanitàries. Excel·lent tracte familiar. Tel. 751 09 97

3 PERSONES Per viure en un pis amb dret a cuina o Sres o estudiants a tot estar. Bones ref. Tel. 427 84 56 tot el dia

SOLTER 51 anys desitja amistat amb persones interessades per l'art medieval i modern Tel. (977) 23 65 61 de 9 a 10 nit

TENIR CURA A les tardes: Sr. o Sra. o infants amb estimació i experiència. Bones referències. Jordi. Tel. 423 61 89. De 2 a 4 i de 9 a 11 hores nit.

PROFESSORA EGB i psicòleg. Classes particulars pels qui necessiten ajuda. Experiència i dedicació. També classes català adults. Tel. 453 14 41

S'OFEREIX Sr. culte 50 anys do de gent per a treballs auxiliars d'oficina i preferiblement botiga. Experiència, seriositat i referències. Truqueu al Tel. 212 54 75 de 2 a 5 i de 21 a 24

2 o 3 PERSONES o matrimoni necessita. Entitat cultural de Gràcia per explotar el bar tardes. Tel. 218 19 64 o 217 25 53 de 19 a 21

ES VEN LA BIBLIA, pels monjos de Montserrat. 28 volums, format 22 x 28, 25 volums de text i 3 d'il·lustració. Completa, menys el volum 18-II que encara no s'ha publicat. Perfecte estat de conservació. Preu 175.000 Ptes. Joaquim Estrems. C/. Enric Granados, 9. 1er. 1a. Tel. 453 69 49. 08007 Barcelona

ESTUDIANT S'ofereix com a cangur. Tel. 285 01 98

SRTA. 50 anys socorrista, puericultora, educació especial amb experiència s'ofereix per cuidar nens fins i tot subnormals, malalts, i persones 3a. edat. Tel. 32 05 65 de 3 a 5 h. tarda. Reus

BERGA Venc antic nou a prop de la plaça de St. Pere. Ocasió única. 825 07 65

TALLERS D'ORACIÓ i Vida (P. Larranaga). Dia de desert: 9-2-92 a "Mater Salvatoris" (Ibidabo) Entrada: 9.30 h., acabarà amb l'Eucaristia

JOVE Òptic s'ofereix per regència o col·laboració òptica. Exp. públic. Tel. 237 70 24 de 15 a 18 h.

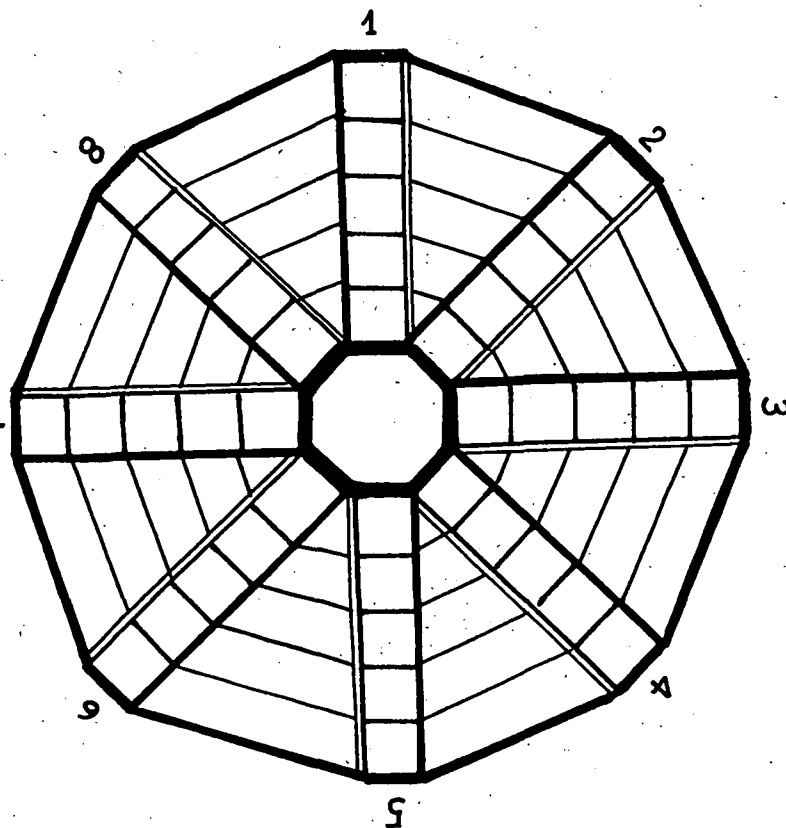
VENC Abric nou Sra. Pell sintètica talla 46 preu a convenir. Tel. 490 21 15. 9 vespre

ENCREUATS

per Rosa Collell

Cercar vuit mots segons les definicions, que tots acabin amb la mateixa lletra central.

Amb les inicials de cada mot hom ha de fer una paraula, segons definició.

LA LLETRA CENTRAL:

A LES INICIALS: Element geomètric.-

- 1- Nom en què en un principi els romans designaren els magistrats suprems de la república.-
- 2- Segons el Gn. fill de Jacob.-
- 3- Superior d'una universitat i el seu districte.-

4- Anhelar.-

5- Persona que mor per tal de defensar la fe.-

6- Preveure clarament la veritat

d'una cosa encara no manifestada.-

7- Dolcesa.-

8- Rivalitzar.-

Solució

1- Pretor.- 2- Isacar.- 3- Rector.- 4- Ansar.- 5- Martir.- 6- Intuir.- 7- Dolçor.- 8- Emular.-

A les inicials: Piràmide
Lletra central: R.-

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

III Si encara no estàs cansat, busca 8 advocacions més de la Verge, venerades a Catalunya

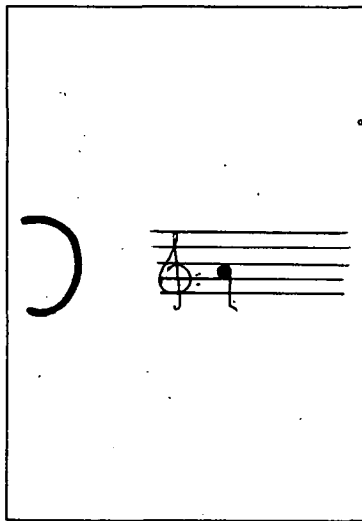
TATUMARETA
NOILAPAPAS
OSTCAÇOASI
PROCARISLO
LALBORASLI
EGAIOLGAUS
DCARTATNIC
LARENIIASL
OSLEOGENIO
SOIPMESTIA

III: Verges Catalanes: Ntra. Sra. de la Cinta = Tortosa; Ntra. Sra. del Mont = La Garrotxa; Ntra. Sra. del Pla = Sarrià; Ntra. Sra. de la Mercè = Barcelona; Ntra. Sra. de la Calbaça = Utrera; Ntra. Sra. de Passanant = Urgell; Ntra. Sra. de Gràcia = Barcelona; Ntra. Sra. Sol de Pont = Roda.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

És una pel·lícula

Solució al 645

l illa DL tres or
l'illa del tresor

FILATÈLIA

per Enric Graupera

JOAN BTA. GIRARD,
prevere

El 1933, Suïssa homenatjà aquest gran pedagog, (Friburg, 1765-1850). Ordenat prevere a Wurtzburg, fou rector de la primera església catòlica que s'obrí a Berna des de la Reforma. Introduí nous mètodes d'ensenyament que no sempre foren compresos. Es retirà a Lucerna. Entre les seves obres destaquen: "Curs de Filosofia", i "Curs d'educació de la llengua materna", que varen merèixer el premi de l'Institut Francès

ESCACS

per Jaume Mora

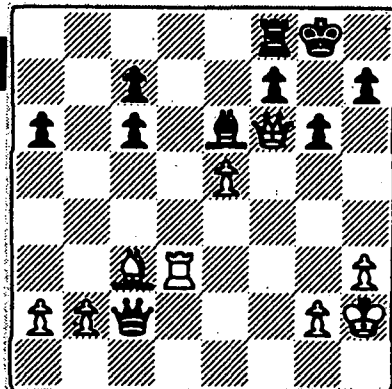
DIAGRAMA 414

Blanques juguen i guanyen

El misteri és com arribar a destapar la gran diagonal, si és que cal, és clar.

Solució al diagrama 414

1 Te6-f6 Tg7-g6, 2 De2-f7+ Tg6-g7, 3 De7-e6 Tg7-g6, 4 De6-f7+ Tg6-g7, 5 Tf6xh6+ 1-0

MEDICUS MUNDI
ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL
DE COOPERACIÓ SANITÀRIA

El nacionalisme és a debat.

Revista
trimestral

El núm. 16-17 és al quiosc o llibreria

debat
NACIONALISTA

“Pretén ésser una eina més al servei de la reconstrucció nacional dels Països Catalans oberta a totes les tendències i ideologies que vulguin, sense complexos, construir la nació catalana”.

Subscriu-te i participa en el debat.

Targeta de subscripció

Nom _____

Adreça _____

Població _____ Tel. _____

☐ Subscripció normal ..... 2.500 Ptes.

☐ Subscripció suport ..... 3.500 Ptes.

Altres formes de pagament

☐ Xec bancari
adjunt núm.

☐ Contra reemborsament

☐ Gir postal

Domiciliació a Banc o Caixa

_____ de _____ de 199

Sr. Director Banc o Caixa _____

Sucursal _____

Adreça _____

Compte corrent/
llibreta d'estalvis núm. _____

A nom de _____

Distingit senyor,

Us preguem que fins a una nova ordre feu efectiu a Fundació CDP amb càrrec al meu compte corrent/llibreta d'estalvis els rebuts anyals, que per a aquesta entitat us siguin presentats. Cordialment,

Signat

Gran Via de les Corts
Catalanes, 570, entresol
Tel. 454 97 02
Fax: 454 97 03
08011 Barcelona

Fundació
CDP
Centre
Documentació
Política.

LITÚRGIA / CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº
43

L'ESGLÉSIA CELEBRA

➤ a cura de PIETAT CAMPMAJÓ

9 de febrer. Diumenge V de durant l'any. Lectures: Primera Is 6:1-2a.3-8; Salm 137; segona 1C 15:1-11; tercera Lc 5:1-11.

10 de febrer. Dilluns de la setmana V de durant l'any. Lectures: Primera 1R 8:1-7.9-13; Salm 131; segona Mc 6:53-56.

11 de febrer. Dimarts de la setmana V de durant l'any. Lectures: Primera 1R 8:22-23.27-30; Salm 83; segona Mc 7:1-13.

12 de febrer. Dimecres de la setmana V de durant l'any. Lectures: Primera 1R 10:1-10; Salm 36; segona Mc 7:14-23.

13 de febrer. Dijous de la setmana V de durant l'any. Lectures: Primera 1R 11:4-13; Salm 105; segona Mc 7:24-30.

14 de febrer. Divendres. Sts. Ciril: Metodi: Lectures: Primera Fets 13:46-49; Salm 116; segona Lc 10:1-9.

15 de febrer. Dissabte de la setmana V de durant l'any. Lectures: Primera 1R 12:26-32; 13:33-34; Salm 105; segona Mc 8:1-10.

Litúrgia de les Hores. Setmana 1.

Diumenge: Tot propi.

Dilluns: Sta. Escolàstica, verge. Memòria obligatòria.

Dimarts: De fèria. Santa Eulàlia. A Barcelona — ciutat—. Solemnitat. Fora de ciutat, memòria obligatòria.

Dimecres: De fèria.

Dijous: De fèria.

Divendres: St. Ciri, monjo i St. Metodi, bisbe, patrons d'Europa. Festa.

Dissabte: De fèria. Vespres I de demà.

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

6 de febrer de 1992

CALENDARI

Diumenge, 9 de febrer. V de durant l'any. Sts. Nicèfor, mr.; Sabí, b. i Sta. Apol·lònia, vg. mr.

El sol surt a les 6,54 i es pon a les 5,18. —Hora solar—
Dilluns, 10 de febrer. Sta. Escolàstica, vg. Sts. Ireneu i Jacint, mrs.

Dimarts, 11 de febrer. Ntra. Sra. de Lourdes, Sts. Llätzer, b. i Desideri, b. mr.

Dimecres, 12 de febrer. Sta. Eulàlia, vg. mr. patr. de Barcelona, St. Damià, mr. i Bta. Humbelina, vg. Festa major a Banyeres i Pallejà.

Dijous, 13 de febrer. St. Benigne, pvre. i mr. Stes. Fusca i Maura, mrs.

Divendres, 14 de febrer. Sts. Ciril, monjo i Metodi, b. i Valentí, pvre. i mr.

Festa major a Navarces, Ribes de Freser i Serrateix.

Dissabte, 15 de febrer. Sts. Faustí i Jovita, gms. mrs. i Sta. Geòrgia, vg. mr.

D'ACÍ I D'ALLÀ

La novetat cristiana

➤ PERE CAMPÀS BONAY *Monestir de L'Estany*

Tanmateix, els qui ens professem cristians, hauríem de començar a posar en dubte el seguiment que diem fer de Jesús, si el nostre estil de viure no ha causat mai sorpresa als qui ens envolten.

La manera de viure de Jesús, ànima d'un món sense ànima, feia que la gent del poble es preguntés: ¿Qui és aquest? Malament rai si vivim sense demostrar, amb sorpresa, la novetat cristiana.

➤ P.C.

El dia 3 de febrer es commemora la festa del gloriós Sant Blai, bisbe màrtir de la ciutat de Sebaste —Armèrnia— allà pel segle IV, on per la seva virtut era estimat pel poble, que veia en ell un enviat del Senyor.

En la història de la seva vida, es descriuen molts miracles, fins al punt que un metge de l'època, anomenat Aeci, entre altres remeis pels mals de coll o de la gola recomana la seva invocació amb les següents paraules:

"Blai, Màrtir i Servent de Crist, fes que pugi o que baixi" —referint-se al cos estrany o espina enclavada a la gola d'un pacient.

Molts pobles de Catalunya celebren la seva diada i a l'Aleixar, els seus Goigs diuen:

*Abans d'ésser degollat
vàreu obtenir de Déu
que el vostre devot en breu
sigui de tots mals curat,
per mal de gorja heu mostrat
ser vostra virtut major..."*

També a Bot i a Caseres, el veneren com a patró i quan un menut, accidentalment, sembla que s'escanya, li donen uns copets a l'esquena dient:

*Sant Blai de Bot,
que el de Caseres no pot...!*

suposant, ingènuament, la imatge de Bot més miraculosa i amb més poder.

Recordança de Sant Blai

Contra el mal de coll

Així mateix a Castella hi ha el costum de dir quan algun menut s'ennuega:

*¡San Blas bendito,
que se ahoga este angelito!*

Pel Roselló i altres llocs d'aquella contrada, la tradició popular admet els miracles de sant Blai i així s'expressen:

*"Els de mal de coll ferits,
si us prenen per advocat
els veiem prompte guarits,
curant amb vostre favor
de qualsevol malaltia..."*

En el seu dia, a Barcelona —capital— i al carrer de Ferran, a l'església de Sant Jaume, hi ha una imatge de sant Blai. Doncs bé, el 3 de febrer s'hi celebra una missa solemne i cal veure la devoció dels qui hi acudeixen perquè els sigui beneïda la fruita que porten (pomes, peres, etc.) recordant amb afecte els prodigis del Sant.

Ja l'Evangelistista St. Lluc deixà escrit referint-se al Senyor "...i tot el poble volia tocar-lo, per tal com d'Ell emergia una força i Ell els va sanar a tots".

En aquestes paraules s'hi veu el fonament de la Fe, en invocar la força del Cel.

Més endavant acudírem també als Sants i així el Concili de Trento, diu: ...“És bo i just d'invocar els Sants...

mitjançant l'oració per tal que intercedeixin davant el Senyor com a advocats nostres".

D'aquesta manera recordem la vida exemplar d'un benurat de

Déu, que s'oferí a Ell per tal de servir-lo i estimar-lo, donant fins i tot la pròpia vida en cruel martiri.

L'experiència d'Isaïes

El profeta Isaïes és anomenat el profeta de la "santedat de Déu". El motiu és la freqüència amb què subratlla aquest aspecte i anomena el Senyor com a "el Sant d'Israel", i també "el Senyor de l'univers". El text de la 1ª lectura del diumenge 5è és clàssic en aquest sentit, i expressa l'actitud d'Isaïes en rebre la vocació profètica. La visió té un caràcter eminentment litúrgic: el temple, el cant, la presència del fum que ho omple tot, els muntants de les portes que s'estremeixen... Tot són elements que fan pensar en un esdeveniment fonamental de la història d'Israel: l'aliança en el Sinaí. En efecte, tot el culte d'Israel és la continuació d'aquell moment, que roman com a típic, vers el qual cal referir-ho tot, i en funció del qual viu Israel. No endebades la inauguració del Temple de Salomó es descriu com una gran actualització de l'assemblea del Sinaí, la presència del Senyor és significativa per la invasió de la seva glòria, i el poble renova la fidelitat a l'aliança (vegeu 1 Reis 8). El lloc-signe de la presència del Senyor en el temple és "el Sant dels sants", és a dir, el lloc més sant. I el motiu és precisament la referència al Sant d'Israel. La visió d'Isaïes, doncs, és una experiència intensa de la presència de Déu enmig del seu poble, i de la seva voluntat d'amor envers Israel, manifestada en la missió del profeta, que ha de recordar aquest amor al "poble de llavis impurs".

Però, heus aquí que l'experiència espiritual de la presència del Senyor —la seva proximitat— es converteix espontàniament en l'experiència de la seva diferència amb l'home: "Ai de mi!...", diu Isaïes.

L'experiència de l'Església

L'aclamació "Sant, Sant, Sant" (una manera típica d'expressar el superlatiu absolut), present en la litúrgia d'Israel, ha estat assumida molt aviat per la litúrgia de l'Església, i la seva introducció en el moment actual de la missa és dels primers segles.

El perquè d'aquesta assumpció dins la gran pregària eucarística el trobem en la profunda continuïtat —i alhora

VIURE EN L'ESGLÉSIA

➤ a cura del Dr. PERE TENA

"Sant, sant, sant és el Senyor"

superació— entre l'antiga i la nova aliança. Si el càntic dels Serafins, a la litúrgia d'Israel, recordava la proximitat del Déu de l'aliança i alhora la seva absoluta transcendència —el Sant d'Israel—, convenia aquest mateix càntic en el moment de celebrar l'aliança nova i eterna, realitzada en el misteri pasqual del Crist, tal com Ell ho ha volgut en donar el seu memorial a l'Església. En la persona del Crist, Déu Sant s'ha fet al màxim Déu-és-amb-nosaltres, i a través d'aquesta proximitat nosaltres hem estat introduïts en l'esfera de la santedat de Déu, que continua tanmateix essent totalment-altre respecte als homes.

A l'Eucaristia, el cant del "Sant, sant..." és sempre introduït amb una referència a la lloança celestial. "També nosaltres, amb tots els estols celestials, cantem sense parar l'himne de la vostra glòria... Units als àngels i als sants...". A aquesta lloança celestial convida ja el diàleg del prefaci: "Amunt els cors! Els elevem al Senyor!". La veu de l'Església, en l'Eucaristia, és una veu que traspasa la realitat immediata i visible, i s'introdueix més enllà del vel dels signes, allí on es canta la lloança

indefectible a la santedat de Déu, d'on ha vingut la salvació per als homes. Per això afegim "Hosanna", és a dir, la salvació de Déu ve del cel! Ens l'ha portat i l'ha realitzada "el qui ve" encara vers els homes, el Senyor de la glòria.

A l'Església quan canta el "Sant, sant..." li escau la mateixa actitud d'estupor de fe que va comprendre el profeta Isaïes. Tant més, que el realisme de la presència del Senyor entre nosaltres és superior al contemplat per Isaïes. No és perquè sí que les melodies gregorianes del "Sanctus" s'entreten habitualment en aquestes primeres paraules, per subratllar que es tracta d'aclamar la santedat de Déu, que ho penetra tot. I no és tampoc perquè sí que la pregària sacerdotal segueix després del "Sant" enmig d'un ambient de diàleg de mediació entre Déu i el poble, i el sacerdot deixa de parlar al poble per adreçar-se només al Pare, per Jesucrist, en l'Esperit Sant.

L'experiència de cadascú

Tant el profeta Isaïes com l'apòstol Pere (vegeu l'evangeli) van experimentar la seva distància envers el Senyor, al mateix temps que experimentaven la seva distància envers el Senyor, al mateix temps que experimentaven la proximitat de Déu a la seva vida.

L'Església no para de manifestar la mateixa actitud, unint a la lloança la súplica de misericòrdia: "Tingueu pietat de nosaltres!". Però cal que aquesta experiència sigui la de cadascun dels participants en l'Eucaristia. Si no sentim amb intensitat la nostra condició de pecadors que necessiten invocar la misericòrdia divina, potser hem de pensar que no hem arribat a l'experiència, en la fe, de la proximitat del Senyor. La cèlebre frase de sant Agustí: "noverim te, noverim me", és a dir,

"que us conegui a vós, que em conegui a mi mateix", és plenament aplicable aquí. En la mesura que coneixem qui és el Crist que ve i és-amb-nosaltres, ens adonem també qui som nosaltres. Si només ens mirem els uns als altres, aleshores no hi ha perquè unir-se als àngels i als sants, i no hi ha perquè invocar la misericòrdia de Déu.

L'autenticitat de la participació a l'Eucaristia la trobarem en la necessitat de convertir-nos vers el Senyor.

LECTURES BÍBLIQUES

Cicle litúrgic "C" / Diumenge V durant l'any

"Aquí em teniu, envieu-m'hi"

La narració esplèndida de la vocació d'Isaïes és una introducció ben adient per a la litúrgia de la Paraula d'aquest diumenge, en la qual ocupa un lloc central la missió apostòlica, originada en la voluntat de Crist.

La disponibilitat d'Isaïes per a la missió profètica només es manifesta després d'haver experimentat fortament la transcendència divina, la pròpia indignitat, i la purificació concedida per Déu. Només així queda preparat l'instrument de la Paraula de Déu. El mateix succeirà quan Jesús cridarà Pere i els companys per ser pescadors d'homes.

LECTURA DEL LLIBRE DEL PROFETA ISAÏES (6:1-2a.3-8)

L'any que morí el rei Ozies, vaig veure el Senyor assegut en un tron alt i prominent. Els plecs del seu mantell omplien el temple. L'assistien, drets, uns serafins que cridaven l'un a l'altre: "Sant, sant, sant és el Senyor de l'univers, tota la terra és plena de la seva glòria". Aquell crit feia estremir els muntants de les portes i l'edifici s'omplia de fum. Jo vaig dir: "Ai de mi, no podré parlar! Jo que sóc un home de llavis impurs, i visc enmig d'un poble de llavis impurs, he vist amb els meus ulls el rei, el Senyor de l'univers". Llavors un dels serafins volà cap a mi, duent amb uns molls una brasa que havia pres de l'altar. Em tocà els llavis, amb aquella brasa i em digué: "Això t'ha tocat als llavis: ja ha desaparegut la teva culpa, el teu pecat ja ha estat esborrat". Després vaig sentir la veu del Senyor que deia: "¿Qui enviaré? ¿Qui ens hi anirà?". Jo vaig respondre: "Aquí em teniu: envieu-m'hi".

"Us vull cantar a la presència dels àngels, Senyor"

El salm subratlla la visió inicial de la narració anterior: a la presència dels àngels, és a dir, en el santuari celestial, és on el salmista, com Isaïes, experimenta que Déu estima i és fidel, que enforteix la seva ànima...

La litúrgia de l'Església, especialment l'Eucaristia, ¿no és precisament una lloança a la presència dels àngels, amb els quals cantem: Sant, Sant, Sant és el Senyor...?

SALM 137: 1-2a, 2bc-3,4-5,7c-8 (R.: 1c)

Us enalteixo amb tot el cor, Senyor,
us vull cantar a la presència dels àngels.
Em prosterno davant del santuari.

R.: Us vull cantar a la presència dels àngels, Senyor.

Enalteixo el vostre nom,
perquè estimeu i sou fidel.
Sempre que us invocava, m'heu escoltat,
heu enfortit la meua ànima R.

En sentir el que vós heu promès,
tots els reis de la terra us lloaran,
celebraran que vós obreu així:
"Que n'és de gran la glòria del Senyor". R.

La vostra dreta em salva.
Que el Senyor continuï afavorint-me.
El vostre amor perdura sempre.
Acabeu la vostra obra, Senyor R.

"Això és el que tots prediquem, i això és el que vosaltres heu cregut"

Amb aquest fragment entrem en l'últim tema de la primera carta als cristians de Corint: la resurrecció dels morts, fonamentada en la

resurrecció de Crist, centre de la predicació apostòlica.

L'apòstol remarca amb força quelcom que no podem oblidar mai en l'Església: la unitat de la predicació apostòlica, i la unitat de fe de l'Església.

LECTURA DE LA PRIMERA CARTA DE SANT PAU ALS CRISTIANS DE CORINT (15:1-11)

Germans, us recordo la Bona Nova que us vaig anunciar i que vosaltres acollíreu; fins ara us hi heu mantingut fermes i per ella heu obtingut la salvació. No crec pas que us convertíssiu en va a la fe. Per tant, si encara ho reteriu, recordeu amb quines paraules us vaig anunciar la Bona Nova. Primer de tot us vaig transmetre el mateix ensenyament que jo mateix havia rebut, és a dir, que Crist, com deien ja les Escripures, morí pels nostres pecats, que fou sepultat i que al tercer dia, com deien ja les Escripures, ressuscità. Que després s'aparegué a Queses i després als dotze. Després s'aparegué a més de cinc-cents germans a la vegada; molts d'aquests encara viuen, però alguns ja són morts. Després s'aparegué a Jaume, i més tard a tots els apòstols. Finalment, el darrer de tots, com un que neix fora de temps, se m'aparegué fins i tot a mi.

Perquè jo sóc el més petit dels apòstols i ni tan sols mereixo com em diguin apòstol, perquè vaig perseguir l'Església de Déu. Però per gràcia de Déu sóc el que sóc, i la gràcia que ell m'ha donat no ha estat infructuosa. Al contrari, he treballat més que tots, no jo, sinó la gràcia de Déu, que ha treballat amb mi. Però, ¿què hi fa?

Tant si sóc jo, com si són ells, això és el que tots prediquem, i això és el que vosaltres heu cregut.

"Ho deixaren tot i el seguíren"

L'evangelista Lluc, després de presentar Jesús iniciant el seu ministeri profètic a Galilea, començant per Natzeret (vegeu l'evangelí dels diumenges tercer i quart), ens parla de la participació en aquest ministeri, tal com Jesús mateix ha volgut donar-la. La crida dels primers deixebles es fa sota el signe de la pesca. Es tracta d'una imatge bíblica que anuncia la reunió dels homes a la presència de Déu, a la fi dels temps. La força de la paraula de Crist, que es manifesta decisiva en el signe de la pesca – "ja que vós ho dieu..." – és, alhora, revelació per a Simó Pere de la santedat de Crist, presa de consciència de la seva condició de pecador, i motiu de la seva obediència radical a la vocació rebuda.

Els dotze, i els seus successors –el col·legi episcopal–, són els encarregats per Crist de continuar, a través del temps i de l'espai, l'anunci d'una mateixa i única Paraula: el Crist mort i ressuscitat. (Vegeu segona lectura).

EVANGELI SEGONS SANT LLUC (5:1-11)

En una ocasió la gent s'aglomerava sobre Jesús per escoltar la paraula de Déu. Ell, es trobava vora l'estany de Genesaret, veié dues barques a la platja. Els pescadors n'havien baixat i rentaven les xarxes. Pujà en una de les barques, que era de Simó, li demanà que l'apartés una mica de terra, s'assegué i ensenyava la gent de la barca estant.

Quan acabà de parlar, digué a Simó: "Tira endins, i caléu les xarxes per pescar". Simó li respongué: "Mestre, ens hi hem escarrassat tota la nit i no hem pescat res, però ja que vós ho dieu calaré les xarxes". Així que ho feren, agafaren tant de peix, que les xarxes s'esquinçaven. Llavors feren senyals als pescadors de l'altra barca que vinguessin a ajudar-los. Ells hi anaren, i ompliren tant les barques que quasi s'enfonsaven.

Simó Pere, en veure això, es llançà als genolls de Jesús i li deia: "Senyor, allunyeu-vos de mi, que sóc un pecador". Ni ell, ni cap dels qui anaven amb ell no se sabien avenir d'una pesca com aquella. Igual passà amb Jaume i Joan, fills de Zebedeu, que eren socis de Simó. Però Jesús digué a Simó: "No tinguis por: des d'ara seràs pescador d'homes". Llavors tornaren a terra les barques, ho deixaren tot i se'n anaren amb ell.

Vocació de Pere, Jaume i Joan

(Lc 5:1-11)

La gent i Jesús

Sesdevingué que mentre la gent s'aglomerava entorn d'ell i escoltava la paraula de Déu i ell mateix estava a la vora de l'estany de Genesaret, velé dues barques... I, pujant a una de les barques... s'assegué i ensenyava la gent de la barca estant (vv. 1-3). San Lluç ens ha presentat Jesús retornant a Galilea després del baptisme al Jordà i de l'experiència—les temptacions—al desert. I constata: La seva anomenada s'estengué per tota la regió, ensenyava en les sinagogues d'ells i tothom el lloava (4:14-15). A Natzaret primer, a Cafarnaüm després, Jesús es va guanyar l'admiració de la gent—i la incomprensió d'alguns—que l'escoltaven amb gust i eren presos d'ensurt veient el poder que tenia enfront del mal. I comença la corrua de gent que va a la recerca de Jesús, portant-li els malalts i els endimoniats i escoltant el seu ensenyament. Tot aquest moviment popular entorn del líder carismàtic és el que ens pinta l'evangelista a començament de la lectura que proclamem avui. La lliçó és clara: el poble busca Jesús. I el busca perquè en ell, hi troba la força i la paraula de Déu. És el poble dels pobres, dels que passen necessitat, dels que pateixen, dels decebuts, que sols en la força de Déu troben ajut i consol. La força del Déu invisible ara es manifesta esclatant en aquell jove predicador ambulant que ha sorgit de la seva terra. Amb la seva intuïció natural, el poble veu en Jesús el signe eficaç de l'amor de Déu. I s'aglomera al seu entorn. Sense saber-ho, aquella gent, donava una imatge anticipada de l'Església. Posava en comú les seves limitacions, deficiències i necessitats—la seva pobresa—i sentia com Jesús convertia aquella comunitat extravagant en comunió. Era la força de la paraula de Déu, proclamada pel Verb de Déu en persona, qui transformava "la gent" en comunitat receptora i comunicadora de l'amor de Déu. És damunt d'aquest dibuix suggestiu de la futura Església que l'evangelista hi brodarà la vocació dels responsables d'aquesta Església.

Pere i la barca

Fins aquest moment l'evangelista ens ha presentat Jesús actuant en solitari. És veritat que les multituds el cerquen i l'envolten, però és únicament Jesús qui les acull, els predica i els assisteix. En el text que llegim avui, sant Lluç ens narra la vocació dels primers col·laboradors: Simó i els seus parçoners Jaume i Joan. Empès per la gentada que escoltava la paraula de Déu, Jesús que està entre la riba i l'aigua, veient dues barques a la vora del llac—els pescadors eren a la platja rentant les xarxes—, es decideix a enfilarse en una. I anota l'evangelista: era de Simó. Jesús li demanà que l'apartés una mica de terra, s'assegué i ensenyava la gent de la barca estant (vv. 2-3). De mica en mica, l'evangelista ens acostava al moment de l'elecció dels primers companys de Jesús, i d'entrada ja hi fa destacar Pere. No és sols l'amo de la barca que serveix d'improvisat púlpit, sinó que també és l'únic que als ulls de la gent apareix al costat de Jesús que predica a la multitud. Pere, que ja a Cafarnaüm havia estat testimoni del poder taumatúrgic de Jesús i l'havia acollit a casa seva, ara apareix davant de la gentada comanant la barca des d'on Jesús realitza la seva missió d'anunciar la bona nova del Regne de Déu (4:43). No trigaria pas gaire a sentir com Jesús el convidava a fer el mateix. La barca de Pere

comença a emergir com a signe de la futura església de Jesús.

Quan acabà de parlar, digué a Simó: Voga endins, i caleu les xarxes per pescar. Simó li respongué: Mestre, ens hi hem escarrassat tota la nit i no hem pescat res, però ja que vós ho dieu, calaré les xarxes (vv. 4-5). Un home de terra endins dona ordres a un pescador professional, que si bé manifesta el seu temor d'home experimentat, acaba obeint el comanament del "líder". Únicament en Lluç trobem el mot grec "epistatés"—el que està per damunt, líder, principal—aplicat a Jesús i encara sols pels integrants del cercle dels íntims; els altres l'anomenen "mestre" o "rabi". És guanyat per la força d'aquell líder que el pescador Pere es decideix a desafiar la seva experiència professional: Ja que vós ho dieu—literalment: per la vostra paraula. És la paraula de Jesús—paraula de Déu—la que suscita la fe que desafia els coneixements i la intel·ligència natural. I el futur "líder" de l'Església veu amb els seus propis ulls la meravella de deixar-se prendre i menar per la fe: Agafaren tant de peix, que les xarxes s'esquinçaven... I ompliren tant les barques que quasi s'enfonsaven (vv. 6-7).

Confessió i vocació de Pere

La pesca miraculosa és un signe, que Simó capta i interpreta bé. Jesús és molt més que un líder: és el Senyor. L'obediència a la paraula de Jesús ha portat Simó a l'acte de fe. Lluç i Pau expressen amb el mot Senyor "Kyrios" la divinitat de Jesús. Simó veient-se, doncs, davant del Senyor sent l'esfereïment de la seva consciència de criatura que està molt lluny de Déu. Per això es llança als genolls de Jesús i li diu: Allunyeu-vos de mi, que sóc un pecador, Senyor (v. 8). Com si digués: No us barregeu amb mi que no sóc més que un home pecador. Reconeixent humilment la seva condició de criatura, confessa la grandesa de Jesús. És en aquest pla de realisme sobrenatural que Jesús crida Pere i l'associa a la seva pròpia activitat ministerial. No tinguis por. És una expressió molt estimada de Lluç, encara que no exclusiva d'aquest evangelista. Justament la Bona Nova que Jesús ha vingut a proclamar és la de la confiança en l'amor infinit de Déu, que se'ns revela com el Pare entranyable. Davant del Déu salvador la por del pecador es converteix en esperança joiosa de perdó. Per això Jesús enlloc d'allunyar-se dels pecadors va cap a ells i se'ls enduu a la salvació. I això precisament és el que encomana a Simó Pere des d'aquell moment. Des d'ara seràs pescador d'homes (v. 10). El grec, en frase molt difícil de traduir literalment, diu: seràs encativador d'homes vius. La missió que el Pare ha encomanat a Jesús i que ara ell encomana a Pere és la d'aplegar els homes per o en la vida. Per això ha vingut a destruir el pecat, que és divisió, enfrontament que mata. Com a futur cap de l'Església, Pere és cridat a fer comunió, a reunir els homes i les dones en la vida que Jesús ens ha portat al preu de la seva sang. Tota la força i la grandesa d'aquest relat recau sobre aquesta frase de Jesús. Pere, el pescador de peixos vius, és el percaçador de vida, que aplega en la comunió de l'amor del Pare, en Crist i per la força de l'Esperit, la humanitat escampada per la regió del pecat i de les ombres de la mort. Tasca sublim, única, que exigeix la dedicació de tota la vida: Llavors tornaren a terra les barques, ho deixaren tot i se n'anaren amb ell (v. 11).

LA GRÀCIA DE SER DONA

➤ per
GEORGETTE
BLAQUIÈRE

continuació

Què escrivia? No ho sé. Ha agradat imaginar-ho. Penso en aquell gravat del segle XIX on Jesús traça les paraules de les Benaurances: «Feliços els misericordiosos...»

No ho crec. Si Jesús escriu sobre la sorra, deuen ser aquells dibuixos misteriosos que manifesten el més enllà dels mots, quan res més pot ésser dit que valgui la pena, quan un es queda mut davant la profunditat de la maldat de l'home. Jesús ha estat sorprès ensenyant a la gent. Ara, ¿què hi ha per ensenyar? La Llei? La coneixen de memòria i en fan un instrument de mort. I res de la nova Aliança no pot ésser rebut per aquests cors durs i intransigents. Jesús calla, doncs, obstinadament.

Els fariseus «anaven preguntant». No deixaran passar una ocasió tan bona de matar dos ocells d'un tret. Els tenen a tots dos, no els deixaran anar tan fàcilment.

Jesús aleshores «es dreça». Volem una resposta? Aquesta cau clara i tallant com una espasa nua: «Aquell de vosaltres que estigui sense pecat, que sigui el primer de tirar-li la pedra».

Heus aquí el judici d'Aquell que Déu ha establert únic «jutge just» i del que Joan, l'evangelista referirà, en les línies que segueixen aquest relat, les paraules incisives, dirigides als mateixos fariseus: «Vosaltres judiqueu segons la cam; jo no judico ningú. I, si és que judico, el meu judici és vàlid, perquè no sóc sol, sinó jo i el qui m'ha enviat» (Jn 8,15-16). Que no pesi més únicament sobre la dona el pes del pecat comú! L'home és dreçat tranquil·lament, però d'una manera forta, davant la seva responsabilitat en «el pecat de la cam», com en tot altre pecat. Davant Déu, ja no hi ha acusadors o acusats, sinó tan sols pecadors solidaris, còmplices, encara que sàpiga greu als fariseus! El testimoni de la consciència personal de cadascú davant la veritat de Déu, la veritat que és Déu, esdevé l'únic lloc on la llei s'arrela i es realitza. Des de llavors, ¿de quina manera acorrallar el germà —o la germana— en un judici, més encara, una condemna, essent un mateix culpable? «No jutgeu per no ésser jutjats». Aquesta paraula és recuperada cinc vegades en els sinòptics. El judici de Déu comença

per resumir-ho tot en la condemnaició per tal que tot pugui ésser resumit en el penediment i el misteri de la misericòrdia de Déu (Rm 11,32).

«I tornà a ajupir-se i a dibuixar a terra»

Jesús se situa com a jutge, però no com a acusador, la mirada del qual fustejaria la consciència dels fariseus i els obligaria a abaixar els ulls. Els fa, al contrari, l'almoïna d'una aparent indiferència i deixa de mirar-los. No triomfa esclafant-los amb la seva superioritat, ell que «sabia prou què hi ha en l'home» (Jn 2,25). Evitar provocar-los per por que ells s'obstinessin, per vana fatxenderia, en una prova de força, en la qual la dona ho perdria tot. Se sent quasi físicament, en aquest text, la tensió extrema del silenci que segueix a les paraules de Jesús... Ha pres el risc més gran, el de donar un cop de mà als mateixos fariseus: fer-los sortir del formalisme i de la bona consciència on es conforten mútuament fent un bloc en l'anonimat d'un cos constituït, per fer-los entrar un altre cop en ells mateixos, cadascú davant la seva pròpia consciència.

«...l'un darrera l'altre...»

I Jesús guanya! «l'un darrera l'altre», tornen a existir personalment, i a reconèixer llur veritat d'home pecador. És ben veritat que el missatge de la justícia evangèlica pot afectar els més endurits i anquilosats dels homes! En la mesura com són provocats a tirar a terra l'uniforme de la seva funció o la màscara de la seva hipocresia mundana, tornen a existir personalment, en la seva consciència d'home individual, desalienat i re-cridat a la llibertat.

Aleshores «l'un darrera l'altre» s'eclipsen començant pels més vells, els més savis, els més respectats també... És agafat, el qui volia agafar? No es tracta pas d'aquest joc. El qui creia agafar amb la trampa del formalisme, és agafat amb la trampa de la veritat o millor dit, és alliberat per la veritat i es troba desarmat davant ell mateix esperant ser-

ho davant Déu: Nicodem hi és, sense cap dubte. Joan acaba de fer-se ressò del seu trastorn i dels seus interrogants (Jn 7,50). Més tard vindrà a reclamar el cos de Crist mort, i no tindrà por de comprometre's enmig dels deixebles.

D'altres se'n van també, que es recobraràn amb més ràbia i rancor acumulats. Jesús, arribada l'hora, no escaparà pas de les seves mans.

«Jo tampoc no et condemno»

De moment, Jesús es queda sol la dona «al mig»; només aleshores «Jesús alça el cap» per primer cop. El diàleg comença, trasbalsador per la seva simplicitat: «¿On són? ¿Ningú no t'ha condemnat? Ningú, Senyor. Jo tampoc no et condemno».

Heus aquí, l'absolució d'Eva. Jesús pronuncia un judici i no una paraula de misericòrdia perquè aquest cop no diu: «Jo et perdono», sinó: em nego, tot i tenint-ne el dret, a condemnar-te. El mal del món, la responsabilitat del qual fan pesar només sobre les teves espatlles, sóc jo qui l'assumeix des d'ara. Jo sóc «l'anyell de Déu que pren sobre seu el pecat del món» (Jn 1,29). I només jo puc fer-ho, perquè sóc l'únic innocent i pur de tot pecat. Perquè «no he vingut a condemnar el món, sinó a salvar-lo» (Jn 12,47).

Ara «vés» posat dret i camina. I sobretot «no pequis més». Tu també, converteix el teu cor, «Jo no sento pas gust per la mort de l'impíu, oracle del Senyor. (Convertiu-vos i viviu!)» (Ez 18,32).

Així es manifesta el judici de Déu: la misericòrdia no és una contra-justícia, sinó la realització i la perfecció de la justícia, «la que fa viure» i no, morir.

En aquesta justícia, l'home i la dona es poden finalment reconciliar. El pecat havia trencat llur unitat i alçat Adam en acusador d'Eva: «la dona que m'heu donat m'ha ofert el fruit de l'arbre, i n'he menjat» (Gn 3,12). Amb la paraula de Jesús, l'home està convidat a deixar de construir la seva justificació esclafant l'altre, encara que fos culpable. I és veritat, que és massa fàcil arreglar els problemes del mal en el món com els escribes i els fariseus (dels que Pau es farà ressò referint-se a la seva pròpia formació de fariseu) acusant: «és la dona...». D'aquest simplisme, massa dones n'han patit i en pateixen encara. Jesús ens en allibera situant l'home i la dona en la seva veritat, és a dir en la «comunió dels pecadors» cridats al penediment que és així baix i l'anunci de la «comunió dels sants».

4. L'ALLIBERAMENT DEL PECAT

El pecat dels orígens: La «còrdia» femenina

El combat del Crist contra Satan és on es realitza al nivell més profund l'alliberament de la humanitat, i en la seva victòria sobre totes les forces del mal i de la mort es manifesta la plenitud de la salvació». Jo veia Satanàs que queia del cel com un llamp» (1c 10,18). L'experiència més difícil de viure és la de la nostra impotència d'alliberar els cors, el nostre com el d'altre. Ben bé que provem de lluitar —i tenim raó de fer-ho— perquè hi hagi més justícia i amor entre els homes, i compremem, de vegades, que el combat per millorar les estructures del món no és en va. Però en un moment donat, ensopeguem amb la impossibilitat de matar l'arrel del mal en el cor de l'home. Qui pot deslliurar del mal, sinó Déu? Qui pot guarir el cor de l'home? Jesús pot fer-ho i ho fa en un combat decisiu: pagans i Jueus, «ha fet un sol home nou reconciliat amb Déu per la creu: ell, sol, ha matat l'Odi» (Ep 2,16).

Per mesurar la importància d'aquest combat, s'han de rellegir, no cal dir-ho, els textos del Gènesi. Els dos relats de la creació de l'home se succeeixen. El primer capítol, anomenat «relat sacerdotal» perquè està redactat per sacerdots en el segle VIè. abans del Crist, posa en evidència la creació de l'home i de la dona al cim de la creació del món material, com a participants l'un i l'altra de la

mateixa naturalesa humana a imatge de Déu, i cridats l'un i l'altra al mateix esdevenir: la plenitud de la semblança amb Déu. El segon relat, anomenat «Jahvista», més antic perquè es remunta al segle Xè., en temps del rei Salomó, transmet amb més imatges els relats de la creació de l'home, de la dona, de la temptació i de la caiguda. L'ensenyament que ens aporta és d'una riquesa inesgotable.

Per a la parella primitiva, on cadascú ha rebut l'altre de mans de Déu, en una transparència absoluta, tot és clar. «I tots dos, l'home i la dona, anaven nus, però no tenien vergonya l'un de l'altre» (Gn 2,25). Però no ens els hem d'imaginar com infants en un jardí preciós, on no passa res, on no s'espera res perquè ja està tot rebut. En el jardí de l'Eden, tot és donat en esperança, però Adam i Eva han d'aprendre dia rera dia a rebre-ho tot. Els textos sagrats estan travessats d'una dinàmica profunda de vida i l'home i la dona són emportats per aquest impuls: dominar el món, no per destruir-lo sinó, a la manera de Déu creador, per conservar-hi i fer-hi sorgir la vida. És el seu futur. Esdevenir imatge de Déu en plenitud és la dinàmica interna de llur desig. Perquè la tensió del desig habita el cor de l'home des de la seva creació. Es copsa això en el meravellós relat de la creació de la dona: Adam, fet a imatge de Déu-Amor, del

A GRÀCIA DE SER DONA

per
GEORGETTE
BLAQUIÈRE

qual present, sense encara conèixer-la, la riquesa de la Trinitat benaurada, està insatisfet en el món creat i no pot suportar la seva solitud. Sembla adormir-se de tristesa i de malestar en l'espera de quelcom, no sap encara què, que el realitzarà. Aleshores Déu, que al capvespre pren perspectiva com un artista davant la seva obra («Déu veié que estava bé»), declara aquesta vegada: «No està bé que l'home estigui sol» (Gn 2,18) i dona cos al desig del cor d'Adam.

Es nota en el relat amb quina tendresa Déu escolta el desig d'Adam i el fa coincidir amb el seu projecte creador, com per donar a l'home a més a més la joia d'ésser escoltat. La humanitat que ha de venir supera així una nova etapa. Perquè la parella d'Adam i Eva, fascinats l'un davant l'altre, en aquest primer dia d'amor, manifesta encara més la imatge de Déu que Adam sol encara que ell fos el rei de la creació.

Podem pensar que de desig en desig i d'atorgament en atorgament l'home i la dona junts entrarien cada vegada més en la comprensió del misteri de Déu, esdevenint-li semblants perquè el descobrien progressivament tal com és fins al dia en què Déu mateix, acomplert el temps previst, els hauria ofert el fruit madur de l'arbre de la vida¹.

La temptació de la serp, amb aquella intel·ligència diabòlica del què és l'essencial, vé a afegir-se justament sobre el desig profund (i just!) que habita Adam i Eva, de realitzar-se en una semblança encara més perfecta amb Déu. Estan junts (Gn 3,6), i per l'intermediari d'Eva, el temptador es dirigeix a tots dos (a la parella): «No morireu pas. Déu sap prou que el dia que en mengeu se us obriran els ulls i sereu com els àngels, que ceneixen el bé i el mal» (Gn 3,5)².

En aquest moment, la imatge d'un Déu gelós, dèspota, astut, s'insinua en la consciència de la humanitat en lloc del Déu-Amor, i encara ara no ha acabat de fer-hi destrosses. La desconfiança i la por tallaran en rodó, des d'ara, l'impuls del desig de l'home vers Ell.

Eva comença a dubtar i en el seu cor el pecat ja ha estat comès. Aparta els ulls, i es posa a desitjar una altra cosa que Déu: «La dona, veient que l'arbre era bo per a menjar, que donava gust de mirar-se'l i era temptador per a adquirir el coneixement» (Gn 3,6). El desig pur es torna cobdícia. El no-se-sap-què que la realitzarà en la semblança amb Déu, de la qual porta en ella mateixa set i de la qual la saviesa del Creador havia mesurat les etapes, creu que ella ho podrà «adquirir» de seguida, com màgicament, i amb la seva pròpia iniciativa. Perquè al contrari del desig que és fort i pacient, que fa obrir les mans, aprèn a rebre, la cobdícia és violenta i vol agafar-ho tot ràpidament. Aleshores Eva, separada ja d'Adam, agafa el fruit i el mossega.

Adam calla i deixa fer. Perquè en ell també s'ha insinuat

el dubte. ¿si fos veritat que Déu havia volgut reservar-se el poder, si fós veritat que aquest fruit li aportaria, amb la plenitud del coneixement, la igualtat del poder amb Déu?

«En donà també al seu home, i en van menjar tots dos; i a tots dos se'ls obrien els ulls. Llavors conegueren que anaven nus» (Gn 3,6-7).

Coneixem la continuació del relat, Déu apareix al vespre i crida l'home «on ets?...» la resposta d'Adam: «He sentit les vostres passes al jardí, he tingut por...», la confessió de la falta sense penediment sinó al contrari, com una mena de revolta infantil contra Déu: «La dona que m'heu donat...» i contra la dona: «és ella...».

Davant d'aquesta parella malmesa on cadascú des d'ara veu l'altre en la seva nuesa i la seva vergonya, Déu fa el

balanç del desastre: «El teu desig t'impulsarà cap al teu home, i ell et voldrà sotmetre» (Gn 3,16).

El desig original que portarà l'home i la dona l'un envers l'altra, i l'un i l'altra cap a la seva realització en la semblança amb Déu-Amor, és des d'ara desviat: en l'home, esdevé voluntat de poder sobre la seva

companya, orgull i dominació destructiva sobre el món. En la dona, és desviada en cobdícia mai no associada, desig de possessió no menys destructor, insatisfacció fonamental que, de fracàs en fracàs, condueix a les pitjors aberracions.

He dit de quina manera Jesús havia denunciat l'origen del poder masculí, per deslliurar-ne a la dona, i alhora, renovar el cor de l'home endurit pel pecat. Jesús ve també a trobar-se amb la dona en el seu propi pecat. Revelant a una dona de Samaria el sentit del desig que l'habita més enllà de totes les desviacions, acollint la fe de la prostituta penedida que torna a aprendre els gestos de l'amor, Jesús allibera radicalment la dona en el seu mateix ésser.

Com una font que troba finalment el seu camí, el desig pot tornar a sorgir, pur del cor femení i la més perduda pot retrobar el seu rostre a imatge de Déu. No és cap escàndol en l'Evangeli que les prostitutes siguin cridades a anar davant nostre en el Regne i que Maria Magdalena hagi entrat la primera en el Jardí reobert.

1. Sant Pau desenvoluparà aquest projecte de Déu reprès, després de la caiguda, en la Nova Aliança, pel poder de l'Esperit Sant: «I així tots nosaltres, que amb la cara descoberta contemplem com en un mirall la glòria del Senyor, ens anem transformant en aquesta mateixa imatge tot passant d'una glòria a una nova glòria, com per l'acció del Senyor, que és l'Esperit» (2Co 3,18).

2. La Bíblia ecumènica (TOB) tradueix: «la felicitat i la desgràcia».

A GRÀCIA DE SER DONA

per
GEORGETTE
BLAQUÈRE

continuarà

Suplement infantil de Catalunya Cristiana

N.º 602

La mort d'un avi

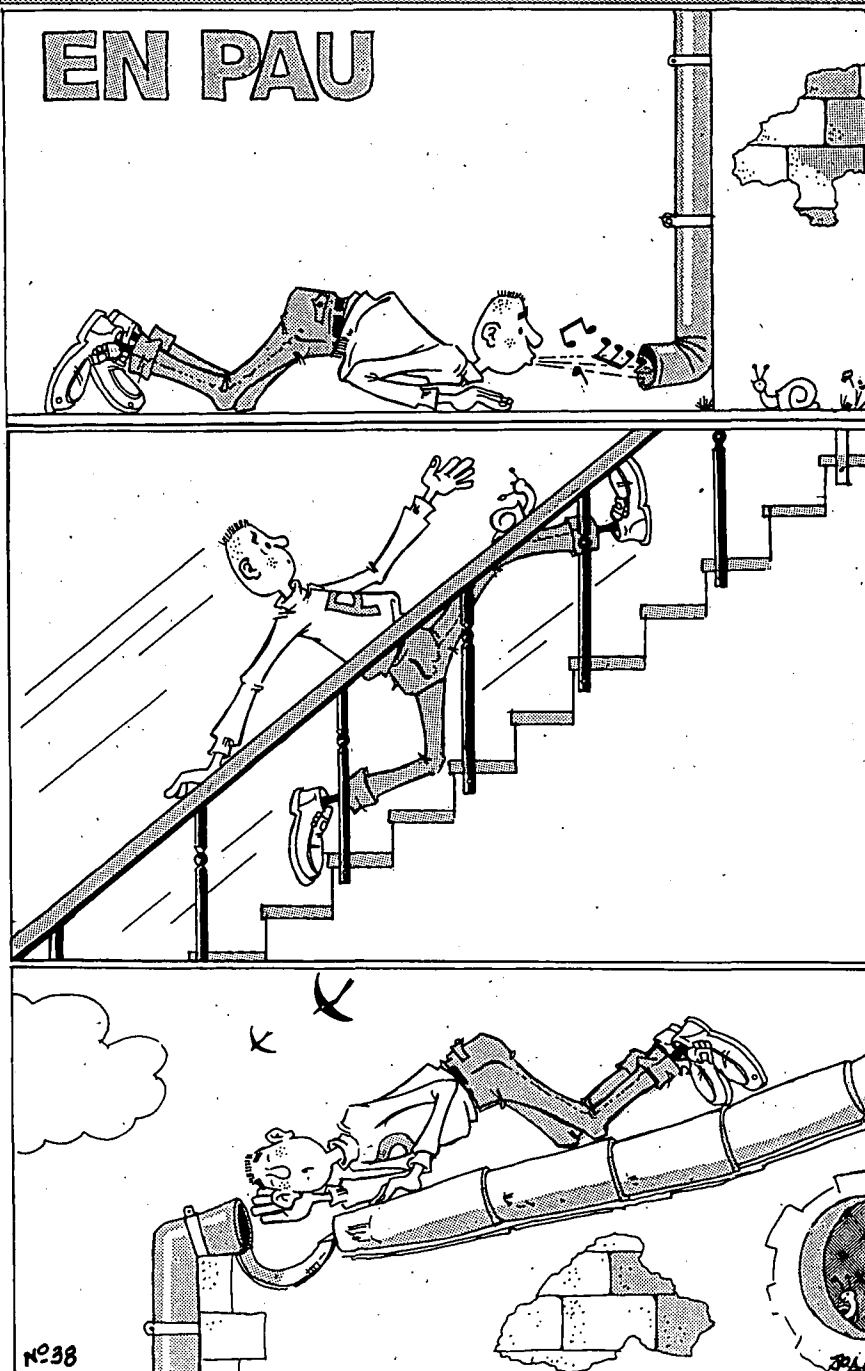
L'altre dia morí l'avi d'en Josep i la Dolors. No era pas molt gran, però es veu que una malaltia mig amagada li va jugar una mala passada. En Josep i la Dolors són dos Eixerits molt simpàtics de la gran família d'Eixerits i Eixerides d'arreu de Catalunya que formen tots plegats. Molts dels seus amics el coneixiem el seu avi, i l'estimàvem perquè era un home bo de debò. Ara estan una mica tristos, és clar; però, com que són cristians, tenen la certesa que un altre dia es trobaran amb ell, i que tots plegats, seran feliços per sempre.

Estic segur que molts Eixerits i Eixerides teniu encara els avis, i que els estimeu. Jo me'ls estimo els avis. Tots. Penso que si poguéssim escriure la vida de cadascun d'ells, ens quedàriem de pedra. Han treballat molt, han estimat molt i n'han passades de totes.

Estimar cordialment els avis ha de ser una actitud ferma i decidida de tots els Eixerits i Eixerides. Els cristians ja ho sabem: hem d'estimar tothom. Però, ¿no us sembla que cal començar pels de casa? ¿Com podem dir de debò que estimem els altres, si no estimem les persones amb les quals vivim, que ens estimen i que volen per a nosaltres tot el bé i tota la felicitat del món?

Jo sé que en Josep i la Dolors estimaven el seu avi. I que Nostre Senyor, que ens estima tant a tots, li donarà a viure la VIDA ETERNA. Avi, a reveure!

EN PAU

L'Eixerit

nº 38

Avet Set esllips per a nenes i nens

EN PITU CALSAPEU

NARCÍS MASÓ I VALENTÍ

(Girona 1890-1953)

Narcís Masó fou una de les grans figures de la renovació pedagògica noucentista a Catalunya. Mentre visqué, la seva activitat en el camp de l'educació dels nens fou tan intensa i extensa que és molt difícil de reflectir-la en les breus línies d'aquesta semblança. Perquè al llarg de la seva vida col·laborà amb moltes de les iniciatives escolars que, amb l'esperit de l'"Escola Nova" tingueren lloc a Catalunya. Així treballà amb Palau i Vera al Col·legi Montd'Or, amb Alexandre Galí a l'escola Vallparadís de Terrassa i més tard a la "Mútua Escolar Blanquerna"; amb Mestre Llongueres en la difusió de la rítmica com a pedagogia; amb Artur Martorell i Eladi Homs a la revista "La Mainada", i amb Pau Vila, Pompeu Fabra i Geroni de Moragues a les Escoles d'Estiu. Com a ensenyament, però, posà tota la seva il·lusió en la creació el 1935 de "L'Escola de S'Agaró", la primera escola de pedagogia activa en règim d'internat que es creava a Catalunya. Va durar poc. No obstant el seu bon començament i ben fonamentades esperances, l'"Escola de S'Agaró" desaparegué, arrossegada pel terrabastall de la guerra civil, el 1936.

Donada la seva identificació amb l'Escola Nova —que pretén donar una educació completa i humana— no és estrany que Narcís Masó s'entusiasmés amb l'escollisme com a moviment educatiu fora de l'àmbit escolar. Per això fou un dels primers col·laboradors de Batista i Roca i del 1934 al 1936 el succeí en la presidència de la "Germanor de Minyons de Muntanya de Catalunya". Després de la guerra, retornat de l'exili, serà l'impulsor de la revifalla de l'escollisme a Girona i consultor i conseller de molta gent que, enmig de les més grans dificultats, pretén conservar l'esperit d'unes escoles de qualitat, humanes, actives i patriòticament catalanes.

ESCOLA DE S'AGARÓ

PENSIONAT DE PRIMER ORDRE

CURS 1935 - 1936

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Lluç, capítol 5, versets de l'1 a l'11 (Lc 5:1-11).

Reflexionem: 1. "Ecoltar Jesús", és l'afany que tenien les multituds. Aquest hauria de ser també el nostre desig: Ecoltar Jesús, perquè la seva Paraula ens gules en el nostre camí. D'aquí ve l'atenció amb què hem de participar en la primera part de la reunió del diumenge, en la qual es llegeix i es comenta la Paraula de Déu.

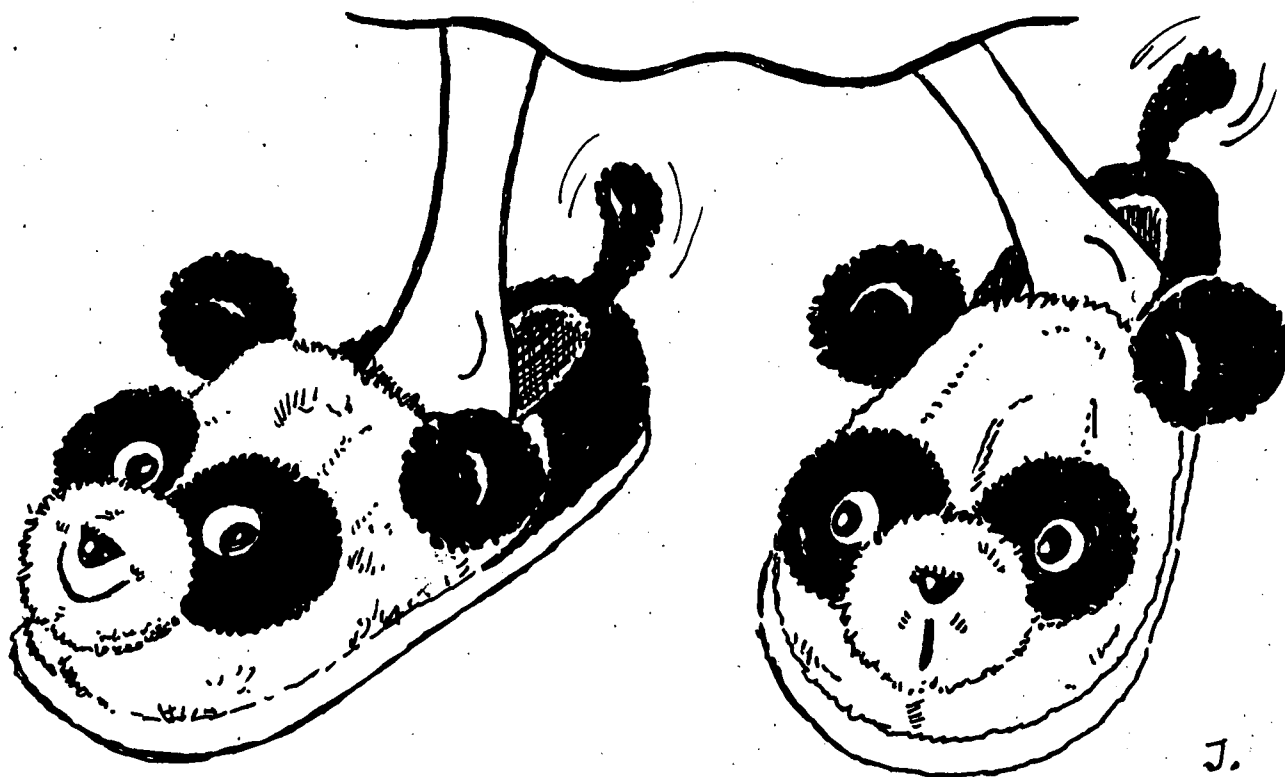
2. Tant empenyen les multituds a Jesús que ha de pujar en una barca, i parlar a la gent de la barca estant. En moltes pintures dels primers segles, apareix la barca de Pere com a figura de l'Església. Jesús digué als Apòstols que els faria pescadors d'homes; i és a través de l'Església que l'Evangeli i la Salvació de Jesús arriben a tots els homes i a tots els pobles.

3. Obeint les paraules de Jesús, després de tota una nit sense pescar res, les xarxes s'esquinçaven i les barques s'enfonsaven de tant de peix. Els Apòstols són "servidors de Jesús", però és Ell el Senyor qui dóna la fecunditat a la seva tasca. També a nosaltres, pobres pescadors com Pere, Jesús ens crida a donar testimoni de la nostra fe. La força de l'evangeli no ve de nosaltres, sinó del Senyor gloriós i ressuscitat.

■ El mossèn

JESÚS ENS PARLA

Avet Set esllips per a nenes i nens

El xino i el xano

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en una ciutat no tan llunyana com tots els pobles dels contes, hi vivia una nena molt bufona que es deia Anna. L'Anna era molt treballadora i bona minyona, però de tant en tant també era una mica mandrosa.

Heus aquí que una vegada va demanar als Reis unes sabatilles noves. Volia que fossin unes sabatilles còmodes i que abriguessin força. D'aquelles tan peludes i tan calentones.

I els Reis li van portar unes sabatilles molt maques, que eren dos ossets panda, amb cueta i tot, i que li van agradar d'allò més. Li agradaven tant que no se les treia en tot el dia. I de pas li servia d'excusa, fixeuvos:

—No, mare, no puc pas sortir al carrer amb sabatilles, digues a la Núria que hi vagi ella a la botiga.

—No siguis barruda, Anna, i fes això que et demano!

De sobte, i sense saber ni com, l'Anna va trobar-se caminant cap a la botiga, i amb força pressa!

—Però què és el què passa?! —va dir la nena, tota espantada— Jo no volia pas sortir al carrer!

—Tu potser no, però nosaltres sí —va dir un dels ossets panda que duia als peus.

—Això no pot ser, sou unes sabatilles, estic somiant.

—No somies, jo sóc el Xino i el meu germà es diu Xano, i ens ha semblat molt lleig el que has dit a ta mare.

I a partir d'aquell dia, tot xino-xano, l'Anna va fer tots els encàrrecs que sa mare li va demanar, deixant a casa la mandra.

Avet Set — Avet Set —

BABAR

i els seus amics a casa

BABAR TORNA DELA MAD'E EDICIONS **BEASCOA**

- Haig d'arreglar la brossa - diu Pom,

i agafa decidit un

- Ets massa petit - li diu la vella senyora,

posant-se el de palla - Vés

a buscar-me la : amb els dies

que fa que no vol ploure gens ni gota,

com vós que l' no estigui pansit ?

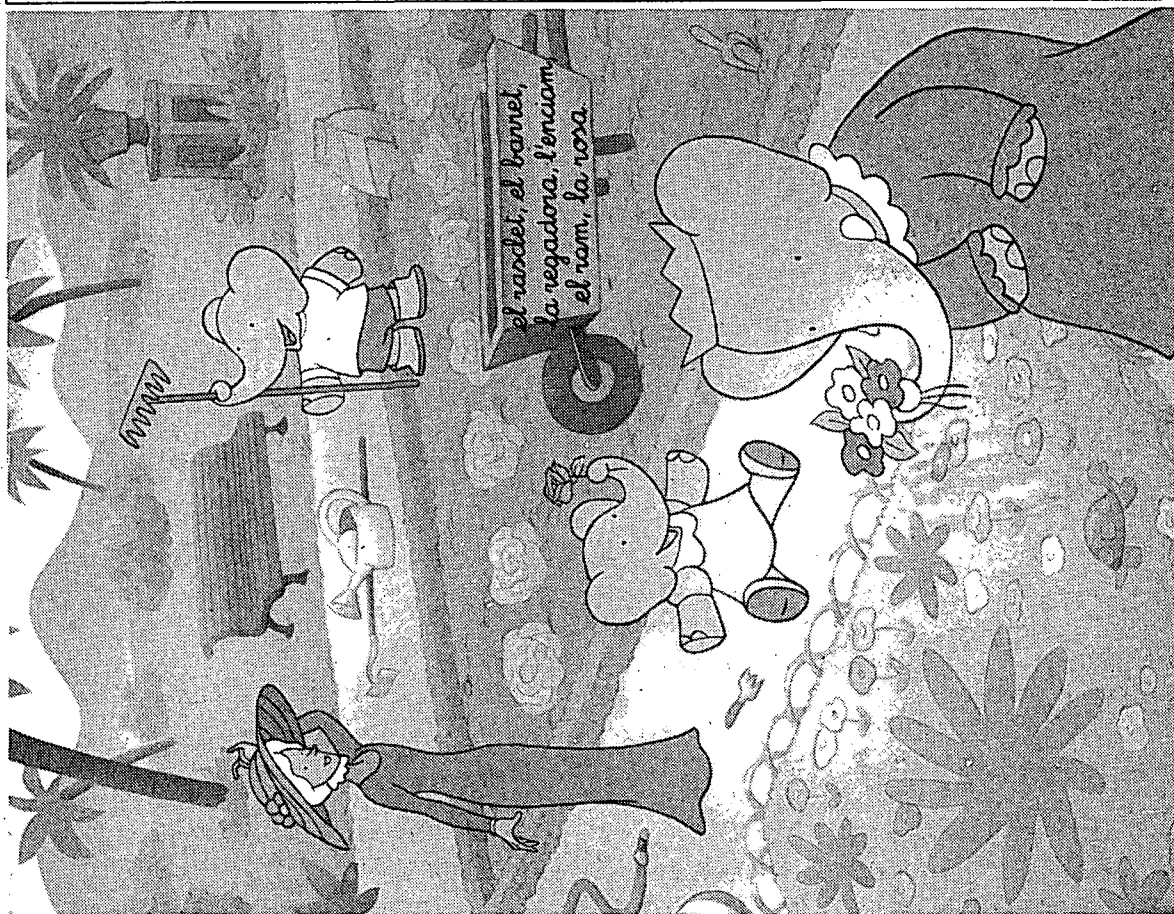
Celest i Flora cullen flors. Volen fer-ne

tot un per a la vella senyora.

- Mira, mamà - diu Flora -, aquí

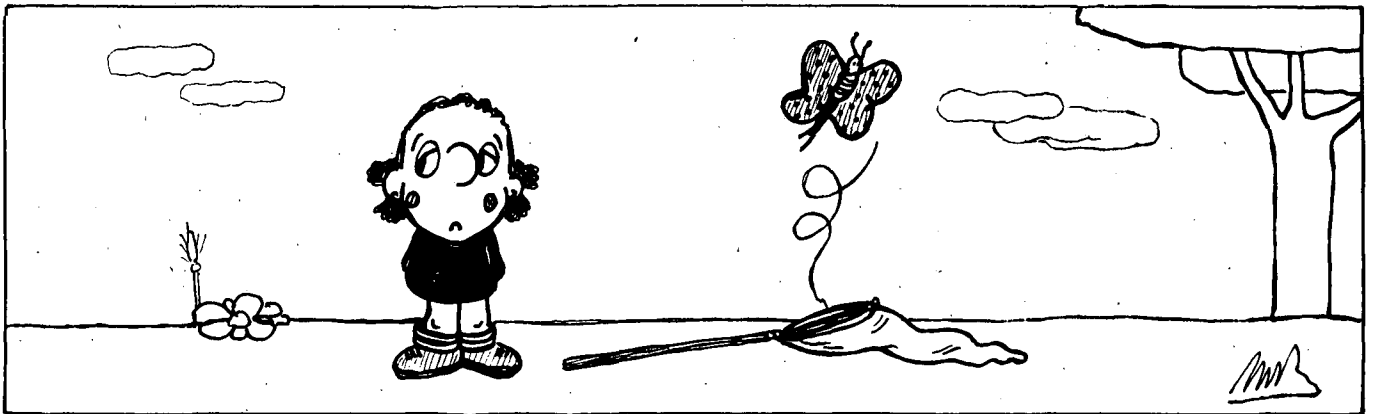
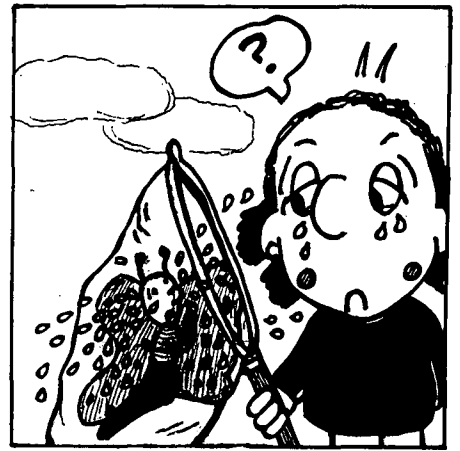
hi ha la més bonica. És per a tu.

Basat en els personatges creats per Jean i Laurent de Brunhoff

La Baldufa

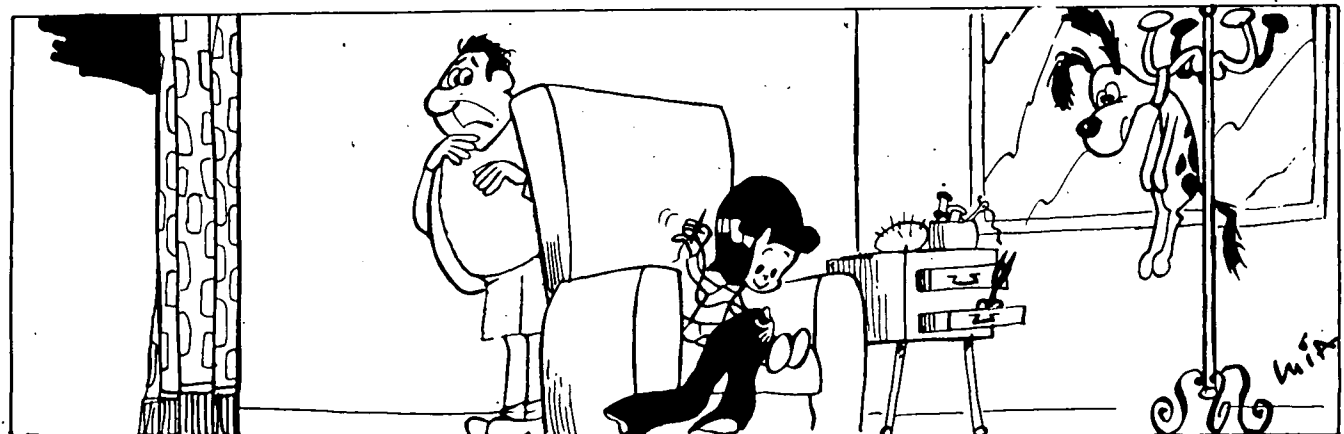
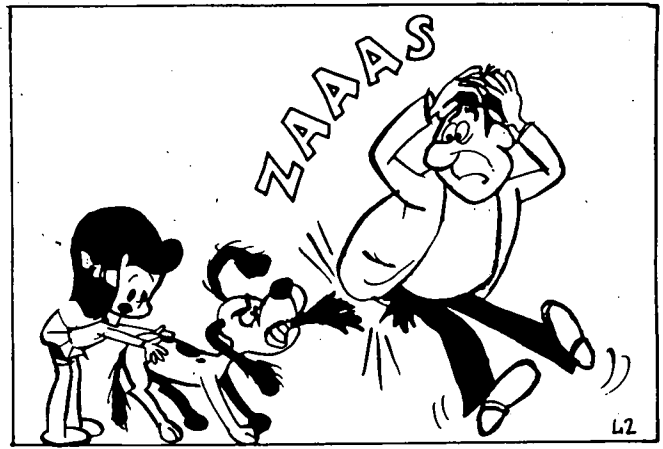
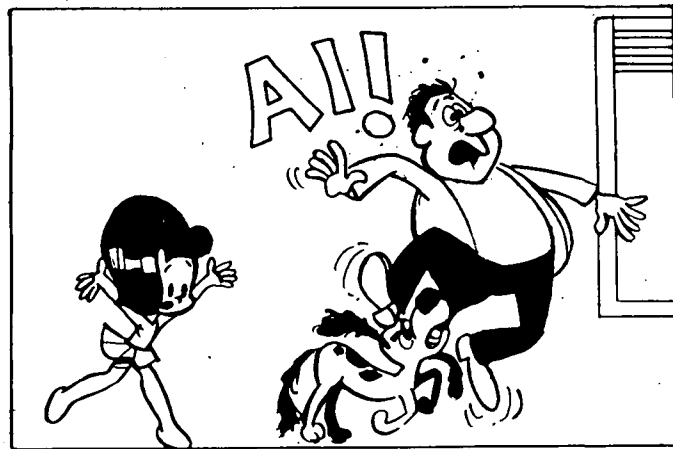
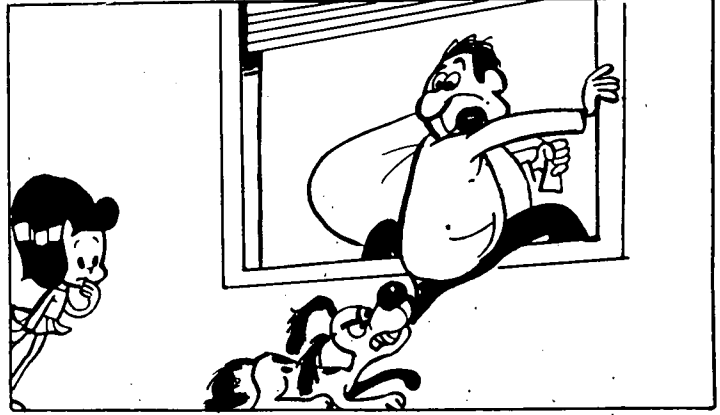
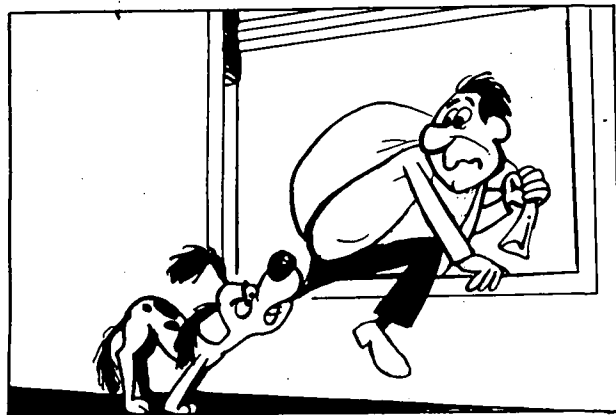
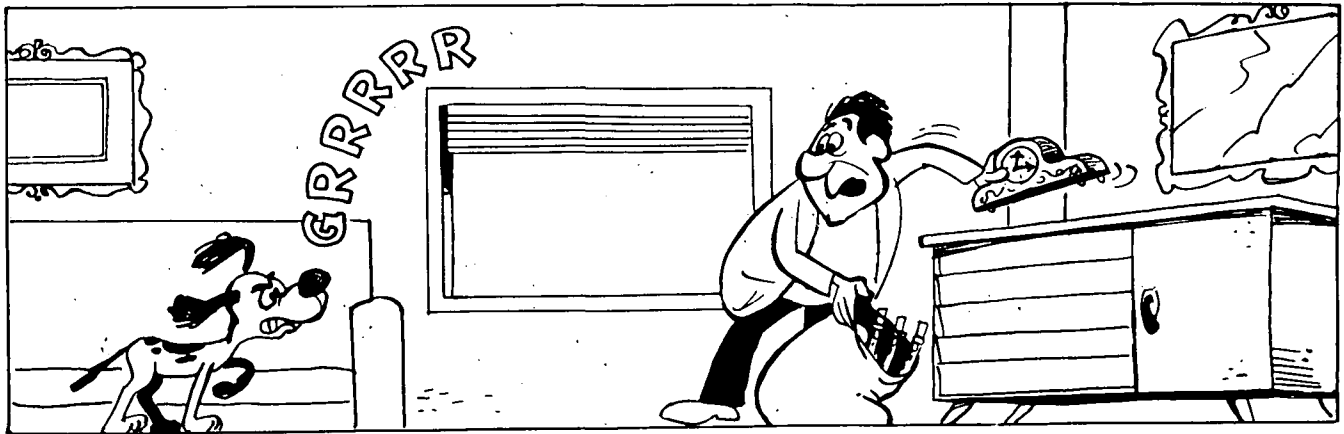
PER MONTSERRAT VENDRELL

EN BADOSA I EN BASORA

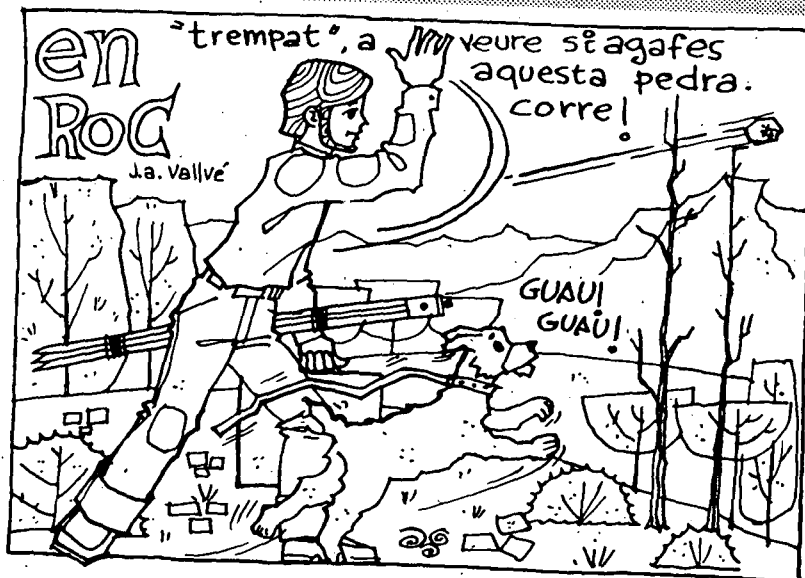

LA MARIONA

EN ROC

per JOAN ANDREU VALLBÉ

- molt bé, serviràs per a caçar!

- ara deixa'm pintar una mica, que aquest paisatge és deliciós

- això no em surt bé, i ja em poso nerviós!

-PROU! no vull veure més aquesta Porqueria de Pintura!

89

- Oh "trempat"! Sí, és veritat no es pot tenir mal geni!

Avet Set - Avet Set -